

2025-01-27

Handläggare
Jens Westlund
Telefon:08-508 21 150

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2025-02-20

Nämndens verksamhetsberättelse 2024

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner verksamhetsberättelsen med bokslut 2024, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden begär att ackumulerat netto 57,6 mnkr avseende resultatenheterna överförs till 2025.
3. Paragrafen justeras omedelbart

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden redovisar att den bedöms ha uppnått målen för verksamheterna och därför bidragit till måluppfyllelse av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål för år 2024. Före resultatöverföringar redovisas ett överskott med 35,3 mnkr och ett överskott om 17,8 mnkr efter resultatöverföringar. Resultatenheterna ökar sina ackumulerade fonder och för med sig en samlad resultatfond om 57,6 mnkr till år 2025.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av samtliga avdelningar och samordnats av nämndkansliet och avdelningen för ekonomi och upphandling. Förvaltningen samverkar ärendet med de fackliga organisationerna den 11 februari. Pensionärsrådet behandlar ärendet den 12 februari 2025.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
08-508 22 000
Hagersten-alsvjo@stockholm.se

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	8
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	9
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	12
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	32
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	38
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	43
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	43
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	45
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	49
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	50
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	54
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	59

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	62
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	67
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	71
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	77
Uppföljning av ekonomi	82
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	82
Resultatenheter	95
Investeringar	97
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	98
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	98
Ombudgeteringar	98
Medel för lokaländamål	98
Analys av balansräkning.....	98
Övrigt.....	100
Särskilda redovisningar.....	103
Bedömning av nämndens interna kontroll	103
Systematiskt kvalitetsarbete.....	104
Systematiskt arbetsmiljöarbete	106
Checklista för årlig uppföljning.....	106
Övrigt	107
Redovisning av synpunkter och klagomål	109

Bilagor

Bilaga 1: Uppföljning av intern kontroll Hägersten-Älvsjö VB 2024

Bilaga 2A: Slutrapport klimatinvestering cyklar

Bilaga 2B: Slutrapport klimatinvestering utbyte av äldre torkskåp

Bilaga 2C: Slutrapport klimat-skyfall Vinterviken

Bilaga 2D: Slutrapport klimat-trädplanteringar

Bilaga 3A: Uppföljning trygghetsinvestering Fruktparken

Bilaga 3B: Uppföljning trygghetsinvestering Hägerstensåsens BP

Bilaga 3C: Uppföljning trygghetsinvestering Mälarhöjdens IP

Bilaga 3D: Uppföljning trygghetsinvestering Trekanten

Bilaga 3E: Uppföljning trygghetsinvestering Vippan

Bilaga 3F: Uppföljning trygghetsinvestering Årsta Ängsväg

Bilaga 3G: Uppföljning trygghetsinvestering Älvsjö

Bilaga 4: Dataskyddsombudets årsrapport 2024

Bilaga 5: Uppföljning Öppen Fritidsverksamhet 2024 Hägersten-Älvsjö

Bilaga 6: Samverkansöverenskommelse Åtgärdsplan Hägersten-Älvsjö 2024 med uppföljning

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämnden redovisar i detta ärende att den, inom ramen för de tillgängliga resurserna, bedöms nå verksamheternas mål och därmed ha bidragit till att uppnå kommunfullmäktiges tre strategiska mål för år 2024.

Sammantaget redovisas ett överskott om 35,3 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott om 17,8 mnkr efter resultatöverföringar. Nämnden bedömer att alla kommunfullmäktiges 16 mål för stadsdelsnämndens verksamhetsområden har uppfyllts helt under året. Huvuddelen av indikatorerna har uppfyllts och aktiviteterna genomförts. Samtliga nämndmål har uppfyllts helt. Under året har ett kontinuerligt arbete utförts för att förbättra måluppfyllelsen ytterligare och utveckla den ekonomiska styrningen.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet uppfylls helt. Bedömningen grundas på att samtliga fem verksamhetsområdesmål och nämndens nio nämndmål uppfylls helt. Av de 30 indikatorerna, som mäter och ligger grund för måluppfyllelsen, uppnås målet helt i 11 stycken och 15 uppnås delvis. Två indikatorer når nämnden inte målet och två finns inget resultat att redovisa. Av 34 aktiviteter är 32 stycken genomförda och två har inte genomförts.

Under året har nämnden arbetat för att förhindra att barn och unga involveras i kriminalitet med ett särskilt fokus på målgruppen ungdomar. Geografiskt har Solberga varit ett särskilt prioriterat område. Insatser har genomförts av individ- och familjeomsorgen och i olika former av samverkan inom stadsdelens organisation tillsammans med polisen, skolor och civilsamhället. För att minska det dödliga våldet med skjutvapen har nämnden under året arbetat med att implementera Samverkansmodellen Trefas. Införandet har inneburit att samarbetet mellan socialtjänsten, polisen och kriminalvården har stärkts.

För att främja jämlika möjligheter har stadsdelens verksamheter aktivt erbjudit barn och unga stöd i sin utveckling, inklusive meningsfull fritid genom öppna mötesplatser och parklekar. Förskolans har genom det kompensatoriska uppdraget prioriterat en jämlik miljö där alla barn oavsett socioekonomisk bakgrund kan mötas och utvecklas enligt egna förutsättningar. Nämndens förskolor har ökat likvärdigheten genom att ha en hög andel legitimerade förskollärare och främjar barnens jämlika möjligheter genom att ha en av stadens högsta inskrivningsgrader.

Under året har äldreomsorgens arbete med att främja hälsa och förebygga sjukdom prioriterats i syfte att skapa miljöer som stödjer jämlikhet, mening och självständighet i livet. Inom områdena funktionsnedsättning och socialpsykiatri har nämndens verksamheter arbetat med att förbättra beställningar och följa upp genomförandeplaner för insatserna ledsagning, boendestöd och daglig verksamhet.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet uppfylls helt. Nämnden konstaterar att alla fyra verksamhetsområdesmål och nämndens fyra mål uppfylls. Av de fyra indikatorerna - som mäter och ligger till grund för måluppfyllnaden - har målet uppnåtts helt i tre stycken och en uppnås målet delvis. Samtliga 13 aktiviteter är avslutade.

Stadsdelsnämnden har under året arbetat utifrån stadens kvalitetsprogram i sitt klimat- och miljöarbete, och har under andra halvåret påbörjat implementeringen av stadens nya miljöprogram. Under året har ett särskilt fokus legat på att arbeta med innovation och att ta sig an utmaningar genom användarcentrerade metoder. En lokal klimat- och miljöhandlingsplan har tagits.

Stadsdelsnämnden har startat ett nätverk med representanter från verksamheter som serverar mat och måltider samt upphandling och ekonomi. Nätverket har främst arbetat med hur nämnden ytterligare kan minska sitt matsvinn. Som en del i arbetet gjordes en kartläggning av nuläge och utifrån resultatet har åtgärder satts in i syfte att ytterligare förbättra måluppfyllelsen.

Projektet Hållbar vård- och omsorg inom äldreomsorgens särskilda boendeformer har fortgått enligt plan med fokus på utveckling av nya arbetssätt och beteendeförändringar. Ett stort fokus har legat på att minska användningen av engångsprodukter, särskilt sådana av plast.

Stadsdelsnämnden har kontinuerligt arbetat med att främja den biologiska mångfalden i stadsdelsområdet och har under året ökat andelen höggräs vid ytor som inte används för rekreation. Det har främst gjorts genom att anlägga ängsmark och minska antalet klipptillfällen. Vidare har nämnden arbetat för att skapa trädruiner och högstubbar. Åtgärderna har bidragit till att bilda skyddsplatser och spridningskorridorer i syfte att gynna djur- och växtarter och har genomförts i de utpekade stråken i åtgärdsförslaget för biologisk mångfald (SÅF).

Under året har nämnden i samarbete med SISAB och nämndens förskolor genomfört projektet ”Älska det vilda”. Projektet innebar att en bok togs fram med vägledning. Vägledningen innehåller tips på aktiviteter som stärker den biologiska mångfalden och kunskapen om den bland barn och pedagoger.

De senaste årens arbete med uppföljning av entreprenaderna för renhållning och skötsel av park- och naturmiljö har gett goda resultat. I medborgarundersökningen för 2024 har nöjdhet med renhållning och städning ökat markant. Nämnden har även fått mer beröm samt färre klagomål från invånare jämfört med föregående år. Efter sommaren 2024 installerades även nya komprimerande och konventionella skräpkorgar i flertalet parker vilket är en åtgärd nämnden ser har bidragit till den ökade nöjdheten.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder åt alla

Stadsdelsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på utfall för helåret som utgår från att förväntat resultat på underliggande nämndmål och att 17 av årsmålen i kommunfullmäktiges 25 indikatorer uppnåtts helt och 6 delvis. Två av årsmålen för indikatorerna har inte uppnåtts

I bedömningen har även vägts in att kommunfullmäktiges och nämndens aktiviteter genomförts under året. Stadsdelsnämnden har bidragit till att uppfylla stadens mål om effektiva verksamheter och en ekonomi i balans.

I syfte att främja likvärdiga chanser och motverka socioekonomisk segregation har nämnden aktivt arbetat med att motverka långtidsarbetslöshet, främst genom att ha gett stöd till

personer med försörjningsstöd som ska leda till varaktig sysselsättning. Nämnden har även gett stöd via medborgarkontoret med service och hjälp.

Nämnden har haft särskilt fokus på individer som stått långt från arbetsmarknaden. Personer med social problematik har erbjudits individuellt utformat stöd vilket har syftat till att höja aktivitetsnivån, stärka självkänslan, motivera och förbereda målgruppen inför en arbetsmarknadsinsats. Samverkan med Arbetsmarknadsnämnden har utvecklats ytterligare.

Under året har nämnden arbetat med att höja kompetensnivån och säkra kompetensförsörjningen inom äldreomsorgens verksamheter genom att erbjuda och genomföra kompetensinsatser via Äldreomsorgslyftet samt ESF-projektet "Kompetensutveckling inom äldreomsorgen". Uppdraget att erbjuda heltidsanställningar och minska timavlönad personal har prioriterats genom exempelvis att fast anställda medarbetare i första hand ersätter vid frånvaro med så kallade resursspass- istället för att ersätta frånvaron med timavlönad personal samt kontinuerlig översyn av schema och bemanning.

Stadens direktiv till samtliga nämnden och bolagsstyrelser

I kommunfullmäktiges budget 2024 anges direktiv till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Nedan lämnas en sammanfattning av vad nämnden har arbetat med inom respektive område.

Långsiktig hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd

Stadsdelsnämnden har arbetat för att säkerställa och bidra till en ekonomi som är hållbar över tid genom effektiv och ändamålsenlig användning av resurser. Kontinuerliga ekonomiska analyser utgör grunden för beslutsfattande, och prognospålitlighet säkerställs genom strukturerad intern samverkan och regelbundna avstämningar med budgetansvariga chefer.

Under året har nämnden fokuserat på att öka andelen elektroniska inköp och motverka välfärdsbrott och otillåten påverkan genom systematiska kontroller i stadens integrerade ledningssystemens väsentlighets- och riskanalysmodul. En uppföljning har genomförts för att säkerställa att processerna hanterats och följts upp enligt kontrollerna. Nämnden noterar att den systematiska kontrollen har förbättrats inom alla verksamhetsområden.

Inom ramen för nämndens kvalitetsarbete har insatser satts in för att främja en innovativ kultur inom nämndens olika verksamheter. Under året har bland annat kompetensutvecklingsinsatser genomförts inom metoden tjänstedesign. Den nya modulen för hantering av klagomål och synpunkter inom stadens integrerade ledningssystem har implementerats av verksamheterna vilket har förstärkt kvalitetsarbetet. Under året har även pågått ett arbete med att införa ett nytt verktyg för processkartläggning (2C8), som kommer att användas av socialtjänstens verksamheter. Syftet med verktyget är att öka rättssäkerheten och effektivisera administrationen.

Stadsdelsnämnden har aktivt arbetat för att implementera och realisera intentionerna och förhållningssätten i kvalitetsprogrammet inom sina verksamheter. Uppföljningen visar att verksamheterna aktivt tillämpar dessa förhållningssätt och att metoden nu är väl etablerad.

En levande och hållbar stad

För att främja en positiv utveckling av stadsdelsområdet har nämnden under året samarbetat med andra stadsdelsnämnder, facknämnder, myndigheter, det lokala näringslivet och

representanter för civilsamhället. Dialog och samarbete med aktörer som kan bidra till områdets utveckling har förstärkts, särskilt inom platssamverkan. Nämnden har också arbetat tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden för att underlätta processer i takt med att staden expanderar. Dessa samarbeten har syftat till att förbättra tillgången till samhällsservice som parker, förskolor och bostäder med särskild service. Dessutom har nämnden tagit fram åtgärder för klimatanpassning och initiativ för att stärka den biologiska mångfalden i området.

En trygg och säker stad som håller samman

Att skapa trygghet och säkerhet för invånarna i stadsdelsområdet har varit prioritet. Under året har stadsdelsnämnden samarbetat med lokala aktörer för att förbättra tryggheten på platser som upplevt otrygghet och brottslighet. Genom platssamverkan har nämnden arbetat tillsammans med polisen, fastighetsägare, civilsamhället och näringslivet för att stärka tryggheten i de mest behövande stadsdelarna. I samarbete med lokalpolisområdena Skärholmen och Globen, enligt samverkansöverenskommelsen, har Trefas - en intensifierad samverkan mellan socialtjänst, polis och kriminalvård - implementerats för att stödja unga att lämna kriminalitet. Nämnden har även under året förberett samverkansinsatser för barn med lägre risk att hamna i kriminalitet. Dessutom har stadsdelsnämnden tillsammans med polisen genomfört en kartläggning av den öppna drogscenen och det årliga inhämtningsuppdraget för utsatta områden.

Under året har nämnden därtill genomfört flera medborgardialoger, inklusive i Liljeholmens centrum och i Solberga, där fritidsbiblioteket använts för första gången.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

 Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktige har fem verksamhetsområdesmål för inriktningsmålet. Stadsdelsnämnden har formulerat nio nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om "Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden".

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet uppfylls helt. Bedömningen grundas på att samtliga fem verksamhetsområdesmål och nämndens nio nämndmål uppfylls helt. Av de 30 indikatorerna, som mäter och ligger grund för måluppfyllelsen, uppnås målet helt i 11 stycken och 15 uppnås delvis. Två indikatorer når nämnden inte målet och två finns inget resultat att redovisa. Av 34 aktiviteter är 32 stycken genomförda och två har inte genomförts.

Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att nämndmålet förväntade resultat har uppnåtts och att kommunfullmäktiges indikator uppnås delvis, en procentenhet ifrån årsmålet. Därtill har kommunfullmäktiges aktivitet och nämndens aktivitet genomförts. Vid en sammantagen bedömning får verksamhetsområdesmålet anses har uppnåtts.

Utveckling av parkleksverksamheten

Parklekarna är till för alla invånare, med särskilt fokus på barn, unga och deras vårdnadshavare. Tre av stadsdelsnämndens fyra parklekar, *Kristallen*, *Lugnet* och *Vippan*, drivs i egen regi och en, *Aspuddsparken*, genom entreprenad. I parklekarna erbjuds ett varierat utbud av aktiviteter, bland annat djurklubb, utomhusmatlagning, odling, utelek och bakning. Under hösten har deltagande barn i djurklubben tillsammans med vårdnadshavare tagit ansvar för skötsel av djuren i Kristallen under helger, med stöd av personal. Aspuddsparken erbjuder även ridning för barn och har särskilda grupper för barn med funktionsnedsättning. Kristallen hade under året ca 57 500 besökare, Lugnet ca 28 800 besökare och Aspuddsparken ca 24 000 besökare. Kristallen har utökat öppettiderna och håller nu öppet alla veckans dagar.

Parklekarna har startat "gårdsråd" där barnen en gång i månaden bjuds in till dialog kring hur verksamheten fungerar och kan bli bättre. Ett arbete med medborgarbudget har utgått från denna plattform med fokus på "önskelov", vilka lovaktiviteter som sker i parken och är en del av parklekens långsiktiga utveckling.

Mötesplatser för ungdomar

Fritidsverksamhet

Under året har det intensifierade marknadsföringsarbetet för mötesplatserna fortsatt och ett stort antal aktiviteter, dagkollon och utflykter har erbjudits under loven. Satsningar för att stärka den meningsfulla fritiden för barn och unga genomförts i samverkan med föreningslivet.

Nämnden erbjuder fritidsverksamhet i Älvsjö och Fruängen, verksamhet för barn och unga med funktionsnedsättning i Gröndal samt aktivitetsbaserad verksamhet, "hbtqi-häng" samt en digital fritidsgård. Under året har de öppna fritidsverksamheterna i Älvsjö och Fruängen öppnat upp varsin välbesökt musikstudio. Dit kommer ungdomar från hela södra Stockholm för coachning och hjälp med bland annat musikproduktion, låtskrivning och att spela instrument.

Meningsfull fritid i samverkan med skolor

Under året inleddes ett samarbete med utbildningsförvaltningen i syfte att stärka möjligheten till en meningsfull fritid för fler i ett tidigt skede. På två av grundskolorna har fritidsledare arbetat tre eftermiddagar i veckan i syfte att möta upp och stärka övergången mellan skola och fritid. Samarbetet fortsätter 2025 och kommer att även inkludera parklekarna.

Digital fritidsgård

Intresse för digital fritidsgård har länge funnits bland ungdomar. Under året har en sådan utvecklats och testats i dialog med unga, med syfte att bidra till att fler tar del av den öppna fritidsverksamheten. Genom den digitala fritidsgården möjliggörs dialog för särskilt utsatta ungdomar från bland annat underrepresenterade grupper såsom unga med funktionsnedsättning och personer som identifierar sig som hbtqi. "Förenafestivalen" har också erbjudits under höst- och jullov för att erbjuda meningsfulla fritidsaktiviteter som tidigt förebyggande insats för barn 7-12 år.

Den öppna fritidsverksamheten för barn och unga med funktionsnedsättning har under året erbjudit en mängd aktiviteter och har gjort satsningar för att nå fler, vilket har resulterat i ett ökat antal besökare.

Liljeholmshuset

Verksamheten i Liljeholmshuset utgår ifrån ett aktivitetsbaserat format och består bland annat av kreativa workshops och ungas egna kulturprojekt. I samarbete med utbildningsförvaltningen har kulturella och skapande aktiviteter på erbjudits. Under året har öppettiderna utökats till att erbjuda verksamhet även på söndagar. Verksamheten har utvecklat och testat ett "klubb"-koncept som innebär en serie gruppträffar med återkommande teman så som spel eller kreativt skapande i textil.

Verksamheten skiljer sig från de öppna mötesplatserna då den besöks av betydligt fler flickor och ungdomar med annan könstillhörighet.

Goda exempel

Festival och digital fritidsgård

En K-Pop festival arrangerades i Teaterparken och hade cirka 700 besökare. Festivalen genomfördes i samarbete med K-pop Non Stop och inkluderade dansworkshop och uppträdanden. En digital fritidsgård som särskilt underlättar för underrepresenterade grupper har utvecklats.

Fritidsbibliotek

Under sommaren 2024 genomfördes medborgardialoger i Liljeholmens och Älvsjö centrum kring invånarens behov och förväntningar på ett fritidsbibliotek. Resultatet av dialogerna visar att många var positivt inställda. Nämnden erbjöd ett fritidsbibliotek i "pop up"-format i en container på flera platser under sommaren med ett mindre utbud av fritidsmaterial i olika kategorier såsom sport, kultur, sällskapsspel och leksaker. Feriearbetande ungdomar var delaktiga både i förberedelser inför uppstarten och som bemannande personal. Under perioden september till december var fritidsbiblioteket förlagt i den nu färdigrenoverade lekplatsen Vippan och i december flyttade verksamheten till en provisorisk lokal i parkleken Kristallen. Fritidsbiblioteket är sedan september öppet fyra timmar per dag, tisdag till och med lördag och bemannas av fritidsassistenter som också genomför aktiviteter med barn och unga så som att spela basket, schack, fotboll och åka skateboard och pulka. Vidare utveckling av ett permanent fritidsbibliotek pågår.

Mänskliga rättigheter

Fritidsverksamhet för barn och unga med funktionsnedsättning

Saturnus är en biståndsbedömd verksamhet med full beläggning. En brukarundersökning visade att 100 procent av de som svarade var nöjda med verksamheten. Samarbeten med bland annat resursskolan Magelungen samt övriga mötesplatser har initierats och fortsätter att utvecklas under året. Delaktighet och inflytande sker genom *Kosmosrådet*, där deltagare har möjlighet att påverka verksamhetens innehåll och utformning.

Medarbetarna har utbildats i TAKK - tecken som alternativ och kompletterande kommunikation, i syfte att tillgängliggöra kommunikationen för fler brukare.

Agenda 2030

Verksamhetsområdesmålet har bidragit särskilt till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

Mål 3: God hälsa och välbefinnande, Mål 5: Jämställdhet och Mål 10: Minskad ojämlikhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter	68 %	68 %	68 %		69 %	69	2024
Analys Resultatet ligger en procentenhet under stadens mål. Nämnden arbetar intensivt och löpande med att utveckla utbudet av fritidsaktiviteter i egen regi.							
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,2 %			0,9 %	2 %	2,7 %	VB 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31	

Nämndmål: Barn och ungdomar erbjuds en jämlik, meningsfull och trygg fritid

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målen nås genom att mötesplatser för ungdomar erbjuder öppen, riktad och platsbunden verksamhet. Fritidsverksamheterna anpassas för att inkludera alla med särskilt fokus på unga flickor, nyanlända, hbtqi samt unga med funktionsnedsättning. Marknadsföringen riktas för att särskilt attrahera de prioriterade målgrupperna. Verksamheterna arbetar förebyggande och använder kunskapsbaserade metoder för att vara trygga, jämlika och drogfria. Parklekarna riktar sig till invånare i alla åldrar med särskilt fokus på barn i åldern 10-12 år. De erbjuder ett varierat utbud av aktiviteter, grönytor för lek och bollspel samt plaskdammar. Inriktningen har fokus på kultur, djur och natur samt lek och rörelse. Strukturerade dialoger med deltagande

barn och unga sker bland annat med hjälp av feriearbetare som en del i verksamhetsutvecklingen. Samarbete sker med föreningar och civilsamhället vilket möjliggör en bred och flexibel verksamhet vad gäller idrott och kultur utifrån målgruppens behov och önskemål.

Förväntat resultat

- Fler barn och ungdomar deltar i mötesplatsernas och parklekarnas verksamhet.
- Fler varierade kultur- och fritidsaktiviteter erbjuds barn och ungdomar inom stadsdelens park- och fritidsverksamheter.
- Lika många flickor som pojkar deltar i verksamheterna

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts under året. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts under året, att aktiviteterna har genomförts samt att målet uppnås helt i en av de två indikatorerna och att det skiljer enbart en procentenhet att målet nås i den andra indikatorn.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska sprida information till barnfamiljer aktuella i socialtjänsten om kostnadsfria fritidsverksamheter.	2024-01-01	2024-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska ta fram en utvecklingsplan för fritidsverksamheten.	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Bifogas till VB 2024			
 Stadsdelsnämnden ska utreda hur öppettider och bemanning kan öka samt se över möjligheten till samlokalisering gällande parklekar och mötesplatser för ungdomar	2023-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att områdets två nämndmål med förväntade resultat uppnås. Kommunfullmäktiges indikatorer uppfylls delvis och ytterligare två av indikatorer har ett utfall som ligger mycket nära målvärdet. I den bedömning av måluppfyllelse som gjorts har nämnden viktat indikatorernas utfall mot att sätta resultat för året har uppnåtts och att samtliga aktiviteter har genomförts. Därtill uppger elva av totalt tolv rektorer att deras enheter till fullo nått de resultaten för de enhetsmål som har formulerats utifrån de båda nämndmålen. En rektor har uppgett att ett av enhetsmålen delvis uppnåtts. Utifrån detta resonemang bedömer nämnden att alla barn i stadsdelsområdets förskolor erbjudits likvärdiga möjligheter till utveckling och lärande.

En slutsats som dragits i analysarbetet av indikatorernas utfall är att det finns ett behov av att komplettera de nuvarande indikatorerna med lokala indikatorer, för att rektor och förvaltningen, på ett djupare och mer kvalitativt sätt ska kunna bedöma måluppfyllelse av förskolans verksamhet. Arbeta med att ta fram kompletterande indikatorer kommer därför genomföras under kommande år, och i det arbetet kommer delmål och indikatorer från det nationella kvalitetssystemet för skolväsendet vara vägledande. Även arbetat med att formulera så kallade SMART; a mål kommer intensifieras och de mål som sätts för verksamhetsområdet och enheterna behöver framöver i större utsträckning vara specifika, mätbara, accepterade, realistiska och tidsatta.

Goda exempel

Hållbart ledarskap och medarbetarskap

Hösten 2023 startades en långsiktig och omfattande kompetensutvecklingsinsats inom ledarskap och medarbetarskap i förskolan som leds av forskare från Uppsala universitet. Kompetensutvecklingsinsatsen har fortgått under hela 2024, och 84 procent av stadsdelens 320 förskollärare har nu genomfört utbildningen. Förskollärare har, i enlighet med skrivelser i förskolans läroplan (Lpfö-18), ett särskilt ansvar för att leda undervisningen. Deras förmåga till att leda kollegor i undervisningens genomförande är därmed en förutsättning för att alla barn ska kunna erbjudas likvärdig undervisning av hög kvalitet. Förskollärare som genomgått utbildning uttrycker att de fått verktyg för att bättre leda undervisning, och fortbildningsinsatsen kan därmed ses som en aktivitet som bidragit till att undervisningen i stadsdelsområdets förskolor håller hög kvalitet trots att andelen legitimerade förskollärare inte ökat jämfört med föregående år.

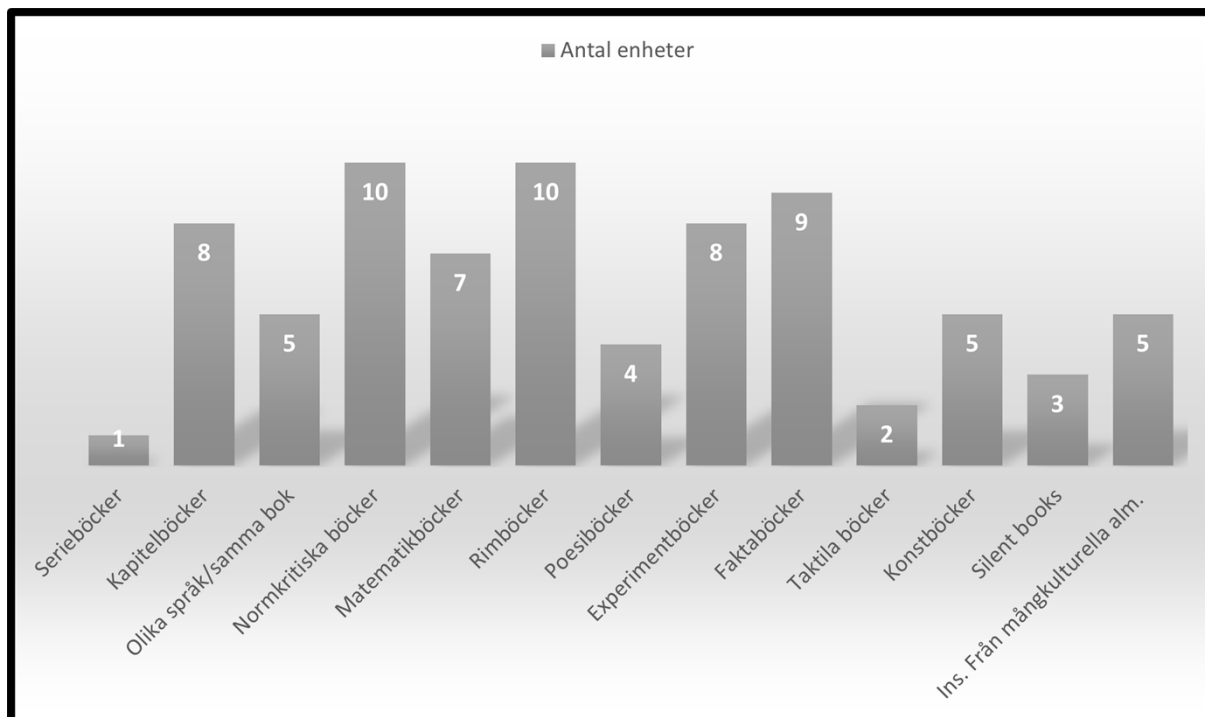
Språkutvecklande utbildning och undervisning

Förskoleavdelningen har under senaste treårsperioden tillsammans med förskoleenheterna tagit fram och implementerat ett Språkprogram för stadsdelens samtliga kommunala förskolor. Språkprogrammet innefattar många delar med bäring på det språkutvecklande arbetet och programmet har bidragit till ett likvärdigt språkutvecklande arbete av hög kvalitet utvecklats. Förskolorna har under året aktivt arbetat med högläsning och flertalet förskolor har numera biblioteksinspirerade läsmiljöer uppbyggda på förskolorna. Utifrån en inventering som gjorts under våren 2024 framkom att befintlig litteratur på förskolorna behövde kompletteras med exempelvis kapitelböcker, silence-books, taktila böcker, experimentböcker, serier, poesiböcker samt böcker som kan bidra till att stärka barns matematiska förmåga. Samtliga förskolor har under året tilldelats ekonomiska medel som gjort det möjligt för dem att komplettera förskolans utbud av böcker med de genrer som tidigare saknats eller funnits endast i begränsad omfattning.

Vilka olika genrer av litteratur som förskolorna köpt in under året med de tilldelade medlen framgår av *bild 2*.

Kommande år behöver en genomlysning av stadsdelens Språkprogram genomföras i syfte att säkerställa att det som programmet erbjuder även fortsättningsvis är det som efterfrågas på stadsdelsområdets förskolor.

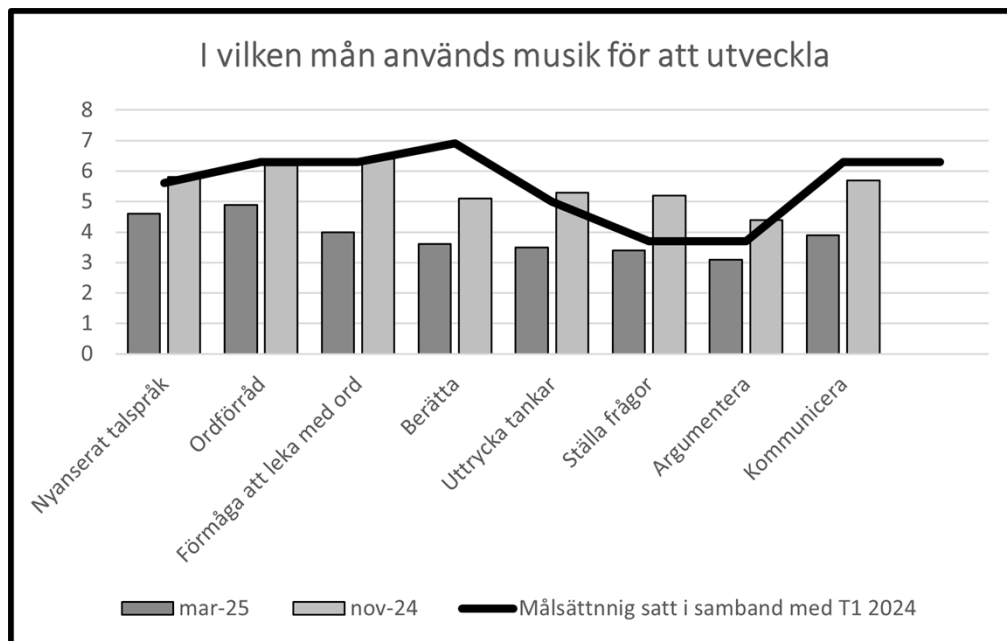
Bild 2:

En aktivitet som förskoleenheterna arbetat med under 2024 är språkundervisning med hjälp av drama, musik, berättande och skapande. Utifrån en självskattning som genomfördes i början av 2024 framkom att musik inte användes i lika hög utsträckning som övriga.

Självskattningens resultat bidrog till beslut om att musik i språkutvecklande syfte skulle ges extra utrymme under året. I samband med tertial 1 sattes en målbild för i vilken utsträckning musik som verktyg i detta avseende skulle öka under året. Målsättningen framgår av *bild 3*. Insatser för att inspirera förskolorna till ökad användning av musik i språkutvecklande syfte har genomförts under året och i slutet av november gjordes en ny självskattning där enheterna återigen bedömde i vilken mån musik använts i det språkutvecklande arbetet. Genom *bild 3* framgår att en ökning skett inom samtliga åtta delområden. Flera delområden överträffade dessutom den målsättning som satts, och endast inom två delområden (berätta och kommunicera) nåddes inte målet till fullo. Genom enheternas analyser framgår att sorteringen i delmål i kombination med tydlig målbild kan ha bidragit till ökad förståelse för de delområden där användandet av musik behövde öka. Något som i sin tur bidrog till att riktade insatser gentemot dessa områden prioriterades under året. Nämnden ser därför att förskolornas undervisning gynnas av tydligt definierade och uppföljningsbara mål även i komplexa sammanhang.

Bild 3:

Tillgänglig och inkluderande förskola

Stadsdelsnämnden har under året utvecklat arbetet med barnhälsa, och som ett led i detta arbete introducerades under 2024 en enhet för Barnhälsa. Enheten som härstammar från den tidigare resursenheten omfattar stadsdelens kommunala öppna förskolor, introduktionsförskolan samt ett tvärprofessionellt barnhälsoteam bestående av specialpedagoger, talpedagog och psykolog. Enhetens nya namn indikerar en förskjutning i synen på tillgänglighet och inkludering och även fokuseringen gentemot främjande och förebyggande arbete har under året blivit tydligare. Samarbete med exempelvis socialtjänst, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), Barnavårdscentralen (BVC) och Region Stockholm har under året initierats och utvecklats. Under 2024 har förskoleavdelningen även tagit initiativ till att arrangera en samverkansdag där representanter från förskola, socialtjänst, BVC och öppen förskola berättat om sina respektive uppdrag. Syftet med samverkansdagen var att den skulle bidra till vidgad förståelse och ökat samarbete mellan verksamheter som har betydelse för stadsdelsområdets yngsta medborgare. Genomförd utvärdering visar att samverkansdagen varit uppskattad och det planeras nu för att detta forum ska återkomma terminsvis från och med nästa år.

Under året har det inom stadsdelsområdet även startats en öppen förskola som fokuserat sin verksamhet gentemot barn med funktionsnedsättning. Denna öppna förskola har varit välbesökt och bidrar till att familjer erbjuds ett sammanhang där de kan etablera kontakter med andra familjer i liknande situationer samtidigt som barnen deltar i verksamhet i öppna förskolans regi. Enheten för Barnhälsa har i och med detta också en större vetskap om vilka barn med funktionsnedsättning som så småningom ska skrivas in i stadsdelsområdets förskoleverksamheter, vilket borgar för god och långsiktig planering inför barnens tid i förskola.

Mänskliga rättigheter

Jämställdhet

I enlighet med skrivelser i läroplanen ska förskolan aktivt och medvetet främja alla barns lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet, och i läroplanen tydliggörs att förskolan har ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Resultatet i året förskoleundersökning indikerar att pojkar och flickors vårdnadshavare är i stort sett lika nöjda med förskolans verksamhet då inga påtagliga skillnader kan skönjas mellan grupperna. Under 2024 har förskollärare från Telefonplans förskolor varit involverade i en forskningscirkel kring förskolans jämställdhetsarbete. Forskningscirkeln leds av forskare från Södertörns högskola och finansieras med hjälp av ULF-medel. Forskningscirkeln ska under kommande termin mynna ut i att aktuella forskningsfrågor kring jämställdhet i förskola definieras.

Barns rättigheter

Stadsdelsnämndens förskolor arbetar aktivt för att alla barn ska utveckla sin förståelse för grundläggande demokratiska värden. Detta görs bland annat genom att barn erbjuds delaktighet och inflytande i utbildningens innehåll. Barn som är vana att erbjudas delaktighet, bli lyssnade på samt tagna på allvar kommer utveckla en självbild som i förlängningen bidrar till att de kan signalera vad de anser vara det bästa för dem. Detta är inte samstämmigt med att barnen alltid ska bestämma, men med hjälp av denna metodik utvecklar de, med stigande ålder, förståelse för innebörden av att ingå i ett demokratiskt samhälle. Samtliga kommunala förskolor i stadsdelsområdet har under 2024 bedrivit utbildning som syftar till att stärka barns självständighet och tillit till den egna förmågan. Barnen har även fått möjligheter att utveckla förmågan att samarbeta, hantera konflikter, förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler. Förskoleundersökningens resultat för 2024 visar att 88 procent av vårdnadshavarna upplever att förskolans verksamhet bidrar till att barnen utvecklar en positiv självbild.

Nationella minoriteter samt arbete mot rasism

Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för barnens förståelse för olika språk och kulturer, inklusive de nationella minoriteternas språk och kulturer. Inom stadsdelsområdets kommunala förskolor arbetar man till exempel aktivt med mångkulturella almanackan, och förskolorna har även tillgång till digitala tjänster som gör det möjligt att ta del av böcker på både barnens hemspråk och på de nationella minoriteternas språk. Utöver detta så erbjuds varje termin fortbildningsinsatsen "Flerspråkighet i förskolan" till både förskollärare och barnskötare i stadsdelsområdets förskolor. Denna kurs ger bland annat ökade kunskaper om våra nationella minoritetsspråk. Inom stadsdelsnämnden finns det också en förskola som erbjuder utbildning på finska.

Under 2024 har ett forskningssamarbete med Södertörns högskola initierats för att följa upp och analysera de insatser som riktats gentemot romska familjer med förskolebarn under 2022 och 2023. Samarbetet, som syftade till att utveckla vidgad förståelse för hur genomförda insatser upplevts av mottagargruppen, har av finansiella orsaker blivit framskjutet och förhoppningen är att det ska kunna genomföras under kommande år. Det har under året också blivit tydligt att nämnden behöver utveckla metoder som gör det möjligt att få en förståelse för vilka barn i stadsdelsområdet som tillhör någon av landets nationella minoriteter.

Agenda 2030

Mål 4 i agenda 2030 fokuserar god utbildning för alla. Mer konkret innebär det säkerställande av en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet som främjar livslångt lärande för alla. Deltagande i förskola har genom nationella och internationella studier visat sig bidra positivt i individens fortsatta utbildning. De barn som gått i förskola klarar utbildningen i skolan bättre än de barn som inte har gått i förskola, vilket ger att förskolan är betydelsefull för det livslånga lärandet. Genom de studier som hänvisats till tidigare framgår att deltagande i förskola är särskilt viktigt om barnet kommer från instabila hemförhållanden, något som bidrar till att förskolan är av betydelse även i förhållande till mål 10; Minskad ojämlikhet.

Förskola som institution har dessutom, både historiskt och idag, stor betydelse för uppnående gentemot delmål 5; Jämställdhet. Detta eftersom förskola utöver utbildning och undervisning för barnen även erbjuder omsorg, något som bidrar till att båda barnets föräldrar i hög grad kan förvärvsarbeta även under de år då barnet behöver ständig tillsyn och omsorg.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barnskötare med barnskötareutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)						Fastställs 2024	2024
Analys Stadsledningskontoret har informerat om att utfall av denna indikator uteblir 2024							
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	37,1 %	2,6 %	43 %	37,4 %	37,3 %	Ökning	VB 2024
Analys Målet om en förskollärartäthet på 37,3 nås inte till fullo under 2024. En förskollärartäthet på 37,1% kan dock betraktas som fortsatt god utifrån att Stockholm stad i genomsnitt har en förskollärartäthet på 32 procent baserat på uppgifter från SKRs mätverktyg Kolada. Stadsdelsområdet har sedan 2023 säkerställt att samtliga förskollärare i de kommunala förskolorna fått fortbildning i ledarskap. Denna omfattande kompetensutvecklingsinsats syftar till att stärka förskollärarna i deras ledarskap vilket bidragit till kvalitativ utbildning och undervisning genomförs på förskolorna trots att förskollärartätheten inte stigit under året. Samtidigt som förskollärartätheten minskar något jämfört med föregående år så noteras att både andel barn per förskollärare och antal grupper som saknar förskollärare minskar. Det är endast 2,5 procent av stadsdelsområdets 309 avdelningar som i dagsläget saknar förskollärare. En orsak till att denna indikator minskar parallellt med att indikatorn som mäter barn per förskollärare närmar sig målvärdet tros vara att flera förskollärare i stadsdelsområdets förskolor arbetar deltid. Vad anledningen till detta är behöver fortsatt utredas under kommande år.							
  Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	5,4 st			4,9 st	4,9	4,9	VB 2024
Analys Antalet barn per anställd minskar något jämfört med T2, men målet om 4,9 barn per anställd nås inte till fullo. En anledning till detta kan vara att 2024 inneburit utmaningar utifrån att andelen förskolebarn inom stadsdelsområdet varit lägre än vad som tidigare prognostiserats för. Det har i sin tur inneburit att avdelningar, eller i vissa fall hela förskolor, tillfälligt tomställts och att även personal justerats i förhållande till detta. En ambition av att säkerställa hela det omfattande uppdraget som rektor i staden kan då möjligen i vissa fall ha bidragit till en för hög åtstramning av personal under året, något som i sin tur är en effekt av osäkra befolkningsprognoser. En stabilare prognos framöver borgar för en god långsiktig planering där målet om 4,9 barn per anställd har bättre förutsättningar att nås.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal barn per grupp	16,6 barn/avd.			16,6 barn/avd.	15	15	VB 2024
Analys Antalet barn per grupp har minskat något jämfört med T2 uppföljningen, men målet om 15 barn per grupp nås inte. I grupperna med yngre förskolebarn prioriterar rektorerna vanligen ett lägre barnantal, vilket medför att antalet barn i grupperna med äldre förskolebarn är något högre. Flera enheter uppger dock att barnen i praktiken under en stor del av dagen befinner sig i mindre grupper än vad indikatorn anger då förskolans undervisning vanligen sker i mindre grupp och att hela avdelningen enbart är tillsammans i korta intervall under dagen. Framöver behöver begreppet "barngrupp" tydliggöras i syfte att skapa en mer likvärdig definition av hur begreppet ska tolkas.							
  Antal barn per legitimerad förskollärare	15,7 st			16 st	15 st	Minsknin g	VB 2024
Analys Antal barn per legitimerad förskollärare minskar något jämfört med föregående år men målet om högst 15 barn per förskollärare nås inte till fullo. Över tid syns dock en sjunkande trend när de olika mätperioderna jämförs var och en för sig. Antalet inskrivna barn i förskolan varierar över året, vilket vanligen innebär en högre inskrivning under vårterminen varpå respektive mätperiod bör jämföras med föregående års dito för att trender över tid ska bli mer tillförlitliga.							
  Inskrivningsgrad i förskola	96,9 %				96,5 %	Tas fram av nämnd	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av introduktionsförskolorna	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Alla barn i förskolan stimuleras och lär utifrån sina förmågor i en inkluderande utbildning med likvärdig och tillgänglig lärmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att utbildningen bedrivs i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer som uppmuntrar till kommunikation, lek och utforskande. Social, pedagogisk och fysisk miljö skapar tillsammans förutsättningar för barns lärande och utveckling. Språkutvecklande arbete genomsyrar hela utbildningen. Rektor leder och samordnar det pedagogiska arbetet och organiserar de strukturella förutsättningarna för utbildningen. Förskolläraren ansvarar för att undervisning bedrivs i enlighet med målen i läroplanen. Arbetslaget genomför utbildningen utifrån sina respektive uppdrag.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära
- Ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.

Analys

Nämnden bedömer att målet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts samt att samtliga aktiviteter har genomförts.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utforma och genomföra kompetenshöjande insatser för förskollärare och arbetslag i pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget.	2023-01-01	2024-12-31	
✓	Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina läsmiljöer och lärmiljöer med fokus på drama, musik, berättande och skapande.	2023-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden i en inkluderande utbildning

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att förskolans arbete med normer och värden präglas av barnkonventionens intentioner i en inkluderande utbildning för alla barn. Utbildningen skapar likvärdiga möjligheter för alla barn att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Utbildningen är trygg och säker, riktlinjerna i Säker förskola, där arbetet med Aktiva åtgärder är en del, är vägledande i det arbetet. Rektor säkerställer att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans uppdrag. Undervisningen kännetecknas av lek, språk samt hållbar utveckling, där barnens förmågor och intressen tas tillvara i undervisningens utformning.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Självständighet och tillit till sin egen förmåga

- Förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler

Analys

Nämnden bedömer att målet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts samt att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska fortsätta utveckla arbetet med nationella minoriteters rättigheter.	2023-01-09	2024-12-31	Avvikelse
Analys De samarbeten som initierats under 2024 har blivit fördröjda. Arbeta som påbörjats under 2024 kommer därmed att fortgå kommande år då fördröjningen baserats på parametrar som ligger utanför stadsdelsförvaltningens kontroll.			
 Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen fortsätta utvecklingsarbetet av övergångar från förskola till grundskola i samverkan med utbildningsnämnden.	2023-01-01	2024-12-31	
Analys Utvecklandet av arbetet med övergångar kommer framgent att ske i samverkan med förskoleförvaltningen och utbildningsförvaltningen			
 Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet.	2023-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts helt. I bedömningen av måluppfyllelsen har vägts in att flertalet av de förväntade resultaten i de tre underliggande nämndmålen har uppfyllts. Av kommunfullmäktiges och nämndens elva indikatorer uppnår nämnden målet helt i fyra indikatorer och i två indikatorer nås inte målet och i en finns inget resultat att rapportera. I resterande fyra indikatorer når nämnden målet delvis. Nämnden noterar att i tre av dessa skiljer det en till två procentenheter ifrån att målet nås helt. Av kommunfullmäktiges och nämndens tio aktiviteter är åtta genomförda. Vid en sammantagen bedömning har nämnden vägt in att utfallet i tre indikatorer ligger nära årsmålet.

Förebyggande arbete, tidiga insatser och samarbete gällande barn och ungdomar

Nämnden har påbörjat arbetet med omställningen till den nya socialtjänstlagen som förväntas träda i kraft från juli 2025. Nämnden har även ingått i (NUSO), *Nationell uppföljning av socialtjänstens omställning*, en nationell studie som följer omställningen till nya socialtjänstlagen. 130 kommuner är med och bidrar med unik data gällande barn och ungdomar, i arbetet med en kunskapsbaserad socialtjänst.

Skolsociala team

Skolsocionomerna har arbetat med enskilda elever i årskurs 4-9 på totalt fem kommunala skolor. Uppföljning visar att elevernas mående förbättrades och merparten av vårdnadshavarna har varit mycket nöjda med insatsen.

Uppsökande arbete genom Fältassistenter

För att barn och ungdomar ska känna igen fältassistenterna och veta hur de kan vara en resurs för dem besöker de årskurs 6 i alla skolor i stadsdelsområdet. Varje fältassistent har två-tre kontaktskolor som besöks varje vecka. Skolprogrammet Ros genomförs under tre lektioner tillsammans med elever i åk 7, under året har 159 ROS-program genomförts. Syftet med Ros är att förebygga sexuellt våld och lektionerna tar upp ämnen om samtycke, respekt och normer. Fältassistenterna har även genomfört 190 skolbesök under lunchtid och genomfört pedagogiska luncher, vilket är ett arbetssätt för att lära känna målgruppen. Fältassistenterna med hjälp av Liljeholmshuset startat en tjejgrupp för att erbjuda ett sammanhang för tjejer och icke-binära. Tjejerna har vid varje tillfälle diskuterat dilemman och tonårsteman. Fältassistenterna arbetar även uppsökande och trygghetsskapande utomhus under eftermiddagar och kvällar och har under året samarbetat med andra nämnders fältassistenter till exempel under Kulturfestivalen.

Ungdomsmottagning

Ungdomsmottagningen har tagit emot klassbesök och gett information om verksamheten. Det utåtriktade arbetet har utvecklats genom ett samarbete med gymnasieskolor och SPRINT-klasser (språkintrödn). Syftet är att nå fler unga från underrepresenterade grupper. Kuratorsverksamheten har öppet dagtid alla veckodagar samt fram till 19 på tisdagar. Under 2024 har mottagningen utökat telefontider från två dagar i veckan till fyra. Kuratorerna har under året haft 2029 bokade besök samt har lotsat ungdomar i behov till en meningsfull fritid och samarbetat med mötesplatserna.

Föräldrastöd

Föräldrastödsutbildningar har getts i hög grad under året. ABC och KOMET-grupper genomförts, vilket syftar till att stärka föräldrarollen och förbättra samspelet mellan föräldrar och barn. Gällande utbildningen föräldraskap i Sverige, har nämnden fortsatt samarbetet med Welcome house, så att alla föräldrar som behöver delta, fått utbildning utan väntetider och oavsett språk. 24 procent av alla föräldrar som kommit i kontakt med nämndens socialtjänst för barn, ungdomar och familjer, men vars barn inte blir aktualiserade, hänvisas till annat förebyggande stöd och antalet råd- och stödsamtal har ökat.

Verksamhetsområde barn, ungdom och familj har haft regelbundna samverkansträffar med förskola och deltagit i SSPF-konferenser (Socialtjänst, skola, polis och fritid). Området har deltagit i en heldag tillsammans med förskola och BVC. Medarbetare på mottagningsenheten har särskilda samverkansuppdrag gentemot bl.a. skola och förskola. Informationsmöten på förskola har inte lett till fler anmälningar då antalet anmälningar från förskolan ligger på samma nivå som förra året. Denna samverkan har varit prioriterad under året och kommer vara i fortsatt fokus under 2025.

Ihållande trend sedan 2021

Under perioden 1 januari - 31 november har 5570 inkomna anmälningar, ansökningar och yttranden hanterats. Den ökande mängden (33 procent fler sedan 2021) och en högre andel inledda utredningar, speglar ett växande behov av socialtjänstens insatser. Ökningen kan bero på ändrade riktlinjer, intensifierad samverkan och samhällsförändringar. För att hantera ökningen behöver arbetet fortsätta med att identifiera och utveckla rutiner och tidiga insatser som kan minska antalet nya ärenden, utvärdera arbetsfördelningen för att säkerställa att personalens tid och kompetens används effektivt samt bedöma om bemanningen är tillräcklig. I snitt har 1047 barn och ungdomar varit aktuella för utredning eller insats per månad och antalet inledda ärenden ökat med 43 procent sedan år 2021. För att säkerställa utredningar hanteras inom tidsram och att barn får rätt stöd i rätt tid, har åtgärder vidtagits. Bland annat har arbetsprocesser förbättrats för att säkerställa effektiv resursanvändning, nya tjänster håller på att införas; jourhemshandläggare och handläggarestöd, vilket möjliggör delegation av administrativt arbete där det är möjligt, för att frigöra tid för socialsekreterare och gruppleadare att fokusera på socialt arbete.

Insatser till barn och ungdomar

Vad gäller insatser i egen regi, visar uppföljning att 78 procent av insatser som beviljats har avslutats med helt eller delvis uppfyllda mål vilket är en ökning från föregående år. 503 barn eller ungdomar och deras familjer har fått fick insatser i stadsdelens öppenvård, en ökning med 70 ärenden jämfört med förra året. Fokus har under året legat på att effektivisera arbetssätt och arbetsflöden vilket kan vara en bidragande orsak. Under året har nämnden prioriterat insatser avseende målgruppen unga kriminella. Nämnden har deltagit i Socialstyrelsens satsning "Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott". Stöd till vuxna med kriminell livsstil/avhoppare från kriminella nätverk har också utvecklats. Särskilda socialsekreterare och behandlare har utsetts för att bygga upp och upprätthålla spetskompetens och fått uppdrag som SIG-samordnare. Medarbetare har deltagit i och hållit i SIP-möten i 111 enskilda ärenden, där behov av SIP funnits för barn och ungdomar i behov av insatser från både hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Hälsoundersökningar

Placerade barn ska genomgå hälsoundersökningar enligt den samverkansöverenskommelse som finns med regionen. Hälsoundersökningarna visar vad barnen behöver för vårdkontakter. Flertalet barn har genomgått hälso- och tandundersökningar. Barnens hälsa följs regelbundet upp och framtagna hälsokort fylls i av familjehemmen. Syftet med korten är att ha fokus på att barnen har den vård de behöver.

Placerade barns skolgång

Skolsamordnare fortsätter tillsammans med socialsekreterare, skolor och vårdgivare, att göra åtgärdsplaner och anpassningar för att skapa stabilitet för att nå målen i grundskolans kärnämnen. Arbetet inom SAMS-modellen och skolfam kommer att fortsätta även framöver med förhoppning att vända utvecklingen. Vid behov tar ansvarig socialsekreterare initiativ till ett SIP-möte med skolan.

Våld i nära relation

Genom Relationsvårdscenter i Skärholmen (RVC) erbjuds stöd till våldsutsatta och våldsutövare, bland annat genom samtalsserier och gruppverksamhet. Samtalen ger den som har utsatts för våld möjlighet att bearbeta sina erfarenheter och ökad kunskap om våldets processer och konsekvenser. Våldsutövare ges stöd att hitta alternativa vägar att hantera ilska och våldsamt beteende. 190 vuxna personer (142 kvinnor och 48 män) från stadsdelsområdet har erhållit stöd under året. Nämnden erbjuder genom RVC även stöd till barn och unga som har upplevt våld i nära relation genom modellerna "Trappan" och "Här och nu". Totalt har 20 barn (elva flickor och nio pojkar) från stadsdelsområdet deltagit under året. Deltagande kräver båda vårdnadshavarnas samtycke och då det är vanligt förekommande att en av dem inte samtycker kan flertalet barn i behov av stöd inte erbjudas det. Relationsvårdscentrum har erhållit statsbidrag och utvecklat nya arbetssätt inom ramen för projektet "Stadigvarande boende för våldsutsatta". Målet var att erbjuda stadigvarande boende till våldsutsatta och omlokalisera våldsutövare. En samordnare har samarbetat med lokala hyresvärdar samt med stadsdelsnämnderna Skärholmen och Hässelby-Vällingby. Två våldsutövare har under 2024 tackat ja till tillfälligt boende, vilket har inneburit att två våldsutsatta med barn har kunnat bo kvar i bostaden. 11 våldsutsatta personer från stadsdelsområdet har erbjudits stadigvarande boende genom projektet, samtliga var kvinnor.

På beställarenheten finns sedan tidigare flera tvärprofessionella arbetsgrupper som arbetar med olika utvecklingsfrågor och anordnat workshops för hela enheten. Ett exempel är arbetsgruppen som arbetar med våld i nära relationer, gruppens arbete har varit en stor del i att medarbetare vid enheten ställer freda-kortfrågor i allt fler utredningssituationer.

Goda exempel inom individ- och familjeomsorgens område

Invånare med beroendeproblematik erhåller fler insatser

Genom verksamheten för personer med skadligt bruk och beroende har nämnden erbjudit och genomfört gruppverksamhet i form av CRA (Community Reinforcement Approach), en metod för behandling av skadligt bruk och beroende samt MI (motiverande intervju/samtal). De utvärderingar som genomförts i samband med avslut av insats visade att deltagarna var nöjda med insatsen. Utvärderingsverktyget UBÅT har införts, vilket skapar bättre förutsättningar att granska och analysera statistik kopplat till insatser. Verktyget syftar till att säkerställa att invånare med beroendeproblematik erbjuds rätt stöd. Kompetenshöjning och utveckling av arbete med målgruppen spelberoende har skett under året. Förvaltningen har, inom ramen för så kallade "MI5-samtal", börjat erbjuda särskilt stöd för invånare med spelberoende i ett tidigt skede.

Särlevande föräldrar och barn har erhållit stöd genom gruppverksamhet

Nämnden har genom Familjerätten sydväst genomfört barngruppverksamheten "Skilda Världar", som riktar sig till barn med särlevande föräldrar. En föräldragrupp "BIFF" (Barn i föräldrars fokus) som riktar sig till de som befinner sig i familjerättsliga konflikter har genomförts, även den med positiv återkoppling från de 15 föräldrar som deltog. Under året har även den barnfokuserade samtalsmodellen "Hela barn" erbjudits till föräldrar. Det ökade utbudet av samtalsmetoder är en del i nämndens förberedelser inför den nya socialtjänstlagen som väntas träda i kraft under 2025.

Uppsökande arbete i skola och samarbete med andra nämnder

Fältassistenterna har arbetat uppsökande i skola tillsammans med kuratorerna från ungdomsmottagningen och med fritidsledarna. Vid några tillfällen har fältassistenterna genomfört gemensamma insatser med kollegor från andra nämnder i samband med större evenemang så som Kulturfestivalen.

Funktionsnedsättning inklusive socialpsykiatri

I augusti 2024 var totalt 1 741 personer aktuella för insatser, en ökning med 112 personer jämfört med december 2024, och ökningen bedöms vara en ihållande trend. Utifrån stadens funktionshindersinspektörers tidigare granskningar av enhetens arbete med insatserna har nämndens arbete med att förbättra beställningar och att följa upp genomförandeplaner för insatserna ledsagning, boendestöd och daglig verksamhet fortgått under året och fortsätter 2025. Socialpsykiatrin har sedan tidigare en struktur för samverkan med Prima Liljeholmen och har arbetat fram en struktur för effektiv samverkan tillsammans med Prima Gröndal.

Goda exempel inom området funktionsnedsättning

Förbättrat utbud för brukare att möjliggöra meningsfulla arbetsuppgifter inom daglig verksamhet

Under tertialet har Glasade Gången påbörjat arbetet med att starta upp den nya dagliga verksamheten "Konfektyrverkstaden" i det som tidigare var Gröna Liljans butik i Gröndal. Butiken har fått en ny inriktning och har försäljning av produkter från hela verksamheten samt egen produktion av bland annat chokladpraliner. Den nya butiken samarbetar med Lilla Skafferiets sysselsättningsverksamhet samt med Liljans dagliga verksamhet och säljer deras produkter i butiken. Verksamheten har under 2024 tagit emot ett stort antal studiebesök från intresserade medarbetare av den dagliga verksamheten där ett stort antal börjat inom verksamheten, men också från andra länder, kommuner och utbildningar som är intresserade av hur man arbetar på Glasade Gången då yrkesinriktningen är relativt unik. Studiebesöken har bland annat kommit från Frankrike, Japan, Polen, Katrineholm, Upplands Väsby, Åsö gymnasium med flera. Café Hitom har utökat sitt beställningsutbud och erbjuder numera ett cateringutbud som komplement till café och konferens för att möjliggöra fler meningsfulla arbetsuppgifter till medarbetarna på enheten. Enheten har påbörjat arbetet med att ta fram ett beställningsunderlag för ekologiska bakverk och produkter för att tillgodose efterfrågan från stadsdelsnämndens verksamheter. Café Glasade Gården har påbörjat ett samarbete med Stockholms stadsarkiv och kommer från 2025 erbjuda catering till deras konferenser. Café Glasklart har haft öppet två helger under året, på vårutställningen samt på Konstfacks julmarknad vilket har varit en succé. Planering har påbörjats för att starta en grupp som ska arbeta med service i förvaltningshuset.

Ökad delaktighet vid uppföljning av insatser

Nämndens beställarenhet inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri har tillsammans med Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd under året arbetat med projektet, Viewpoint inom socialpsykiatrin - ett digitalt kommunikationsstöd. Projektet finansieras av lokala utvecklingsmedel från staden och målet är att öka delaktigheten vid uppföljning av insatser för vuxna med psykisk funktionsnedsättning. Lokala workshops med brukare har genomförts där brukarna själva varit med i framtagande av frågor för uppföljning av socialpsykiatris

insatser och vara medskapande i det digitala verktyget Viewpoint för målgruppen. En brukare är med i projektgruppen för att säkerställa att projektet genomgående har ett brukarperspektiv. Projektet har samverkat med nationell samverkan för psykisk hälsa i Stockholms län (NSPH).

Träfflokalen - ny lokal

Planering för att stadsdelens träfflokal för socialpsykiatri ska få nya lokaler har pågått under hösten med hög brukardelaktighet. Deltagare har varit med och planerat innehåll och varit och titta på ny lokal och varit med och utformat innehåll och aktiviteter.

Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Nedan redovisas ett urval av förvaltningens arbete utifrån fokusområdena i stadens *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029*. Flera insatser och aktiviteter har genomförts vilket har bidragit till att förbättra stadsdelsnämndens tillgänglighet och öka delaktigheten i samhället för personer med funktionsnedsättning. Samverkan har skett med rådet för funktionshinderfrågor och deras förslag på utveckling av insatser.

Rätt till arbete och egen försörjning

Samverkan har skett mellan gymnasiesärskolor och Liljeholmens och Glasade gångens dagliga verksamheter i syfte att erbjuda praktik. Den dagliga verksamheten Glasade gången har öppnat delikatessbutiken "Konfektyrverkstan" i Gröndal. Café Hitoms nya koncept med två bagerier och att verksamheter kan beställa bakverk och smörgåsar för avhämtning, har fortlöpt väl vilket sammantaget möjliggör fler arbetsuppgifter till deltagarna.

På Liljeholmens dagliga verksamheter har verksamheterna utvecklat arbetet så arbete i största möjliga mån efterliknar vanligt arbete, beroende på förmågor och individuella förutsättningar. På Steget framåt har arbetet skett för att deltagarna ska komma ut på praktik på den öppna arbetsmarknaden med det långsiktiga målet att det ska leda till anställning. Liljeholmens arbetsinriktade verksamheter har jobbat på uppdrag av nämndens verksamheter eller externa samarbetspartners, bland annat Bättre stadsdel. Liljeholmens dagliga verksamhet har deltagare som haft praktikplatser på den öppna arbetsmarknaden och flera av deltagarna har under året fått anställningar. Nätverkets yrkesgrupp sökt medel från arvsfonden för att om att bygga en webbshop som kan användas för av alla dagliga verksamheter att nå ut med egentillverkade produkter.

Rätt till utbildning

En av de befintliga öppna förskolorna har under 2024 startat en inriktning på barn med funktionsnedsättning och dess verksamhet har sedan öppnandet varit välbesökt. Denna öppna förskoleverksamhet bemannas bland annat av specialpedagog som även ingår i stadsdelsområdets övergripande barnhälsoteam vilket bidrar det till goda möjligheter för långsiktig och god planering inför barnens inskrivning i förskola.

Rätten att ta del av den fysiska miljön

Under året har nämnden bland annat lagt ny gummiasfalt i Johannisdals- och Lurpaken i syfte att ytterligare tillgängliggöra lekplatserna. Nämnden arbetar löpande med lätt avhjälpna hinder och har bland annat tagit bort en sarg i Lurparken i anslutning till en gungställning för att jämna nivån med omkringliggande mark.

Rätt till ett fungerande boende

Nämnden har under innevarande år öppnat en ny gruppboende, Kabelverket, i nya Älvsjöstaden.

Rätt till information och kommunikation samt ny teknik

Ett arbete har fortgått med att förstärka de enheter som saknat tillräckligt kraftfull wifi-anslutning i fastigheten. Implementeringen av alternativ kommunikation har fortsatt så att olika former av kognitiva hjälpmedel kan användas för att uppnå brukardelaktighet. Detta stärker genomförande av enkäter i digital form, då det kan ske i brukarnas egna lägenheter och genom att använda befintliga digitala hjälpmedel fullt ut. En digital fixartjänst på den stadsövergripande funktionen för teckenspråk på medborgarkontoret i Rågsved tillsattes i september.

Rätt till bästa möjliga hälsa

Triangelns gruppboende erbjuder massor av fritids och kulturaktiviteter samt besök på simhall. Träfflokalen har erbjudit fritidsaktiviteter och pysselverkstad samt utflykter till Bergianska trädgården, Skansen, Lida friluftsområde, Torekällberget och Fjärilshuset samt båtutur under Stockholms broar. Sysselsättningsverksamheten har gjort likande utflykter bla till Millesgården, Artipelag och Sigtuna. Grupp- och servicebostäderna har genomfört insatser för individens kost och motion och bidra till kulturella aktiviteter. Samtliga brukare har fått information om möjligheten till gratis friskvårdskort på stadens simhallar.

Rätt till individuellt stöd

En tvärgrupp har arbetat med ett stödmaterial om suicidprevention under hela året. Den dagliga verksamheten Steget framåt har fortsatt VIP-kurser till deltagare för att förebygga våld i nära relationer, en kurs som syftar till att medvetandegöra och stärka självbestämmande och hantera känslor. Inom Liljeholmens dagliga verksamhet har projektet hemmasittare pågått under året där besök på boenden inom grupp- och servicebostäderna har skett.

Rätt till kultur och fritid

Den öppna fritidsverksamheten för barn med funktionsnedsättning har under året gjort satsningar för att nå fler och har som resultat utökat sitt besöksantal per kväll. Verksamheten bedriver pop-up aktivitet i screentryck under december-januari i syfte att sprida information om fritidsverksamheterna och ge ett smakprov på aktivitetsutbudet. Discokvällar har erbjudits och en digital fritidsgård har utvecklats som underlättar för barn och unga med funktionsnedsättning att delta i ett socialt sammanhang.

Barns rättigheter

Familjerätten har erbjudit gruppverksamheterna BIFF och Skilda världar som ger stöd till sårbara föräldrar och deras barn. RVC har givit stöd till föräldrar och barn som upplevt relationsvåld. Fältassistenter har genomfört skolprogrammet Respekt och självrespekt (ROS) enligt plan samt arbetat uppsökande under lov. Barnkonsekvensanalyser har genomförts i familjerättens ärenden. Familjerätten har utvecklat delaktigheten för barn genom att ha särskilda kallelser till barn och unga och har börjat arbeta med material utifrån barnets ålder för att öka delaktigheten i utredningsarbetet.

Barns delaktighet

Socialtjänstenspektörerna har i sin kvalitetsgranskning under våren sett att barns delaktighet under förhandsbedömningar är ett utvecklingsområde, något Hägersten-Älvsjö har gemensamt med övriga stadsdelar i Stockholm och verksamheterna arbetar för att öka delaktigheten. Skillnaderna i barns delaktighet kan bero på att ungdomar generellt har större förutsättningar att delta i samtal, medan yngre barn och barn med funktionsnedsättningar kräver mer anpassade metoder. Det finns även tolkningsskillnader kring vad "att informera barnet" innebär, vilket kan påverka resultatet. Att informera barn om utredningens resultat är också ett förbättringsområde. Metoder och rutiner kring utredningsplaner utvecklas för att bättre inkludera yngre barn och barn med särskilda behov. En konkret åtgärdsplan utarbetas och implementeras under nästa år för att vända utvecklingen.

Agenda 2030

Verksamhetsområdesmålet bidrar till följande mål i Agenda 2030: Mål 1: Ingen fattigdom, Mål 2: Ingen hunger, Mål 3: God hälsa och välbefinnande, Mål 4: God utbildning för alla, Mål 5: Jämställdhet, Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, Mål 10: Minskad ojämlikhet, Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion. Nämnden bidrar till mål 1, ingen fattigdom, och mål 8, anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, genom att stötta brukare och deltagare att komma ut i arbetslivet eller i fortsatta studier. Under perioden har deltagare inom den dagliga verksamhet Glasade gången fått arbete inom den ordinarie arbetsmarknaden. Nämnden har tagit emot Stockholmsjobbare som bidrar i verksamheterna genom exempelvis matlagning och städning. Under perioden har nämnden bidragit till mål 5, jämställdhet, genom ett särskilt fokus på att stärka kunskapen om våld i nära relationer. Inom verksamheter som hanterar livsmedel, fortlöper arbetet med att klimatanpassa verksamheternas livsmedelsinköp. Med utgångspunkt från Stockholm stads program mot våld 2021-2025 finns ett nätverk på stadsdelsnämnden som konkretiserar frågor och aktiviteter som kan kopplas till stadens arbete mot våld i nära relation. Deltagare inom daglig verksamhet har genomfört utbildningen Viktig intressant person (VIP) som syftar till att stärka personens rätt till självbestämmande genom att synliggöra rätten till sina känslor och åsikter. Skolsocionomernas uppdrag bidrar särskilt till mål 4, god utbildning för alla, genom att arbeta med ungdomar med hög skolfrånvaro. Skolsamordnarna för placerade barn har också bidragit till detta Agenda 2030-mål. Flertalet elever med hög frånvaro får stödinsatser genom ungdomsstöd/familjebehandling med sociala tjänstehundar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	25,5 %	26,3 %	24,5 %	26,5 %	24 %	24 %	VB 2024
Analys Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd Målet är ännu inte uppnått, men andelen återaktualiserade har minskat jämfört med föregående år, trots ett ökat antal inkommande ärenden och påbörjade utredningar. Strävan är att så få barn som möjligt ska återaktualiseras eftersom barns behov bör vara helt tillgodosedda när en utredning eller insats avslutas. Verksamhetsområdet har inlett ett arbete för att kvalitetssäkra att barns behov verkligen tillgodoses, men det finns fortfarande behov av att fortsätta och utveckla detta arbete.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				89 %	89 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Frågan ej ställd i årets enkät varför resultat inte finns att redovisa.							
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	70 %	100 %	25 %	86 %	92 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Svarsfrekvensen är endast 42 procent, och bara fyra kvinnor har svarat på enkäten varför det är svårt att dra slutsatser då underlaget inte är tillräckligt. Ett arbete ska genomföras för att öka svarsfrekvensen och särskilt analysera kvinnornas upplevelse. Indikatorn motsägs av resultatet i indikatorn om <i>Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten</i> där målet nås med bred marginal.							
  Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	93 %	85 %	86 %	85 %	80 %	2024
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	91 %	90 %	90 %	90 %	90 %	2024
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	89 %	87 %	79 %	79 %	79 %	2024
  Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)	82,93 %	80,77 %	86,67 %		85 %	-	2024
Analys Generellt sett är det för få svarande. Åtgärder vidtas för att öka antalet svarande till kommande enkät.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	45,83	54,55 %	38,46 %		75 %	75 %	VB 2024
Analys Placerade barns skolgång är prioriterad och följs upp kontinuerligt, som minst i samband med övervägande eller omprövning av värden, vid behov oftare. Målet generellt är att barnet ska slutföra grundskolan med behörighet att söka gymnasieutbildning i så hög utsträckning som möjligt. Verksamhetsområde barn, unga och familj har påbörjat en fördjupad analys, men det är svårt att utvärdera och följa upp skolresultaten för detta område av flera skäl. Dels innefattar det barn och unga som har kortare placeringsperioder, till skillnad från familjehemsplacerade barn, vilket gör det svårt att uppnå märkbara skillnader i skolresultat på kort tid. En ytterligare utmaning är att underlaget varierar mellan rapporteringsperioderna, då det inte alltid är samma barn som ingår. Gemensamt för de barn och ungdomar som är placerade i på institution är att de har en omfattande sociala problem och egen beteendeproblematik. Skolsvårigheter har ofta funnits redan innan placeringen och är svåra att vända under den korta tid som placeringen vanligtvis varar för institutionsplacerade. Flertalet familjehemsplacerade barn och ungdomar som inte når målen, har särskilda behov i form av bl.a. inlärningsvårigheter, NPF eller har en mycket komplex problematik med bristande skolgång lång tid tillbaka. Stadsdelen har också en högre andel kvotflyktingar. Merparten får särskilt stöd i skolan samt från Skolfam, men når trots detta inte samtliga mål. Jämställdhetsanalysen visar att av de flickor som var institutionsplacerade vid mätperioden, nådde ingen målen i kärnämnen. Bland pojkarna nådde en av två målen. Flickorna i underlaget hade vid placeringens start stora svårigheter i skolan, låg flera år efter i undervisningen och hade betydande beteendeproblem samt misstänkta psykiatriska svårigheter, vilket ytterligare försvårat skolgången. För pojkarna handlade problematiken främst om normbrytande beteende och kriminalitet, där skolsvårigheterna förklaras med andra orsaker. Flickorna bedöms ha en mer komplex social problematik än pojkarna, vilket kan förklara deras lägre skolprestationen. Det är dock viktigt att notera att underlaget är litet och grupperna svåra att jämföra. Därför är det inte möjligt att göra en djupare analys av skillnader i utfall mellan könen.							
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	71,51	70,72 %	72,83 %		80 %	Tas fram av nämnd	VB 2024
Analys Nämnden når inte årsmålet. Resultat följer tidigare trend. Ju yngre målgruppen är; desto lägre resultat. Vad gäller delmål ett: barnet har fått information om rätten till delaktighet och anledning till utredning och två: barnet har getts möjlighet att komma till tals och uttrycka vad hen tycker eller vill under utredningen, är resultatet nära målen. Resultatet är lägst vad gäller delmål tre - barnet har fått information och återkoppling i anslutning till avslutad utredning där lite närmare 60 procent svarar ja. Analysen visar att det finns en tydlig motivering när handläggare valt eller inte kunnat göra barn delaktiga. Den absolut vanligaste orsaken är barnets låga ålder, andra förklaringar handlar om att föräldrar eller barnet själv motsatt sig kontakt eller att barnet/den unga haft en väldigt omfattande funktionsnedsättning vilket försvårat omfattningen av delaktigheten.							
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	78 %	71 %	87 %	72 %	80 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Målet uppnås delvis. Andelen nöjda har ökat sedan föregående år och ligger nu 2 procentenheter från målet. Andelen män som upplever trygghet har minskat med 14 procentenheter och andelen kvinnor som upplever trygghet har ökat med 26 procentenheter.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden och äldreomsorgen ska stödja stadsdelsnämnderna att i dialog med regionen implementera gemensamma system för genomförande och uppföljning av SIP	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Barn och ungdomar har goda uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom en effektiv samverkan, ett kunskapsbaserat förebyggande arbete, tidiga och samordnade insatser samt intensivt stöd till barn och ungdomar och deras föräldrar med stora behov. Arbetsättet Signs of safety, som innehåller en riskbedömningsmodell och lösningsinriktat samarbete, kommer fortsätta implementeras i verksamheten. Arbetet för en lättillgänglig socialtjänst med förebyggande insatser är i fokus. Resurser och arbetsätt anpassas för att möta upp införandet av en ny socialtjänstlag. Utvecklingsarbetet för att prioritera det uppsökande och förebyggande arbetet fortsätter, samt möjligheten att erbjuda tidiga och samordnade insatser. Socialtjänsten ska förstärka samverkan med förskola och skola för att tidigare identifiera barn så att stöd kan erbjudas till föräldrar.

Arbetet omfattar såväl familjerättsliga frågor, uppsökande arbete som insatser, med eller utan biståndsbeslut. Barn i behov av stöd är delaktiga i sin utredning och får insatser med god kvalitet. Medarbetare är drivande i arbetet avseende jämställdhet, jämlikhet samt barns rättigheter.

Förväntat resultat

- Färre barn och ungdomar återaktualiseras då familjen erhållit effektiva insatser.
- Antalet barn som är delaktiga i planering och genomförande av sina insatser ökar.
- Fler föräldrar erbjuds stöd och får verktyg för föräldraskap.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts under året. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnås under året, att aktiviteterna har genomförts samt att flertalet tillhörande indikatorer uppnått målen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Preventionsindex ANDTS	78				70		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska sprida information om socialtjänstens stöd genom samverkan mellan förskola och skola	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Personer med funktionsnedsättning tillförsäkras självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap genom de insatser som ges

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet uppnås genom att invånare med fysisk och psykisk funktionsnedsättning i behov av stöd, erbjuds individuella stödinsatser av god kvalitet. Erbjudande om insatser utgår ifrån den enskildes egna behov och önskemål med en hög grad av delaktighet i genomförandet.

Verksamheterna håller god kvalitet, är rättssäker och likställig samt bidrar till delaktighet.

Personer med funktionsnedsättning får stöd för att delta i samhällets gemenskap och arbetsliv. Behovet av stöd för barn och unga vuxna med funktionsnedsättningar tillgodoses bland annat för att säkerställa möjlighet till regelbundet deltagande i fritidsaktiviteter. Personer med en funktionsnedsättning får stöd och service i form av till exempel boendestöd, grupp- eller servicebostad, sysselsättning, daglig verksamhet och stöd till att få en anställning. Fysisk aktivitet och hälsa beaktas när genomförandeplan, individuell plan eller samordnad individuell plan upprättas och följs upp.

Förväntat resultat

- En högre andel brukare med fysisk och psykisk funktionsnedsättning i behov av stöd är nöjda med sina insatser.
- Fler barn och unga med funktionsnedsättning är delaktiga i planeringen av sina insatser.
- Fler vuxna med funktionsnedsättning upplever att de kan påverka insatsens utformning.

Analys

Nämnden bedömer att nämndmålet har uppnåtts helt under året. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnås under året, att flertalet aktiviteter har genomförts samt att de flesta tillhörande indikatorer uppnått målen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska följa upp användning av simhallskort av boende i stadsdelens LSS-bostäder.	2024-01-01	2024-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska planera och genomföra aktiviteter för att främja fysisk aktivitet hos stadsdelens egna utförarverksamheter.	2024-01-01	2024-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska utreda möjligheten till samarbete vad gäller Liljeholmens dagliga verksamheter och parkskötsel i egen regi	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten kommer fortsätta under 2025 för att utveckla samarbetet då verksamheterna inte utrett möjligheterna färdigt då arbetet är under uppbyggnad.			

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Stadsdelsnämnden ska utveckla digital introduktion för utförarverksamheternas nyanställda inom området funktionsnedsättning och socialpsykiatri	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
	<p>Analys</p> <p>Arbetet har varit pausat på grund av att det inte funnits resurser att slutföra arbetet, vilket kommer göras under första halvan av 2025.</p>			
	Stadsdelsnämnden ska utveckla individuella stödinsatser så att personer med funktionsnedsättning stärker sina möjligheter att delta på arbetsmarknaden.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Vuxna invånare lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att personer får stöd utifrån egna förutsättningar för att kunna delta i samhällets gemenskap och leva ett självständigt liv. Insatser i egen regi erbjuds i ett tidigt skede vilket minskar risken för att större åtgärder behöver erbjudas på längre sikt. Barnrättsperspektivet beaktas alltid när en förälder aktualiseras hos socialtjänsten så att barnets behov kan tillgodoses.

Vuxna med beroendeproblematik erbjuds stöd och samverkan kring personer med samsjuklighet prioriteras. Samordning med Region Stockholm pågår och utvecklas med syftet att ge en god och nära vård.

Vuxna och barn som är utsatta för våld i nära relation eller utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck upptäcks och får stöd samt erbjuds insatser. Stöd att förändra sitt beteende erbjuds till våldsutövare.

Förväntat resultat

- Fler vuxna med beroendeproblematik får stöd att hantera sin livssituation och leva ett självständigt liv.
- Fler vuxna är motiverade att lämna ett liv med våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck
- Fler anställda har genomfört suicidförebyggande utbildning.
- Samtliga nyanställda ska ha genomgått utbildning i SIP (samordnad individuell plan).

Analys

Nämnden bedömer att nämndmålet har uppnåtts helt under året. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts under året, att aktiviteterna har genomförts samt att flertalet tillhörande indikatorer uppnått sina mål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämnden ska erbjuda suicidförebyggande utbildning till medarbetare och chefer	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska ge nya medarbetare utbildning i samordnad individuell plan (SIP).	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska skapa möjligheter att ge öppna insatser utan biståndsbeslut för personer med beroendeproblematik	2023-01-01	2024-08-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts helt. Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på att underliggande nämndmål nåtts. I bedömningen har även vägts in att två av kommunfullmäktiges sex indikatorer uppnåtts helt och fyra indikatorer uppnås delvis. Därtill har nämndens aktiviteter genomförts under året.

Äldrevänlig stad

Den demografiska förändringen leder till en ökning av både antalet och andelen äldre i befolkningen. Hälsöfrämjande och förebyggande åtgärder som skapar gynnsamma miljöer för åldrande, där äldre kan känna delaktighet, trygghet, inflytande och bidra, är avgörande för ett meningsfullt och självständigt liv. Tillgänglighet, inflytande och jämställdhet är nyckelfaktorer som många äldre anser vara viktiga i ett samhälle. Dessa faktorer är viktiga att beakta vid planering och utformning av boenden och mötesplatser, infrastruktur, transport samt hälso- och sjukvård, inklusive omsorg. Utifrån handlingsplanen har nämnden genomfört brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder genom att kontinuerligt sprida information via kommunikationskanaler mellan stadsdelsnämnden, pensionärsråd, pensionärsföreningar och verksamheter inom äldreomsorgen. Nämnden har bidragit till en äldrevänlig stad genom samarbete med både interna och externa samverkanspartners.

Stadsdelsnämnden har en hög andel servicehus, och många av de som bor på stadsdelens servicehus har mer omfattande behov än vad stadens riktlinjer anger. Nämnden har haft en överkapacitet av lägenheter vilket medfört merkostnader för tomhyror. Ett arbete har skett i stadsdelsnämnden med att se över bostadsbeståndets för äldre. Samverkan har gjort tillsammans med äldrenämnden och MiCasa för att fastställa och planera det framtida boendebeståndet. Servicehusen har omfattande renoveringsbehov inklusive behov av stambyte.

Mötesplatser och aktivitetscenter för seniorer ger möjligheter till socialt umgänge, gemenskap och deltagande i aktiviteter som främjar god hälsa och välbefinnande. Mötesplatsernas aktiviteter bygger på deltagarnas initiativ, behov och intressen. Exempel på genomförda aktiviteter under året är Gympa, Mediyoga, Mindfulness, Linedance, alla kan sjunga kören samt gemenskap i form av sällskapsspel, Share reading, existentiella samtal och Hälsöhäng.

Äldre har haft tillgång till olika aktiviteter och daglig utomhusvistelse inom äldreomsorgens särskilda boenden, till exempel trädgårdscafé, cykelturer, Bingo och högläsning. Verksamheterna har även tagit del av del stadens satsning, Kultur för äldre.

Arbete med nutritionsvård inom äldreomsorgen har utvecklats under året. Den övergripande regeln för nutritionsvårdsprocessen har uppdaterats. Inom vård- omsorgsboendena har det arbetats med att utveckla måltidssituationen tillsammans med de boende genom intervjuer, i syfte att ska delaktighet och inflytande. Inom servicehusen och hemtjänsten har arbetet med screening för undernäring fortsatt att utvecklas.

Matlyftet vars syfte är att bidra till minskad ensamhet och dess konsekvenser till exempel att förebygga undernäring och psykisk ohälsa, har delvis bidragit ekonomiskt till denna utveckling. Gubbklubben, som erbjuds två gånger i månaden, är ett initiativ för att minska ofrivillig ensamhet bland män.

I samverkan mellan beställarenheten, förebyggande enheten och primärvården har arbetet med hälsofrämjande samtal riktad till seniorer för att motverka ensamhet genomförts med gruppträffar med diverse aktiviteter och information.

God och nära vård

Arbetet med att utveckla samverkan och informationsöverlämning mellan stadsdelsnämnden och Region Stockholm har fortgått under året i syfte att underlätta för den enskildes vardag med fokus på trygghet och kontinuitet. Utveckling av samverkan avseende andra målgrupper, t ex förskolebarn har också fortgått under året. Ett ökat antal Samordnade individuella planer (SIP) har genomförts under året. Fortsatt behov finns att utveckla samverkansprocessen tillsammans med Regionen gällande utskrivningsprocessen från sjukhus. Diverse samverkansdialoger har under året genomförts mellan nämnden och Regionen.

DöBra - Nationellt forskningsprogram i syfte att utveckla kompetens och stärka individer och personal för att bättre kunna hantera frågor som rör livets slutskede har implementerats och samtliga verksamheter använder verktyget och har team som utför samtalen.

Dokumentationsmaterial har tagits fram och utformats för att möjliggöra samtal som erbjuds alla äldre på särskilda boenden.

För att säkerställa att basal medicinsk utrustning finns på respektive enhet har äldreomsorgen köpt in medicinskutrustning samt genomfört utbildning i hantering av dessa.

Förebyggande enheten har deltagit i forskningsprojektet *Kompass* som tar avstamp i omställningen God och nära vård och omsorg, projektet syftar till att involvera medborgare i utvecklingen av sammanhållna vård och omsorgen för äldre.

Digitalisering

Digitalisering och välfärdsteknik ses som viktiga tillämpningsområden att utveckla, för såväl de äldre som ur medarbetarhänseende. Stadsdelsnämndens arbete för att utveckla välfärdsteknik och digitala lösningar har pågått under perioden. Nyckelfri hemtjänst har implementerats och har övergått till ordinarie verksamhet under året.

Äldreomsorgen har erbjudit IT-stöd till seniorer i syfte att öka kunskapen av digitalteknik för att främja självständighet och delaktighet i samhället. Exempel på genomförda aktiviteter är

Information om det digitala samhället, i samverkan med feriearbetande ungdomar har utbildningstillfällen i hur att hantera din Iphone genomförts.

Tillsammans med äldreförvaltningen och socialförvaltningen har en inspirationsdag genomförts för de medarbetare som på något sätt arbetar med digital inkludering i Stockholms stad

Ett arbete har pågått under året med att se över digitala möjligheter som stöd i verksamheterna, till exempel har applikationen Prevision från företaget Presto gällande brandskyddsarbete använts i en verksamhet och ska fortsätta att implementeras i övriga verksamheter. Plandisc ett digitalt verktyg för att upprätta och samla verksamhetens alla årshjul har införts och använts av verksamheterna under året. Uppföljning och utvärdering av verktyget kommer ske under kommande år.

Kompetensutveckling och kompetensförsörjning

För att höja kompetensnivån och säkra kompetensförsörjningen i äldreomsorgen pågår ett fortsatt arbete med att erbjuda kompetensinsatser. De undersköterskor och vårdbiträden som saknar full behörighet genomför kompetensinsatser via Äldreomsorgslyftet samt genom ESF-projektet "Kompetensutveckling inom äldreomsorgen". För att säkerställa en god kvalitet i omvårdnaden och förbättra vårdens säkerhet har arbetet med att utbilda fler specialistundersköterskor och specialistsjuksköterskor genomförts under året.

Höjning av språkkunskaper har pågått genom olika insatser så som verksamhetsförlagd språkutbildning på arbetsplatsen, utbildning av språkombud samt genom ESF-projektet.

Utifrån IVOs tillsyns har arbetet pågått under året med att stärka den medicinska kompetensen hos baspersonal genom utbildningsinsatser. För hälso- och sjukvårdspersonal pågår ett arbete med att implementera arbetssättet VISAM, beslutsstöd för klinisk bedömning. Åtgärder som genomförts under perioden är bland annat framtagandet av en demonstrationsfilm i syfte att stödja införandet av rapporteringsmodellen enligt SBAR.

Under året har kompetensutveckling genomförts för att utveckla förebyggande insatser avseende funktionsförmåga för ett aktivt och självständigt liv: Erfarenhetskonferens – "Samhällets byggstenar för god hälsa". Presentation av forskning angående fysisk aktivitet och kultur för en bättre hälsa, utbildningsdagar om hörseltillgänglighet, digitala seminarium om syn/hörselnedsättning och utbildningen "Synkunskap".

Äldreomsorgen har genomfört kompetenssatsningarna för ökade och fördjupade kunskaper hos medarbetare inom områdena demens, psykisk ohälsa samt utbildning inom läkemedelsdelegering.

Aktiviteter för personalförsörjning, Heltid som norm och minskad timavlönad personal har pågått under året genom att fast anställda medbetare i första hand ersätter vid frånvaro med så kallade resursspass, istället för att ersätta frånvaron med timavlönad personal. Verksamheterna har fått handledning och utbildning i bemanningsstrategier samt schemaläggning. Arbetet med att minska andelen timavlönad personal fortgår då det är ett långsiktigt arbete med att implementera och följa upp arbetssättet.

Verksamheterna har under sommarperioden erbjudit feriejobb till ungdomar, feriearbetarna

har varit en värdefull och viktig tillgång i verksamheternas dagliga arbete. Feriearbetarna har tillsammans med brukare genomfört aktiviteter så som trädgårdsarbete, utflykter och SPA. I samarbete med företaget Rookie Startups har Seniorhälsans feriearbetande ungdomar genomfört smartphone kurser för senior i stadsdelsområdet.

Goda exempel

Förebyggande enheten har under året genomfört öppen scen för seniorer i stadsdelen. Öppen scen är ett forum där seniorer ges möjligheten att uppträda med till exempel att framföra en dikt, sjunga eller föreläsa. En populär och flitigt besök aktivitet för stadsdelens seniorer.

I syfte att uppnå en säker och god omvårdnad, har Utvecklingsforum genomfört ett antal nätverksträffar inom respektive område. Fokus har lagts på att stärka ombud och handledare i sina roller.

Situation, bakgrund, aktuell bedömning, rekommendation (SBAR) är en väl beprövad kommunikationsmodell för att säkerställa god informationsöverföring internt som externt. För säker vård bidrar SBAR till god kommunikation i teamet och förebygger misstag i en pressad situation. För att tydliggöra för medarbetare hur kommunikationsmodell kan användas har en informativ film för medarbete tagit fram. Filmen har implementerats och används i verksamheterna.

Mänskliga rättigheter

Äldreomsorgen har under året arbetat för att uppfylla de nationella minoriteternas rättigheter. Biståndshandläggare tillhandahåller information om minoriteters rättigheter vid hembesök och i samband med firandet av olika högtidsdagar och aktiviteter finns broschyren tillgänglig för allmänheten. Fortbildning har genomförts för att öka personalens kunskaper om minoriteters rättigheter. Vid behov tillhandahåller äldreomsorgen personal som talar finska. Utöver att fira och uppmärksamma högtidsdagar erbjuder äldreomsorgen aktiviteter som främjar minoriteters rättigheter, såsom finsk litteratur och konst, samisk lunch och finsk karaoke.

Insatserna inom äldreomsorgen utgår från den äldres individuella behov.

Jämställdhetsperspektivet är en integrerad del av både biståndsbedömningen och i de verksamheter som utför insatserna. En intervjuguide används som ett verktyg i biståndsbedömningen för att säkerställa att frågorna är könsneutrala och främjar jämställdhet. Vården och omsorgen på vård- och omsorgsboende, i servicehus och dagverksamheter är personcentrerad. Aktiviteterna på mötesplatser är utformade för att vara inkluderande för både män och kvinnor.

Agenda 2030

Verksamhetsområdesmålet har särskilt bidragit till att uppnå följande mål i Agenda 2030: Mål 2: Ingen hunger, Mål 3: God hälsa och välbefinnande, Mål 5: Jämställdhet samt Mål 10: Minskad ojämlikhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda omsorgstagare	83 %	84 %	82 %		82 %	82 %	2024
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	86 %	86 %	86 %	84 %	87 %	87 %	2024
Analys Årsmålet uppnås delvis. Nämndens utfall är tre procentenheter högre än stadens snitt på 81 procent. Utfallet visar inte på någon skillnad mellan könen. Svarsfrekvensen är 57 procent. Enheterna arbetar vidare med att involvera den äldre i utformningen av sina insatser med fokus på dokumentation inklusive genomförandeplaner och fastomsorgskontakt.							
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	74 %	71 %	75 %	73 %	79 %	79 %	2024
Analys Årsmålet nås delvis och nämndens utfall är fem procentenheter lägre än stadens resultat på 79 procent. Utfallet visar på en mindre skillnad mellan könen där fler kvinnor upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs. Svarsfrekvensen är 39 procent. Förvaltningens vård och omsorgsboende fortsätter sitt arbete med att göra den äldre delaktig i utformningen av sina insatser.							
  Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,06				0,04	Tas fram av nämnd	2024
   Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	64			61	67 %	67 %	2024
Analys Årsmålet nås delvis. Indikatorn avser resultat från exploateringskontorets medborgarpanel. Nämndens resultat har höjts från förra året och ligger på samma snitt för staden på 64 procent. Totalt deltog 924 personer varav 87 från Hägersten-Ålvsjö.							
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	11,8			11,5	10	Max 10 personer	2024
Analys Årsmålet uppfylls delvis. Indikatorn mäter antal personal en hemtjänsttagare i ordinärt boende med minst två besök om dagen möter under 14-dagarsperiod. Förvaltningens resultat avser resultat i privat och kommunal regi. Hemtjänsten arbetar vidare med att höja kontinuitet genom att se över schemaplanering samt bemanna in vikarier i samma arbetsgrupper. Stadens snitt är på 12,11							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda om, och i så fall hur, uppföljningen av äldreboende som är upphandlade inom stadens LOV-avtal, kan överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden	2024-01-01	2024-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att införa ramtid fullt ut	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Äldre har ett tryggt, hälsosamt och självständigt liv samt en god personcentrerad vård och omsorg

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens verksamheter och insatser utgår från ett salutogent förhållningssätt där trygghet, hälsa och välbefinnande står i fokus. Äldre i behov av stöd erbjuds insatser av god kvalitet. Utgångspunkten är den enskildes behov och önskemål med en hög grad av delaktighet i utformandet av sin omsorg. Verksamheterna är rättssäker och likställig, bidrar till delaktighet samt håller god kvalitet och hög kontinuitet.

Stadsdelsnämndens uppsökande och förebyggande arbete är viktigt för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering. Mötesplatserna och aktivitetscentren för seniorer erbjuder möjlighet till social samvaro och att delta i olika former av aktiviteter som syftar till att främja en god hälsa. Äldre erbjuds möjlighet till olika former av aktiviteter och dagliga utevistelse. Äldreomsorgens verksamheter deltar i stadens satsning på kulturevenemang för äldre.

Maten och måltidsupplevelsen inom stadsdelsnämndens äldreomsorg ska fortsätta att utvecklas för att förebygga undernäring och bibehålla en god hälsa. Vidare fortsätter utvecklingsarbetet inom hälso- och sjukvården för en personcentrerad vård. Anhörigstödet kommer att utvecklas inom verksamheterna för att stärka anhörigperspektivet.

Medarbetare erbjuds kontinuerlig kompetensutveckling utifrån sina behov. Satsningar fortsätter för att stärka kompetensen för språk, demensvård, geriatrik, psykisk ohälsa, palliativ vård, hbtqi, våld i nära relation och missbruksproblematik. Omvårdnadspersonal i äldreomsorgen erbjuds att utbilda sig via Äldreomsorgslyftet samt kompetenssatsningen via ESF-projektet, för att möta kommande kompetenskrav avseende undersköterskor och vårdbiträden.

Förväntat resultat

- Ökad andel äldre som känner sig trygga och nöjda med utformandet av sin äldreomsorg.
- Ökat välbefinnande och meningsfullhet hos seniorer genom förebyggande verksamhet.
- Öka verksamhetens kvalitet genom att utveckla hälso- och sjukvården för att säkra en patientsäker och personcentrerad vård för den äldre.
- Öka verksamhetens kvalitet genom att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet för att kvalitetssäkra insatserna för den äldre.

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att nämndmålet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnås och att aktiviteterna har genomförts under året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämnden ska arbeta för att säkerställa äldreomsorgens kompetensförsörjning samt erbjuda medarbetare utbildning enligt kompetensutvecklingsplanen med särskild satsning på språk och yrkesutbildning.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska fortsätta att utveckla arbetet med digitalisering och välfärdsteknik inom äldreomsorgen.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska fortsätta att utveckla den interna och externa samverkan för en god och nära vård samt förebyggande och hälsofrämjande insatser.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska fortsätta att utveckla och erbjuda insatser av god kvalitet utifrån interna och externa uppföljningsresultat.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska inom äldreomsorgens verksamheter öka kännedomen om Nationella minoriteters rättigheter.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska stärka och utveckla teamarbetet inom verksamheterna samt samverkan med läkarorganisationen för en personcentrerad vård och omsorg om den äldre.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska säkerställa att äldreomsorgens medarbetare får kompetensutveckling kring bemötande av särskilt sårbara grupper - Våld i nära relation och hbtqi.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska vidareutveckla arbetet kring kost, nutrition och måltidsupplevelsen. I särskilda boendeformer ska arbetet för sjuksköterskor med särskilt nutritionsuppdrag, fortsätta att implementeras.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska vidareutveckla informationen och hanteringen av inkomna förslag, synpunkter och klagomål.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen av måluppfyllelsen utgår från att förväntat resultat på underliggande nämndmål och att målen i kommunfullmäktiges indikatorer har uppnåtts. I bedömningen har även vägts in att kommunfullmäktiges och nämndens aktiviteter genomförts under året

Kultur inom stadsdelsnämndens verksamheter

Kultur och skapande integreras i verksamheternas löpande arbete. Inom äldreomsorgen har de äldre erbjudits ett varierat utbud av aktiviteter och kulturupplevelser för stimulans och gemenskap. Utbudet av de aktiviteterna som genomförts är i samverkan med de äldres egna behov, önskemål och initiativ. Verksamheterna nyttjar stadens erbjudande Kultur för äldre.

Inom förskolan har Kulan-premien under året möjliggjort att barn i verksamheterna fått ta del av kulturmöten med professionella kulturutövare. En sammanställning från Stockholm stads kulturförvaltning visar att ungefär 3500 barn i stadsdelsområdets kommunala förskolor under 2024 omfattats av bokningar som genomförts med hjälp av Kulan-premien. Nuvarande statistik visar inte om det är 3500 olika förskolebarn som fått ta del av kulturupplevelser eller

om det är ett mer begränsat antal barn fått ta del av flertalet kulturupplevelser. Till kommande år behöver därför nuvarande statistik kompletteras med indikatorer som ger nämnden en mer nyanserad bild av i vilken omfattning barn i stadsdelsområdets kommunala förskolor erbjuds kulturupplevelser av professionella kulturutövare. Samverkan med de lokala biblioteken har fortgått under året och förskolans ledningsteam har under våren erbjudits en föreläsning kring hur Mångkulturella almanackan kan användas som bas för kulturupplevelser i verksamheten.

Se vidare under verksamhetsområde 1.1 och 1.3 där nämnden beskriver kulturarbetet inom fritidsverksamheten samt funktionsnedsättning.

Lek och rörelse för alla

Under 2024 har nämnden arbetat löpande och strukturerat med att tillgängliggöra ytor och platser för fler att kunna nyttja för rörelse, lek och rekreation. Som exempel kan nämnas att lekplatserna Johannisdal och Lurparken fått mer tillgänglighetsanpassade ytor och att renoveringen av Vippan slutförts. Investeringar med Stockholm vid vattnet-medel har gjorts på Herrängens bryggbad, solbryggan vid Sjövikskajen, samt för att iordningställa badplats vid Vinterviken.

Trekantens utomhusgym med ställbara vikter som byggdes ut under årets första månader är mycket uppskattat av invånarna. Leverantörens inbyggda system för uppföljning ger nämnden möjlighet att kontinuerligt ta del av statistik för antal besökare, populära tider och dagar samt vilka maskiner som används mest frekvent av besökare. Utöver den löpande statistiken har även en enkätundersökning genomförts där resultatet visar att gymmet används av invånare i olika åldrar och med olika förutsättningar. Under året har en inventering av lämpliga platser för fler utegym gjorts, eftersom det inkommer många önskemål om detta.

Stadsdelsnämndens 91 stycken lekplatser har under året inventerats i syfte att få till en strategisk prioritering för upprustning och skötsel.

Vidare har stadsdelsnämnden genomfört kommunikationsinsatser för att informera om de spontanidrottsytor som finns i stadsdelsområdet, via bland annat sociala medier och sommarlovskatalogen som skickades ut till unga och vårdnadshavare. Platserna lyftes också fram genom att förlägga sommaraktiviteterna som gjordes ihop med lokala föreningar till prioriterade spontanidrottsytor. På dessa platser hölls aktiviteter sex dagar i veckan, hela sommaren.

Föreningsbidrag och samverkan

Det var 29 föreningar som sökte verksamhetsbidrag för totalt 3 249 750 kr. Nämnden fördelade stöd till 24 av dessa föreningar för totalt 700 000 kr. Det var 11 föreningar som sökte arrangörsstöd för omgång 1 och 9 föreningar som sökte arrangörsstöd omgång 2. Omgång 1 sökte föreningarna stöd för totalt 505 500 kr och nämnden fördelade ut 175 000 kr. Vid omgång 2 låg ansökningarna på 197 650 kr. Nämnden fördelade då det kvarvarande 35 000 kr. Vid årets handläggning har förvaltningen särskilt uppmärksammat de föreningar som gynnat barn och ungdomar samt visat på inkluderande verksamhet och arrangemang. Vidare har stadsdelsnämnden under året stärkt samverkan med lokala föreningar genom att bland annat teckna IOP och att inom ramen för platssamverkan erbjuda aktiviteter för barn och unga i samarbete med civilsamhället.

Lokaler till civilsamhället

Under året har nämnden inlett ett arbete med att hyra ut lokaler till civilsamhället. Ett försök har gjorts att hyra ut en lokal i bottenvåningen på förvaltningshuset mot självkostnadspris. Möjligheten att hyra lokalen annonserades på facebook och i månadsannonserna. Tyvärr var intresset lågt och någon uthyrning har inte kunnat genomföras.

Fritidsbibliotek

Under sommaren 2024 genomfördes medborgardialoger i Liljeholmens och Älvsjö centrum om invånares behov och förväntningar på ett fritidsbibliotek. Resultatet av dialogerna visar att många var positivt inställda. Nämnden hyrde en container och erbjöd ett fritidsbibliotek i "pop up"-format med ett mindre utbud av fritidsmaterial i olika kategorier såsom sport, kultur, sällskapsspel och leksaker. Främst musikinstrument och sportartiklar lånades ut. Under hösten har fritidsbiblioteket haft "pop up" i parkleken Vippan samt i parkleken Kristallen med utlåning av samma material som under sommaren för att samla ytterligare erfarenheter av invånares behov och önskemål av fritidsbibliotekets fortsatta verksamhet. Feriearbetande ungdomar var delaktiga både i förberedelser inför uppstarten och som bemannande personal. Vidare utveckling av ett permanent fritidsbibliotek pågår.

Goda exempel

Nämnden arbetar allt mer utifrån principen om universell utformning, dvs utformning som fungerar för så många människor som möjligt - oavsett exempelvis funktionsnedsättning, av offentliga miljöer. Ett exempel på detta från året är arbetet med medborgarbudget i Lugnet. I framtagande av förslag för hur Lugnet kan utvecklas som plats, har en tillgänglighetsinventering utgjort underlag i utformningen. Det vinnande förslaget för hur Lugnet ska utvecklas innebär bland annat att själva strukturen för platsen ändras, genom att göra den mer tillgänglig och öppen. Detta kommer att möjliggöra för mer lek och rörelse på lika villkor i parken framgent.

Agenda 2030

Stadsdelsnämndens arbete och insatser bedöms ha bidragit till mål 3 God hälsa och välbefinnande, mål 10 Minskad ojämlikhet och 11 Hållbara städer och samhällen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	89	91 %	87 %	87	75 %	75 %	2024
  Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	56 %	55 %	55 %	57 %	56 %	56 %	2024
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	75 %	78 %	73 %	78 %	76 %	76 %	2024
Analys Periodens utfall ligger i nivå med årsmålet. Stadsdelsnämnden arbetar löpande med att stärka tillgången till idrottsaktiviteter för barn och unga.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	75 %	73 %	78 %	78 %	77 %	77 %	2024
Analys Periodens utfall ligger i nivå med årsmålet. Stadsdelsnämnden arbetar löpande för att stärka tillgången till kulturaktiviteter för barn och unga på deras fritid.							
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	70 %	73 %	67 %	66 %	66 %	66 %	2024

Nämndmål: Invånarna har tillgång till ett rikt kultur- och föreningsliv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att kulturaktiviteter planeras för att nå nya målgrupper och bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer. Kultur och skapande integreras i verksamheternas löpande arbete.

För att nå nya målgrupper är det angeläget att alla barn får prova olika former av skapande och kultur tidigt. Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Unga och vuxna får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, mötesplatser och genom sina organisationer.

Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet och stadsdelsnämnden utvecklar löpande samverkan med föreningar i syfte att stärka föreningslivet i stadsdelsområdet.

Nämnden arbetar även för att underlätta för närvaron av kultur i stadsdelsområdet, utifrån Stockholms stads kulturstrategiska program.

Förväntat resultat

- Barn, unga, vuxna och äldre i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
- Samarbete med föreningar och nätverk mellan föreningar och verksamheter utvecklas.

Analys

Nämnden bedömer att målet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts, att aktiviteterna har genomförts och att indikatorernas mål uppnåtts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inventering av lokaler för föreningsliv	2024-01-01	2024-04-30	
 Stadsdelsnämnden ska se över möjligheten att samverka genom idéburet offentligt partnerskap (IOP)	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Park- och naturområden är tillgängliga och inbjuder till lek och rörelse för alla

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden arbetar utifrån ett tillgänglighets- och jämställdhetsperspektiv i verksamhetsplaneringen. Insatser görs löpande för att utveckla park- och naturområden och spontanidrottsytor i syfte att de ska vara tillgängliga och inbjuda till lek och rörelse för alla.

Stadsdelsnämnden arbetar löpande utefter åtgärdsförslag för lätt avhjälpna hinder.

Stadsdelsnämnden arbetar för att öka stockholmarnas delaktighet och inflytande vid förändringar och investeringar i stadsmiljön och ansöker för 2024 om medel för att kunna genomföra en medborgardialog i syfte att rusta upp parkleken Lugnet utifrån principen om universell utformning.

Stadsdelsnämnden kommer under 2024 att genomföra kommunikationsinsatser för att informera om de parker, spontanidrottsytor, hundrastgårdar och hundrastområden som finns i stadsdelsområdet. För att ytterligare öka användningen av stadsdelsområdets parker och spontanidrottsytor samt för att bidra till utökade möjligheter för lek och rörelse ska förvaltningen under 2024 starta ett fritidsbibliotek.

Förväntat resultat

- Tillgänglighets- och jämställdhetsfrågor genomsyrar stadsmiljöarbetet och bidrar till att alla känner sig trygga i stadsmiljön.
- Ökad kännedom om stadsdelsområdet spontanidrottsytor, parker, hundrastgårdar och hundrastområden.

Analys

Nämnden bedömer att målet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska starta ett fritidsbibliotek	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

● Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktige har fyra verksamhetsområdesmål för inriktningsmålet. Stadsdelsnämnden har formulerat fyra nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål "Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning".

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet uppfylls helt. Nämnden konstaterar att alla fyra verksamhetsområdesmål och nämndens fyra mål uppfylls. Av de fyra indikatorerna - som mäter och ligger till grund för måluppfyllnaden - har målet uppnåtts helt i tre stycken och en uppnås målet delvis. Samtliga 13 aktiviteter är avslutade.

Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområde.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen av måluppfyllelsen utgår från att förväntat resultat på underliggande nämndmål och att målen i kommunfullmäktiges indikatorer har uppnåtts. I bedömningen har även vägts in att nämndens aktiviteter genomförts under året.

Stadsdelsnämnden har under året startat ett nätverk med representanter från verksamheter som serverar mat och måltider samt upphandling och ekonomi. Nätverket har främst arbetat med hur nämnden ytterligare kan minska sitt matsvinn samt hur strategier för hållbara måltider ska kunna samordnas förvaltningsövergripande. Gruppen arbetar utifrån metoden tjänstedesign, som är en del av nämndens satsning på innovationsarbete. Klimatpåverkan från inköp av livsmedel och måltider minskade under 2024.

Projektet Hållbara vård- och omsorgsboenden har påbörjats inom äldreomsorgens särskilda boendeformer med fokus på utveckling av nya arbetssätt och beteendeförändringar. Projektet fokuserar på hållbar konsumtion, utfasning av skadliga ämnen, samt matsvinn. En stor pusselbit för nämndens boendeformer är att förändra inköp och användning av engångsartiklar, och särskilt sådana av plast. Flera boenden har under året gått över till exempelvis haklappar och hygienunderlägg i tyg istället för plast.

Nämnden har under året bytt ut äldre torkskåp mot nya mer energieffektiva med luftvärmepump i syfte att sänka stadsdelsnämndens energiförbrukning. Den totala

förbrukningen av el är nästan helt oförändrad jämfört med 2023, men nämnden ligger i fas för att nå det långsiktiga målet om en tioprocentig minskning under mandatperioden.

Samverkan, inköp, kommunikation och innovation

Stadsdelsnämnden använder sig av befintliga kommunikationskanaler internt och externt för att ha en aktiv dialog och föra ut information om miljö- och klimatarbetet. Därutöver har en ny intern kommunikationskanal upprättats, för smidig digital dialog om miljö- och klimatfrågor, som samtliga medarbetare har möjlighet att delta i.

Stadsdelsnämnden arbetar utifrån kvalitetsprogrammet i sitt klimat- och miljöarbete. Under 2024 har ett särskilt fokus legat på att arbeta med innovation och att ta sig an utmaningar genom användarcentrerade metoder. Likaså inköp har stått i särskilt fokus, inte minst när det kommer till livsmedel, engångsartiklar samt återbrukade artiklar. Inköps- och upphandlingsrelaterade utmaningar kopplade till hållbarhet har hanterats löpande, och samverkan kring frågorna har tagit kliv framåt.

Under hösten togs en lokal miljö- och klimathandlingsplan fram genom en rad workshoppar, då samtliga mål i stadens nya miljöprogram processades. Resultatet från workshoparna samt de åtgärder som beskrivs i miljöprogrammet och dess underliggande handlingsplaner, har samlats i den lokala handlingsplan som antogs av stadsdelsnämnden i december. Handlingsplanen utgår ifrån de fyra arbetssätten *samverkan, inköp, kommunikation* och *innovation*, och innehåller 75 stycken åtgärder och aktiviteter som nämnden åtagit sig att göra fram till 2030.

Arbetssätten gäller även för mål 2.2, 2.3 och 2.4.

Agenda 2030

Stadsdelsnämndens arbete och insatser har bedömts stödja och bidra till mål 7. Hållbar energi för alla, 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 10. Minskad ojämlikhet, 11. Hållbara städer och samhällen, 12. Hållbar konsumtion och produktion samt 13. Bekämpa klimatförändringarna i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,3 kg CO2 per kg livsmedel			1,33 kg CO2 per kg livsmedel	1,4 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	2024
  Köpt energi i stadens organisation	2,9 GWh			2,9 GWh	3,12 GWh	1 735 GWh	2024

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med en minimal klimatpåverkan

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden arbetar kontinuerligt med att kartlägga verksamheternas klimatpåverkan, och tar fram strategier för hur utsläppsminskningar ska ske. De två metoder som främst används är investeringar i utsläppsminskande utrustning och beteendeförändringar.

Klimatinvesteringsmedel söks för de projekt där investering i utsläppsminskande åtgärder inom stadsmiljöverksamhet eller verksamhetslokaler ses som den bästa lösningen. För att åstadkomma beteendeförändringar satsar nämnden på kompetenshöjande insatser i form av utbildningar som till exempel hållbara vård- och omsorgsboenden samt en utvecklad intern samverkan om miljö- och klimatfrågor.

Förväntat resultat

- Klimatpåverkan från konsumtion minskar och stadsdelsnämnden är på god väg att bli en fossilbränslefri organisation.
- Stadsdelsnämnden ska minska inköp av plast- och engångsprodukter.
- Avfall som uppstår mäts och sorteras och tas om hand på ett resurseffektivt sätt .
- Stadsdelsnämndens energiförbrukning minskar med hälften av mandatperiodens mål om en tioprocentig minskning.

Analys

Nämnden bedömer att målet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts och att aktiviteterna har genomförts.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Stadsdelsnämnden ska tillsätta en arbetsgrupp för arbete med hållbar utveckling inom förskolan	2024-01-01	2024-12-31	
	Stadsdelsnämndens särskilda boendeformer inom äldreomsorgen arbetar med vägledningen hållbara vård- och omsorgsboenden	2024-01-01	2024-12-31	
	Stadsdelsnämndens verksamheter som serverar mat ska mäta sitt matsvinn samt arbeta för att minska svinnet.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att nämndmålet förväntade resultat har uppnåtts och att kommunfullmäktiges och nämndens fem aktiviteter har genomförts. Nämnden har dock inte nått målet i kommunfullmäktiges indikator om inköpta ekologiska måltider och livsmedel. Vid en sammantagen bedömning, där nämnden viktar indikatorns utfall mot övriga uppnådda resultat och insatser som gjorts i verksamhetsområdet, anses målet uppnås helt.

Stora delar av arbetet med att stärka den biologiska mångfalden har under året kretsat kring de åtgärder som gjorts med beviljade drifts- och investeringsmedel för biologisk mångfald. Dessa redovisas i punktform nedan.

- **Betesdjur på Sjöängen:** Fyra kor har betat vid på Sjöängen under sommaren och har varit ett lyckat sätt att behålla gräsmarken öppen och skapa en mer örtrik flora.
- **Friställande av ek- och tallmiljöer:** Friställningen har genomförts i två av stadsdelsområdets mest värdefulla ek- och tallmiljöer vid Pilgrimsvägen i Midsommarkransen och i Vinterviken. Åtgärderna har skapat mer ljusöppna miljöer som medger en fortsatt god utveckling för de gamla träden och alla de arter som är knutna till dem.
- **Restaurera naturmark:** Ängsmark har återskapats på utpekade platser för att öka den biologiska mångfalden.
- **Benjeshäckar:** Flertalet benjeshäckar har anlagts på olika platser. Genom att stapla ris, grenar och stamdelar i prydliga häckar har en mycket större mängd material kunnat sparas som död ved, än om lösa högar skulle ha lagts upp. Detta har gynnat vedlevande organismer. En annan effekt är att färre turer med bortforsling av ris och grenar behöver göras, vilket minskar utsläpp och buller i stadsmiljön.
- **Trädruiner:** Trädruiner, högstubbar och faunadepåer har tillskapats på olika platser. Att skapa trädruiner, högstubbar och faunadepåer istället för att markfälla träd och forsla bort materialet har gynnat många vedlevande organismer.

Åtgärderna har genomförts i de utpekade stråken i stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald.

Vidare har nämnden under året tagit fram ett arbetssätt för att registrera fällda träd, som ett led i arbetet med trädmålet.

En utredning om att starta en ny enhet inom förskolan, som arbetar med frågor om hållbar kost och livsmedelshantering, har gjorts. Utifrån utredningens slutsats är planen att under nästa verksamhetsår anställa en kostsamordnare som ska arbeta med frågorna.

Ekologisk mat bidrar till den biologiska mångfalden, och under året har arbetet för att nå en högre andel ekologiska livsmedel och måltider intensifierats. Samtliga enheter har involverats

i att nå målsättningen, och ett större fokus har lagts på de livsmedel som är svåra att enligt avtal köpa ekologiskt - då analyser visar att den typen av livsmedel står för en relativt stor andel av de konventionella inköpen. Även om årsmålet i indikatorn inte nås, har stora framsteg gjorts i att involvera alla de som köper in livsmedel eller måltider i arbetet, samt i analysen av de specifika utmaningarna. Kocknätverket som samlar förskolornas kökspersonal har varit ett värdefullt forum för erfarenhetsutbyte och samverkan.

Goda exempel

Stadsdelsnämnden arrangerade tillsammans med SISAB ett evenemang i Älvsjöskogen för förskolor i stadsdelsområdet under den biologiska mångfaldens dag. Barnen fick lära sig om biologisk mångfald, bygga insektshotell och gå på guidad tur till Stora alkärret för att titta på grodyngel. Under dagen lanserades också materialet "Älska det vilda", en verktygslåda med metoder, tips och handledning till förskolor som stöd i arbetet med biologisk mångfald på den egna förskolegården eller på utflykten. Älska det vilda nominerades även till Årets pollinatör.

Ett annat gott exempel från året är insatsen som gjordes tillsammans med föreningarna Rädda Långsjöns grodor och Långbro-Långsjö Villaförening, då en grodräddkurs arrangerades på Medborgarkontoret. Långsjön och groddammarna i närheten är populära vatten för grodor och paddor när de ska leka och para sig på våren men tyvärr blir många överkörda på gator och vägar innan de når slutmålet. Kursen är därmed ett sätt att bidra till den biologiska mångfalden i närområdet genom att se till att grodorna tar sig fram oskadda. Intresset för kursen var stort och sammanlagt deltog ca 90 invånare.

Agenda 2030

Stadsdelsnämndens arbete och insatser har bedömts stödja och bidra till mål 11. Hållbara städer och samhällen, 13. Bekämpa klimatförändringarna och 15. Ekosystem och biologisk mångfald i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	62,47 %				70 %	70 %	2024
Analys							
Se beskrivning av årets arbete i texten ovan. Resultatet är närmare två procentenheter högre än 2023, men målet nås inte. En anledning till att målet inte nås är att utbudet av de ekologiska varorna brister i upphandlat sortiment, men en bidragande faktor är behovet av ett tydligare fokus inom organisationen på att vidta åtgärder för att nå målsättningen. Till 2025 har samtliga enheter fått indikatorn till sin verksamhetsplan och de enheter som inte nådde målet 2024 står i särskilt fokus för stöd och åtgärder. Planen för 2025 är att intensifiera arbetet med avtalsuppföljning, det interna lärandet kring hållbara måltider, regelbundna resultatuppföljningar på enhetsnivå, kostsamordning inom förskolan, hållbar menyplanering, samt nya rutiner kring ekologisk förtäring vid personalsammankomster och dylikt.							
Aktivitet				Startdatum	Slutdatum	Avvikelse	
  Stadsdelsnämnderna ska öka andelen högräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning				2024-01-01	2024-12-31		

Nämndmål: Parker, förskolegårdar och naturmark utvecklas med fokus på biologisk mångfald och klimatanpassning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att vidta åtgärder som finns beskrivna i stadens handlingsplan för biologisk mångfald och i stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald. Skötselplanen för biologisk mångfald ligger till grund för arbetet med att stärka den biologiska mångfalden i Älvsjöskogens naturreservat. Reservatet fyller en viktig funktion för den biologiska mångfalden i stadsdelsområdet och i staden. Arbetet med att omvandla klippta gräsmattor till ängsmarker fortsätter. En avvägning görs med behovet av öppna ytor för rekreation och klippta gräsmattors funktion som kolsänkor.

Stadsdelsnämnden deltar i arbetet med gemensamma lekvärdesriktlinjer för förskolegårdar, som efter avslutat arbete ska implementeras. Syftet är att skapa pedagogisk kvalitet i utemiljön och gröna gårdar. Som en del av arbetet med gröna förskolegårdar tar stadsdelen i samarbete med SISAB fram ett pedagogiskt material som ska inspirera till arbete med biologisk mångfald och odling på förskolegården.

Arbetet med att öka andelen ekologiska livsmedelsinköp och måltider vidareutvecklas där forum för att främja lärande och utbyte mellan verksamheter kommer att vara prioriterat. Parallellt med detta kommer det att pågå en utredning inom förskolan angående möjligheten att starta en ny enhet som arbetar med frågor inom hållbar kost och livsmedelshantering. Inom äldreomsorgen fortsätter utvecklingsarbetet för att underlätta kloka livsmedelsinköp bland annat genom att ta fram en gemensam baslista över hållbara livsmedel tillsammans med äldreomsorgens dietist.

Målet nås vidare genom att stadsdelsnämnden arbetar med anpassa stadsdelsområdet till ett förändrat klimat i enlighet med handlingsplanen för klimatanpassning.

Förväntat resultat

-Stadsdelsnämnden stärker den biologiska mångfalden genom att vidta flertalet åtgärder utifrån de förslag som anges i det stadsdelsvisa åtgärdsförslaget för biologisk mångfald (SÅF) 2022.

-Stadsdelsnämnden vidtar klimatanpassningsåtgärder utifrån behov och arbetar i enlighet med handlingsplanen för klimatanpassning.

Analys

Nämnden bedömer att målet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämnden ska i samarbete med SISAB ta fram ett material om biologisk mångfald som riktar sig till pedagoger i förskolan	2024-01-01	2024-05-22	
✓ Stadsdelsnämnden ska registrera antalet träd som fälls på parkmark i syfte att kunna uppnå det stadsövergripande trädmålet	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska ta fram en baslista för hållbara och näringsrika livsmedel inom de särskilda boendeformerna inom äldreomsorgen	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska ta fram en samverkansmodell med större samhällsviktiga aktörer i syfte att göra konsekvensberäkningar för vad som kan ske vid större samhällsstörande översvämningar tillsammans med Trafikkontoret	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämnden ska utreda möjligheten att starta en ny enhet inom förskolan som arbetar med frågor om hållbar kost och livsmedelshantering	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen av måluppfyllelsen utgår från att förväntat resultat på underliggande nämndmål nås. I bedömningen har även vägt in att kommunfullmäktiges och nämndens aktiviteter genomförts under året.

Stadsdelsnämnden arbetar löpande i driften av park- och naturområden för att underlätta för framkomlighet och öka trivseln och genomför slyröjning löpande. Nämnden har under året även bytt ut och ökat antalet parkbänkar i Vinterviken i syfte att öka antalet viloplatsar.

Nämndens arbete med övertagande av parkskötsel i egen regi pågår. Utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten fortlöper och nämnden har under året följt upp entreprenörernas utsläpp för att säkerställa att de kör med HVO och batteridrivna handredskap enligt avtal.

Stadsdelsnämnden har utrett förutsättningarna för en bilpool där två förslag tagits fram, dels att starta en bilpool för förvaltningshuset där två elbilar kommer att ingå, dels förslag om att upphandla en bilpoolstjänst.

Under årets sista månader har nämnden påbörjat arbetet med att implementera stadens nya rese- och mötespolicy, som bland annat inneburit nya rutiner för flygresor samt ett lokalt tillägg om vegetariska livsmedel vid möten och andra sammankomster.

Agenda 2030

Stadsdelsnämndens arbete och insatser har bedömts stödja och bidra till mål 5. Jämställdhet, 10. Minskad ojämlikhet, 11. Hållbara städer och samhällen, 13. Bekämpa klimatförändringarna i enlighet med Agenda 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska redogöra för hur långt arbetet kommit med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Parkvägarna har god framkomlighet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden arbetar enligt stadens gång- och cykelplan och utifrån ett genomgripande tillgänglighetsperspektiv. Parkvägarna i stadsdelsområdet är tillgängliga och hinder avhjälpas så fort det är möjligt. Snöröjning och halkbekämpning är effektiv och sker smidigt.

I samtliga planprojekt driver stadsdelsnämnden att parkvägar ska vara tillgänglighetsanpassade. Stadsdelsnämnden följer riktlinjen om placering av parkbänkar längs parkvägarna så att äldre och andra kan vila vid behov. Parkvägar har också god sikt för att öka tryggheten i stadsdelsområdet.

Stadsdelsnämndens verksamheter ska genomföra sina resor och transporter i tjänsten på ett så hållbart sätt som möjligt och under 2024 kommer nämnden att utreda förutsättningar för en intern bilpool.

Förväntat resultat

- Parkvägarna håller hög kvalitet och gynnar gång- och cykeltrafik i stadsdelsområdet.
- Stadsdelsnämnden har en effektiv vinterväghållning för att stimulera gång- och cykeltrafik vintertid.
- Fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten fasas ut för att nå en fossilfri organisation till 2030.

Analys

Nämnden bedömer att målet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska utreda förutsättningar för en bilpool	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen av måluppfyllelsen utgår från att förväntat resultat på underliggande nämndmål och att målen i kommunfullmäktiges indikator har uppnåtts. I bedömningen har även vägt in att nämndens aktiviteter genomförts under året.

Stadsdelsnämndens förskolor arbetar löpande med att byta ut större möbler och material såsom soffor, mattor, skötbäddar, porslin etc. Samtliga inköp görs via ansvarig funktion som säkerställer att inköpen är kemikaliesmarta. Projektet Hållbar äldreomsorg fortlöper där minskad användning av miljö- och hälsoskadliga kemikalier utgör en betydande del.

För att säkerställa att alla material redovisas i byggvarubedömningen har nämnden framarbetat en rutin där projekt ska finnas med i offert till, och avtal med, upphandlad entreprenör.

Insatser för att utveckla det kemikalierelaterade arbetet med stöd av verktyget Chemsoft har gjorts under året - bland annat genom utbildningstillfällen.

Under året har nämnden säkerställt att de lövblåsare och motorsågar som används inom parkdriften är eldrivna - vilket bidrar till bättre luft och minskat buller.

Agenda 2030

Stadsdelsnämndens arbete och insatser har bedömts stödja och bidra till mål i Mål 3. God hälsa och välbefinnande samt 2. Hållbar konsumtion och produktion i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen	100 %				100 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2024

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bidrar till en god livsmiljö och har giftfria verksamheter

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att arbeta systematiskt med verktygen Byggvarubedömningen och Chemsoft i syfte att minska exponeringen för skadliga ämnen och kemikalier. Arbetet med att minska

användningen av engångsprodukter med särskilt tyngdpunkt på plast vidareutvecklas ytterligare. Särskilt prioriterat för 2024 kommer att vara arbetet med vägledningen hållbara vård- och omsorgsboenden. Arbetet för en kemikaliesmart och giffri förskola pågår sedan ett antal år med stöd från Kemikaliecentrum.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden bidrar i möjligaste mån inom nämndens rådighet till att minska buller, dålig luft och förorenat vatten i stadsdelsområdet.
- Verksamheterna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier bland förbrukningsprodukter.
- Samtliga anläggningsprojekt loggas i Byggvarubedömningen.

Analys

Nämnden bedömer att målet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Personal inom förskolan genomgår/repeterar webb-utbildningen Kemikaliesmart och giffri förskola	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2022-01-01	2024-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

● Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktige har sju verksamhetsområdesmål för inriktningsmålet. Stadsdelsnämnden har formulerat elva nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om "Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder åt alla".

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet uppfylls helt. Bedömningen grundas på att samtliga sju verksamhetsområdesmål uppfylls målet helt och att nämnden uppfyller samtliga elva nämndmål. Av de 25 indikatorerna - som mäter och ligger grund för måluppfyllnaden - uppfylls målet helt på 17 stycken, sex delvis och i två indikatorer uppfylls inte målet. Av 27 aktiviteter är 25 genomförda och två som inte är genomförda.

Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområde.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts helt. I bedömningen av måluppfyllelsen har vägts in att de förväntade resultaten i underliggande nämndmål har uppnåtts samt att samtliga av kommunfullmäktiges tre indikatorer når sina mål och att nämndens aktivitet har genomförts.

Beredskap för att anpassa verksamheten till förändrade ekonomiska förutsättningar

Förvaltningen har prioriterat arbetet med att systematiskt styra, planera och följa upp både verksamhet och ekonomi för att ha en kvalitativ och ekonomiskt effektiv verksamhet. Verksamhetsområdena har arbetat för att effektivisera och kvalitetssäkra verksamheten samt att rymma detta inom tilldelad budgetram. Vid beräknade underskott har åtgärdsplaner inarbetats i den ekonomiska uppföljningen. Dessa har kvalitetssäkrats och följts upp i den ordinarie uppföljningsprocessen där alla chefer med budgetansvar träffat controllers minst en gång i månaden. Vid större ekonomiska underskott har ett samlat stöd av fler av förvaltningens stödfunktioner såsom HR och ekonomi getts utifrån en uppbyggd modell. Metoden har visat sig lyckosam i att snabbt åstadkomma en förändring i positiv ekonomisk riktning.

Ett kontinuerligt arbete pågår för att utveckla den ekonomiska uppföljningen och en behovsdriven utveckling av verksamheternas nyckeltal pågår för att stärka delaktighet och analysförmåga. Samverkan är mycket viktigt i budget- och prognosarbetet och kontinuerliga avstämningar med budgetansvariga chefer, utveckling av nyckeltal samt omvärldsbevakning är centrala faktorer i arbetet med att ha bra beslutsunderlag och god prognossäkerhet.

Investeringsstyrning

Förvaltningen följer stadens regler och tillämpningsanvisningar om investeringar för att säkerställa en gemensam investeringsstrategi. Det ekonomiska omvärldsläget ger förvaltningen högre räntekostnader och en ökad investeringsvolym bidrar i sin tur till högre avskrivningar och driftkostnader för många år framåt. Investeringar planeras och prioriteras noggrant utifrån behov innan de genomförs.

Stadsdelsnämnden har arbetat med att säkerställa kostnadseffektivitet och ändamålsenlighet i lokalhanteringen. Det inkluderar optimering av befintliga lokaler, utnyttjande av uppsagda eller tillfälligt tomställda lokaler för tillfälliga behov, samt anpassning av lokaler för framtida krav baserat på stadens befolkningsprognoser.

Ett stadsövergripande projekt för att införa autoattest på hyresfakturer har påbörjats under året, tillsammans med serviceförvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,4 %			100,5 %	100 %	100 %	VB 2024
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	98,9 %			101,9 %	100 %	100 %	VB 2024
  Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %			0 %	+/-1 %	+/- 1 %	2024

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom tilldelad ekonomisk ram och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämndens verksamheter ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i och rådighet över verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Nämndens lokalförsörjningsplan tas fram i samband med Underlag för budget 2025-2027. I lokalförsörjningsplanen slås nämndens långsiktiga arbete med lokaler fast, i syfte att tillgodose verksamheternas krav på ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Inriktningen framåt är att hyra lokaler av stadens fastighetsägande bolag. Under 2024 ska stadsdelsnämnden fokusera på behov och användandet av lokaler för att kunna möta framtida behov.

Stödet till verksamheterna i digitalisering ökar och idéer om digitalisering uppmuntras. Nämnden kommer att arbeta aktivt för att bygga digital kompetens i stadens verksamheter. Detta ska leda till en ökad effektivitet och kvalitet i verksamheterna.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämndens verksamheter bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.
- Stadsdelsnämnden hyr lokaler som är ändamålsenliga och kostnadseffektiva
- Stadsdelsnämnden har en tydlig styrning och förvaltning av digitalisering
- Stadsdelsnämnden implementerar PM3 som förvaltningsmodell

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts under året. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts under året och att aktiviteten har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska genomföra utbildningsinsatser för arkivredogörare och chefer om arkiv och informationshantering	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts helt. I bedömningen av måluppfyllelsen har vägts in de förväntade resultaten i de två underliggande nämndmålen har uppfyllts samt att fem av sex kommunfullmäktiges indikatorer når sina mål. Där till att kommunfullmäktiges aktiviteter är genomförda. Mot denna bakgrund får verksamhetsområdesmålet anses uppnås helt.

Samverkan för att fler invånare ska bli självförsörjande

Nämnden arbetar aktivt för att främja individers egen försörjning och stödja invånare som är i behov av ekonomiskt bistånd. Detta ställer krav på engagemang från flera samhällsaktörer och fungerande samverkan. Nämnden har fortsatt arbetet med den förstärkta samverkan med Kommunhubben som gör det lättare för myndigheter att kommunicera. Ett ständigt arbete pågår för att bibehålla och stärka samverkan med Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknadsnämnden, vilket bidrar till kortare processer för den enskilde på vägen mot egen försörjning. Fokus ligger främst på långtidsarbetslösa och språksvaga personer.

Förstärkt stöd till långtidssjukskrivna inom ramen för ekonomiskt bistånd

Långtidssjukskrivna invånare som står långt ifrån arbetsmarknaden har särskilt fokus inom verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd. Bland annat samverkar nämnden med förtroendeläkare med syfte att säkerställa att den enskilde får rätt stöd, i vissa fall genom att möjliggöra egen försörjning. För långtidssjukskrivna genomförs arbetsförmågebedömning.

Arbetsmarknadsinsatser

Arbetsträning, matchning, offentligt skyddad anställning (OSA), arbetsmarknadsinsatser i egen regi erbjuds och utgör steg på vägen mot egen försörjning för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Även nämndens dagliga verksamheter för personer med funktionsnedsättning arbetar för att deltagarna ska närma sig arbetsmarknaden, och några deltagare har till följd av det fått arbete på den öppna arbetsmarknaden under året. Som ett led i det arbetet har ytterligare en daglig verksamhet, "Konfektyrverkstan", öppnat under 2024.

Digitalisering och förenklad handläggning

Invånare som vill ansöka om ekonomiskt bistånd informeras om möjligheten att ansöka digitalt. För att underlätta ansökningsprocessen erbjuds möjlighet att använda nämndens datasal, med stöd av personal. För att ytterligare underlätta för invånarna, har medborgarkontoret bistått med information, uppmuntran och stöd för digital ansökan. 32 procent av ansökningarna om ekonomiskt bistånd inkom via e-tjänsten, vilket är en ökning med 16

procentenheter sedan 2023. Nämnden arbetar för att öka andelen digitala ansökningar ytterligare.

Budget- och skuldrådgivning

Barnfamiljer som kommer i kontakt med en budget- och skuldrådgivare får en besökstid inom en vecka i enlighet med stadens riktlinjer. Kötiden för ensamstående hushåll och par utan barn är i genomsnitt 17 dagar. Inflödet av ärenden har ökat jämfört med föregående år och stadsdelsnämnden har i snitt haft 28 nybesök per månad. En tredjedel av dessa var barnfamiljer. Nämndens budget- och skuldrådgivare har vid årets slut cirka 300 pågående ärenden. Den ökning som skett i inflödet beror på långa handläggningstider hos Kronofogdemyndigheten gällande ansökningar om skuldsanering. Totalt har nämndens budget- och skuldrådgivare haft 827 besök.

Feriejobb

Stadsdelsnämnden har tillhandahållit 1014 arbetstillfällen i egen regi under sommar- och höstlov. Under jullovet tog nämnden fram 79 arbetstillfällen i egen regi till andra förvaltningar och har därmed bidragit till att uppnå målet att ungdomar ska få feriejobb i en annan stadsdel än där de bor. Vidare har ett arbete gjorts för att erbjuda fler arbetstillfällen inom områden som integration, kultur och klimat och miljö.

Näringslivsfrämjande arbete

Stadsdelsnämnden har arbetat utifrån stadens näringslivspolicy och verkar löpande för att främja det lokala näringslivet. Under sommaren genomfördes platsaktivering på Liljeholmstorget i två veckor och på Älvsjö torg i två veckor. Aktiviteterna gjordes i samarbete med Liljeholmens företagsgrupp, fastighetsägare, företag och föreningar. Sommartorgen var uppskattade och fick många besökare. Även inför julen gjordes platsaktivering en dag på Liljeholmstorget.

Stadsdelsnämnden medverkade för tredje året i utmärkelsen Årets lokala företag, som genomfördes tillsammans med Liljeholmens företagsgrupp, Bättre stadsdel och andra näringslivsaktörer. I den öppna nomineringsprocessen inkom 181 nomineringar för 43 företag i de sex olika kategorierna. Stadsdelsförvaltningen delade ut pris i kategorierna Årets hållbara företag och Årets trygghetsskapande företag. I priskategorin Årets inkluderande företag delades priset ut av förvaltningens dagliga verksamhet Steget Framåt i samarbete med Bättre Stadsdel. Prisutdelningen genomfördes på Mosaikteatern vid Telefonplan med ca 90 deltagare från olika företag.

Information om Svensk Handels app Säkerhetscenter har genomförts vid flera tillfällen och lokala företagsgrupper har startat samverkan genom appen. Därutöver har förvaltningen dels initierat en hotellgrupp, dels medverkat vid olika möten med företagare i Västertorp, Liljeholmen och Älvsjö.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,84 %	0,96 %	0,87 %	0,76 %	1,2 %	1,5 %	VB 2024
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,64 %	0,65 %	0,62 %	0,6 %	1 %	1,0 %	VB 2024
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	1 014			698	1 000 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	32			40	60 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
Analys Nämnden har inte lyckat nå upp till målet om 60 erbjudna platser. Under 2025 kommer nämnden förändra sitt arbetssätt för att kunna uppnå målet.							
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	172 st			150 st	127 st	Tas fram av nämnd	VB 2024
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	980 st	480 st	500 st	1 022 st	980 st	11 000 st	VB 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta aktivt för att ungdomar får feriejobb i andra stadsdelsområden än där de bor	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Stadsdelsnämnden har bytt arbetstillfällen med andra stadsdelsförvaltningar samt har tagit fram arbetstillfällen i egen regi till andra stadsdelsförvaltningar.			
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med socialnämnden utreda nuvarande organisation och ansvarsfördelning för den arbetsmarknadspolitiska insatsen skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)	2024-01-01	2024-06-30	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att med förstärkt handledarskap erbjuda feriearbeten till yngre åldrar och utifrån denna utredning pröva om det ska genomföras en pilotverksamhet under året	2024-01-01	2024-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och stadsdelsnämnderna arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån stadens fokusområden och i city	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Invånarna är självförsörjande

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att den som är i behov av ekonomiskt bistånd får stöd i att finna egen försörjning utifrån sina förutsättningar. Stadens utrednings- och bedömningsinstrument används. Invånare som kontaktar nämnden angående ekonomiskt bistånd får snabb och enkel information om rätten till bistånd och handlägningsprocessen. Nämnden arbetar aktivt med att förebygga felaktiga utbetalningar (FUT) genom att ge tydlig information till de sökande, genomföra egenkontroll, ha god kunskap om socialförsäkringarna och handlägnings- och kontrollrutiner. Om det framkommer misstanke om bidragsbrott, görs polisanmälan. Insatser från Jobbtorgen kopplas på i ett tidigt skede. Interna och externa insatser planeras och den enskilde görs delaktig i planeringen.

Nämndens egna arbetsmarknadsinsatser, arbetsträning, matchning, offentligt skyddad anställning (OSA) och Stockholmsjobb är steg på vägen mot ett eget arbete och försörjning för personer som står långt från arbetsmarknaden. Insatserna syftar bland annat till att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att komma i arbete. För personer med funktionsnedsättning ska nämndens dagliga verksamheter utvecklas för att fler ska erbjudas arbetslivsinriktade insatser och få möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. För personer som inte har möjlighet till ett arbete ska behoven av en meningsfull och utvecklande vardag säkerställas genom en individanpassad sysselsättning eller daglig verksamhet.

Stadsdelsnämndens medborgarkontor i Älvsjö ger stöd och samhällsvägledning till stadsdelsområdets invånare. En prioriterad målgrupp är nyanlända, vilka erbjuds samhällsvägledning i samband med inflyttning till stadsdelsområdet via mobil samhällsvägledning. Stadsdelsnämnden ska erbjuda ungdomar feriejobb i syfte att skapa en meningsfull tillvaro under loven. Stadsdelsnämndens arbete med feriejobb ska utvecklas under året och fler feriejobb ska erbjudas inom integrations- och klimatområdet. Stadsdelsnämnden ska även utöka samverkan och samarbete med föreningar för att ytterligare bredda variationen i erbjudna arbetstillfällen.

Förväntat resultat

- Andelen personer med ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen minskar.
- Fler unga och vuxna som står långt ifrån arbetsmarknaden får individuellt utformade insatser.
- Antalet tillhandahållna platser för feriejobb och antalet ungdomar som fått feriejobb i stadens regi ökar.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts under året. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts under året, att aktiviteterna har genomförts samt att flertalet tillhörande indikatorer uppnått sina mål.

Nämndmål: Stadsdelsnämnden samverkar med det lokala näringslivet och bidrar till ett gott företagsklimat

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att nämnden arbetar utifrån stadens näringslivspolicy. Det handlar främst om att lotsa frågor från företagare till rätt instans i staden, att sprida information om stadens stödfunktioner för företagare, att bevaka det lokala näringslivets intressen i stadsmiljö- och tillståndsfrågor, samt att arbeta för en trygg och trivsamt miljö inom ramen för platssamverkan.

Allt trygghetsarbete är gynnsamt för det lokala näringslivet. Genom platssamverkan involveras företag och fastighetsägare i gemensamt arbete med staden, civilsamhället, polisen och regionen för att öka trygghet, trivsel och utveckling, med särskilt fokus på utpekade platser där särskilda behov finns.

En god samverkan med företag i stadsdelsområdet är nödvändig för att kunna bedriva ett ändamålsenligt näringslivsarbete. Under 2024 fortsätter stadsdelsnämnden att samarbeta med de lokala företagarföreningar och nätverk som finns i stadsdelsområdet. Målsättningen är att fortsätta det uppskattade samarbetet kring Årets lokala företag och att arbeta vidare med platsaktivering tillsammans med lokala aktörer, samt att utveckla arbetet med appen Säkerhetscenter som ska förbättra tryggheten för lokala butiker. Genom att bjuda in till frukostmöten kan nämnden även nå företag som inte är engagerade i någon förening eller nätverk.

Förväntat resultat

- Samverkan med de lokala företagarföreningarna är god
- Lokala företag är engagerade i lokal platssamverkan.

Analys

Nämnden bedömer att målet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts och att aktiviteterna har genomförts.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts helt. I bedömningen av måluppfyllelsen har vägts in de förväntade resultaten i underliggande nämndmålet har uppfyllts samt att två av tre kommunfullmäktiges indikatorer når sina mål. Där till att nämndens aktivitet är genomförd. Mot denna bakgrund får verksamhetsområdesmålet anses uppnås helt.

Stöd till varaktigt boende

Ett intensivt och framgångsrikt vräkningsförebyggande arbete har pågått under året. Samverkansteamet "Bosam" har arbetat förebyggande och genom samarbete med de större fastighetsägarna har andra problem med boende uppmärksamats och stöd har kunnat erbjudas tidigt. Nämnden har kontaktat alla hushåll för vilka det inkommit meddelande om uppsägning på grund av utebliven hyresinbetalning eller störning. Resultatet av detta är att 95,9 procent av eventuella avhysningar har kunnat avvärjas.

Samverkan i god tid är viktig för att förebygga behov att akuta boendelösningar. Det är svårt att helt undvika akuta lösningar då en invånares situation hastigt kan ändras till exempel i samband med våld i nära relation, hastig separation eller återflytt till Sverige från annat land. Nämnden har sett att höga hyresnivåer i nyproducerade lägenheter snabbt kan leda till att det blir svårt att betala hyran vid oförutsedda händelser som påverkar den enskildes ekonomi. Även olovlig andrahandsuthyrning är en anledning till vräkning, i dessa fall har nämnden inte möjlighet att påverka beslutet.

Under 2024 har sju familjer och tre ensamstående utan barn har bott i nämndens jourlägenheter. Fem av familjerna och två av de ensamstående har nu flyttat vidare till andra boendelösningar. Merparten har tagit emot familjebehandling vars delmål är att stärka vårdnadshavares förmåga att komma vidare till ett varaktigt och tryggt boende.

Under året har 18 unga vuxna fått tillgång till träningslägenhet i kombination med insatsen ungdomscoach. Av de ungdomar som har flyttat ut från träningslägenheterna har tre flyttat ordnat eget långsiktigt boende, tre har långsiktigt boende genom SHIS och tre har beviljats annat boende genom socialtjänsten med anledning av fortsatt behov av stöd.

Under året har 47 hushåll fått stöd till varaktigt boende hos SHIS.

Goda exempel

Under året har 63 vuxna haft insatsen Försökslägenhet. I 17 ärenden har nämnden bedömt att den enskilde är redo att ta över sitt hyreskontrakt. 16 av dessa har därefter godkänts av hyresvärden och har därmed fått överta kontraktet.

Under året har 43 kontrakt om avtalat boende kunnat avslutas, flertalet har kunnat ta över kontraktet eller ordnat ett varaktigt boende på annat sätt.

Mänskliga rättigheter

Barnkonsekvensanalyser har genomförts i ärenden som rör vuxna med barn. I de fall där barnfamiljer har riskerat att vräckas har en barnkonsekvensanalys genomförts för att säkerställa att barnets bästa beaktas.

Agenda 2030

Verksamhetsområdesmålet har bidragit särskilt till att uppnå följande mål i Agenda 2030: Mål 1: Ingen fattigdom, Mål 5: Jämställdhet, Mål 10: Minskad ojämlikhet och Mål 11: Hållbara städer och samhällen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärderna	95,9 %			97,02 %	85 %	Tas fram av nämnd	VB 2024
  Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	5			1	3	Tas fram av nämnd	2024
Analys Under 2024 har tillfällig boendelösning i form av hotell/vandrarhem beviljats totalt fem barnfamiljer. De av familjerna som hade uppehållstillstånd i Sverige beviljades boende via stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS) efter utredning. Alla barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden har en upprättad boplan och erhåller praktiskt stöd genom boskola. Informationsarbete kopplat till hur bostadslösa familjer ska närma sig den reguljära bostadsmarknaden fortlöper parallellt med processen mot självförsörjning							
  Antal vräkningar som berör barn	5			8	5	Tas fram av nämnd	2024

Nämndmål: Invånarna ges förutsättningar till ett hållbart boende

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målen nås genom att personer med osäkra boendeförhållanden ges stöd till långsiktiga boendelösningar. Nämnden erbjuder ett socialt stöd som är effektivt, samordnat och av god kvalitet. Barnfamiljer som lever i otrygga boendeförhållanden erbjuds stöd utifrån barnens behov.

Ett samordnat vräkningsförebyggande arbete bedrivs. Vräkningar förhindras genom att invånare som befinner sig i en osäker boendesituation får stöd. Alla personer som beviljas tillfälligt boende av socialtjänsten får en individuell boendeplan som bland annat syftar till att undanröja de hinder som finns för den enskilde att komma vidare till eget boende.

Uppsökande och förebyggande samverkansarbete bedrivs för att i ett tidigt skede komma i kontakt med invånare som riskerar att förlora sin bostad.

Förväntat resultat

- Fler vräkningar förhindras genom att invånare som befinner sig i en osäker boendesituation får stöd för att klara ett varaktigt boende.
- Antalet bostadslösa minskar.
- Kostnader för tillfälligt boenden minskar och fler långsiktiga boendeplaneringar görs.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts helt under året. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts under året, att aktiviteterna har genomförts samt att flertalet tillhörande indikatorer uppnått sina mål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska förbättra metoder och arbetssätt för försöks- och träningslägenheter samt stödboenden med fokus på socialt stöd och förvaltning av bostaden.	2023-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts helt. I bedömningen av måluppfyllelsen har vägts in att fyra av sex förväntade resultat i nämndmålet har uppnåtts helt och två delvis, därtill att nämndens aktiviteter har genomförts. Av kommunfullmäktiges sex indikatorer uppnår nämnden måluppfyllelsen helt i två och delvis i fyra med en knapp marginal till att målet uppfylls helt. Mot denna bakgrund får verksamhetsområdesmålet anses uppnås helt. Nämnden har därutöver arbetat systematiskt inom områdena trygga anställningsvillkor, systematiskt arbetsmiljöarbete, kompetensförsörjning samt ledarskap.

Uppföljning av heltid, tillsvidareanställda och timavlönade inom äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Arbetet med heltid som norm har fortsatt under året. Trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidare på heltid är normen vid nyanställning och vid behov av nyrekrytering ska utökad sysselsättningsgrad erbjudas dem som idag arbetar deltid. Inga deltidsanställningar ska ingås från och med 1 juli 2024. Analys av verksamheternas förutsättningar och justeringar av scheman har skett, tillsvidareanställda medarbetare har erbjudits höjd sysselsättningsgrad och fler månadsanställningar har gjorts för att på så sätt minska andelen timavlönade medarbetare. Schemaläggningen har anpassats så att den följer såväl regler för dygnsvila som veckovila och i möjligaste mån endast består av heltidstjänster.

Arbetet med att minska andelen arbetade timmar som utförs av timavlönade inom område funktionsnedsättning

Inom området funktionsnedsättning har flertalet aktiviteter genomförts. Enheterna har

identifierat hur en bättre effekt av schemaläggning kan åstadkommas, dels för att maximera förläggningen av arbetstid hos medarbetare och dels för att kunna erbjuda en ökad andel heltidsanställningar. Arbetet har resulterat i minskad andel timavlönade vikarier inom arbetsgrupperna men målet har dock inte helt kunnat uppnås. Ett par verksamheter omfattades under året av nämndens samlade och riktade stöd till enheter i behov av ökad kunskap och stöd inom bemanningsstrategi. Lösningar för att möjliggöra flexibilitet i bemanningen genom att vissa medarbetare arbetar på flera arbetsplatser har börjat att testas, vilket lett till större flexibilitet vid omfördelning av personalresurser vid till exempel sjukdom hos både medarbetare och brukare.

Arbetet med att minska andelen arbetade timmar som utförs av timavlönade inom område äldreomsorg

Inom området äldreomsorg har heltidsinförande och schemaförändringar genomförts vilket har gett resultat under året. Förändringarna har medfört viss överkapacitet på vardagar då befintliga medarbetare ersatts av varandra istället för att frånvaron ersatts med timavlönad personal. En kontinuerlig översyn av schema och bemanning efter verksamhetens behov har genomförts. Inom avdelningen finns resurspass. Avdelningen har fortsatt att kontinuerligt se över frånvaron i syfte att nyttja tillsvidare anställd personal i stället för timavlönad personal. Ytterligare genomförda aktiviteter är att aktivt arbeta för minskad sjukfrånvaron och på så sätt undvika behovet av timavlönade vikarier.

Implementering av riktlinje för chefsstruktur

Kartläggningen av befintlig organisations- och chefsstruktur blev enligt plan färdig per sista april 2024 och därefter vidtog analysarbetet vidtagit som pågick till en bit in på hösten 2024. Förvaltningsledningen tog del av kartläggningen och genomförde workshops för att skapa en helhetssyn av organisationens struktur, förutsättningar och utmaningar. Kommunikationen med budskap och att trygga organisationen skedde genom information till de fackliga organisationerna i förvaltningsgrupp, i stadsdelsnämndens regelbundna medarbetarblad, information på chefsforum och i ledningsgrupper samt att en egen sida skapades i den gemensamma samarbetsytan för chefer. I slutet av augusti lämnade de fackliga organisationerna medskick till förvaltningen. Under hösten fortsatte arbetet med att, utifrån analysen, arbeta vidare med ett förslag till organisation utifrån riktlinjen för chefsstruktur. Förslaget presenterades för de fackliga organisationerna i november, MBL-förhandlades i december och därefter fattade stadsdelsdirektör beslut om den nya organisationen inklusive ny chefsstruktur.

Trygga anställningsvillkor

Arbetet med heltid som norm har fortsatt under året. Trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidare på heltid är normen vid nyanställning och vid behov av nyrekrytering ska utökad sysselsättningsgrad erbjudas dem som idag arbetar deltid. Inga deltidsanställningar ska ingå från och med 1 juli 2024. Förvaltningen har vid årets slut 91 procent heltidsanställningar och 96 procent tillsvidareanställningar. Andel timavlönade totalt i förvaltningen har under året minskat något från 11,8 procent till 11,7 procent. Under året har arbetet fortsatt där stödfunktionerna ekonomi och HR genomför ett stärkt, samlat och riktat stöd till utvalda enheter för en effektivare resursanvändning och bemanningsplanering.

Arbetet med heltid som norm är fortsatt prioriterat i den långsiktiga bemannings- och kompetensförsörjningsstrategin i förvaltningen. Personalomsättningen är i slutet av 2024 3,2 procent att jämföras med personalomsättningen för 2023 som var 4,5 procent.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Inom arbetsmiljöområdet har arbetsmiljöromderna 2024 genomförts i stadens gemensamma lednings- och styrsystem, ILS utifrån stadsgemensamma mallar. Att ronderna och även den årliga uppföljningen genomförts här innebär att det systematiska arbetsmiljöarbetet på ett bra sätt kan läggas samman och genom rapporter till verksamhetsberättelsen följas upp av bland annat nämnden. Utbildningar inom arbetsmiljömodulen har genomförts för både chefer och skyddsombud. Även utbildningsinsatser i stadens incidentrapporteringssystem (IA) har genomförts för att öka kunskapen kring hanteringen av ärenden. Staden har tagit fram en övergripande grundutbildning inom det systematiska arbetsmiljöarbetet som alla nya chefer och skyddsombud ska ha genomgått. Den totala sjukfrånvaron har under året legat på en nivå runt 9 procent, dock syns en markant nedgång i slutet av året till 8,7 procent.

Korttidsfrånvaron har minskat från 3,2 procent till 2,9 procent. Alla verksamheter uppmuntras till att fortsatt arbeta med friskfaktorer och även i de samverkansforum som finns i förvaltningen där arbetsgivare och skyddsombud samverkar.

Kompetensförsörjning

Under året har förvaltningens övergripande kompetensförsörjningsnätverk arbetat med att förbättra och kvalitetssäkra processerna för kompetensförsörjning. Nätverket har diskuterat behovet av systemstöd och fått input från andra förvaltningar, exempelvis om pedagogiska ledarskapskartläggningar i förskolan. Vidare har en ny chefsstruktur lett till planering för stöd och utbildning för chefer. För 2025 planeras fortsatt arbete med att förtydliga instruktioner för verksamhetsplan och verksamhetsberättelse samt att uppdatera och förbättra dokument som avgångsenkäter och samtalsmallar. För att höja medvetenheten och förståelsen för kompetensförsörjning inom förvaltningen, planerar nätverket genom hr att erbjuda kortare workshop för chefer.

Ledarskap och medarbetarskap

Kompetensutveckling för chefer har under perioden följt uppsatt plan under året med utbildningar inom bland annat arbetsrätt, hantering vid misskötsamhet, rehabilitering, svåra samtal och kompetensbaserad rekrytering. Flertalet utbildningar har även genomförts i samverkan med andra stadsdelsförvaltningar i söderort. Den övergripande introduktionen för nya chefer har genomförts under ett flertal dagar under våren. Ett förvaltningsövergripande arbete med aktivt medarbetarskap har startats under året vilket kommer att pågå till halvårsskiftet 2025. Här kommer alla arbetsgrupper att arbeta med medarbetarskapet där ett omfattande stödmaterial, föreläsningar och workshopunderlag har tagits fram så att varje arbetsgrupp kan arbeta utifrån sin tid och övriga förutsättningar.

Agenda 2030

Genom utveckling av förutsättningar för ledarskap och medarbetarskap har nämnden som arbetsgivare bidragit till mål 3, 5 och 8 i Agenda 2030. Dessa mål handlar om god hälsa och välbefinnande, jämställdhet och anständiga arbetsvillkor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	78	76	78	77	79	83	2024
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen har ökat sitt AMI-index med en punkt jämfört med föregående år. Områdena ledarskap och styrning har ökat med en indexpunkt och området motivation ligger kvar på samma nivå som föregående år. Varje arbetsgrupp har under året gått igenom sina resultat och satt upp planer för områden att fokusera på.</p>							
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	3,5				4	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	20,3				19	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
<p>Analys</p> <p>Fler timvikarier än förväntat har anlåtats under sommaren med anledning av oväntade sjukskrivningar hos ordinarie personal, oväntat bortfall av personal och då brukare har fått utökade insatsbeslut utan framförhållning har det påverkat personalplaneringen.</p>							
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	21,5				20	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
<p>Analys</p> <p>Årsmålet nås delvis. Nämndens resultat ligger 1,7 procentenheter högre än stadens snitt på 19,8 %. Äldreomsorgen har genomfört utbildningsinsatser under året vilket har resulterat i ett ökat antal användandet av timavlönad. Äldreomsorgen har infört resurspass som på sikt ska täcka frånvaro med fastanställd personal vilket genererar minskat behov av timavlönad personal. Utbildningssatsning kring schema- och bemanningsplaneringen har genomförts i syfte att för att ha en effektivare personalplanering.</p>							
  Sjukfrånvaro 	8,7 %	5,9 %	9,2 %	9 %	8,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
<p>Analys</p> <p>Den totala sjukfrånvaron har under större delen av 2024 pendlat mellan 9 % och 8,9 %, men tar från oktober månad ett kliv nedåt till 8,8 % och i november ytterligare kliv nedåt till 8,7 %. Det arbete som pågår för att arbeta mer intensivt med sjukfrånvaron ger resultat och arbetet fortsätter under nästföljande år.</p>							
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	2,9 %	2,5 %	3 %	3,2 %	2,9 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet ha fokus inom områdena; trygga anställningsvillkor, systematiskt arbetsmiljöarbete, kompetensförsörjning och ledarskap.

Trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar. I bemanningsstrategin och inför varje rekrytering ingår att kartlägga möjligheten att erbjuda heltid till de medarbetare som ofrivilligt arbetar deltid.

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen är en friskfaktor och fortsatt ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. En god arbetsmiljö och ett närvarande ledarskap ska säkerställas genom balans mellan uppdrag och resurser, samt ett rimligt antal medarbetare per chef. Stadsdelsnämnden tydliggör arbetet med friskfaktorer för att på ett främjande sätt förstärka hållbara, hälsosamma och attraktiva arbetsplatser.

Ett aktivt strategiskt arbete med kompetensförsörjning utifrån uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera medarbetare med rätt kompetens för uppdraget. Vid bemanning och inför rekrytering är det av stor vikt att analysera vilken kompetensprofil som bäst matchar verksamhetens kommande uppdrag och mål, för att bibehålla en hög kontinuitet av rätt kompetens i verksamheten. Rekryteringsprocessen säkerställer att bemanning och rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med en hållbar bemanningsstrategi för verksamheten.

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap, där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. En analys av förvaltningsorganisationen kommer att genomföras under året utifrån stadens nya riktlinjer för chefsstruktur samt riktvärde för antal medarbetare per chef. Organisationen ska, förutom att möjliggöra ett närvarande ledarskap, även skapa förutsättningar för medarbetare att ha inflytande över sin arbetssituation och vara delaktiga i verksamhetsutvecklingen. Detta är även ett led i att gemensamt nå måloppfyllelsen i medarbetarenkäten (ökat aktivt medskapandeindex (AMI)) samt ett stärkt arbetsgivarvarumärke både internt och externt.

Medarbetare ska uppmuntras att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus i enlighet med kvalitetsprogrammet.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden har en hög andel tillsvidareanställda på heltid
- Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet
- Den totala sjukfrånvaron minskar till 8,5 %

- Strategisk kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål
- Förutsättningar för närvarande ledarskap förbättras
- Aktivt medskapandeindex (AMI) ökar till 79

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att nämndmålet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att fyra av sex förväntade resultat har uppnåtts helt och två delvis. Dessa två är kopplade till två indikatorer som delvis uppnås med knapp marginal till att uppnås helt. Därtill har nämndens aktiviteter genomförts. Vid en sammantagen bedömning med beaktande av vad nämnden i övrigt har bidragit till uppnås målet helt.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsnämnden ska arbeta aktivt med utveckling av medarbetarskap	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Stadsdelsnämnden ska fortsätta att utveckla det strategiska kompetensförsörjningsarbetet ytterligare utifrån stadens kompetensförsörjningsprocess.	2023-01-01	2024-12-31	
✓	Stadsdelsnämnden ska genomföra ett stärkt, samlat och riktat stöd för en effektivare resursanvändning och bemanningsplanering.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Stadsdelsnämnden ska inför implementering av ny chefsstruktur i staden genomföra en kartläggning och analys av organisationen.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Stadsdelsnämnden ska utveckla arbetet för ett närvarande ledarskap inom socialtjänstens verksamheter.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Stadsdelsnämnden ska vidareutveckla kvalitetsarbetet utifrån de förhållningssätt som anges i kvalitetsprogrammet.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen av måluppfyllelsen utgår från att förväntat resultat på underliggande nämndmål och att målen i kommunfullmäktiges indikatorer har uppnåtts. I bedömningen har även vägts in att kommunfullmäktiges och nämndens aktiviteter genomförts under året.

Beredskapsarbete

Nämnden har under året genomfört steg 1-4 i de samhällsviktiga verksamheternas risk- och sårbarhetsanalyser. Arbetet genomfördes genom workshops som samlade berörda funktioner, och processen har skapat en bred kunskap och medvetenhet om beredskapsarbetet i organisationen. Nämnden har också följt upp de åtgärder som togs fram i samband med RSA år 2022 för att säkerställa en kontinuitet i arbetet.

I november genomfördes en krisledningsövning, då scenariot cyberattack övades. Övningen var av ny karaktär för målgruppen, och gav nyttiga insikter för arbetet framåt. Utöver

övningen så har den externa krisledningsgruppen haft två sammanträden under året. I mars genomfördes en krigsledningsövning. Dessutom träffades nämndens krisstödsorganisation för övning och utbildning vid tre tillfällen.

Nämndens trygghetspunkter har övats och organisationen som ska aktiveras vid dessa har haft grundutbildning. Övningen genomfördes som en samverkansövning tillsammans med stadsdelsnämnderna EÅV, Farsta och Skarpnäck.

Stärkt rådgivning

Arbetet med att förbereda för övertagande av park- och naturskötsel i egen regi har fortlöpt. Nämnden har påbörjat rekrytering av personal och planerat för upphandling av maskiner och inventarier som kommer att genomföras under 2025. Den största utmaningen i arbetet har varit att hitta en ändamålsenlig lokal med överkomlig hyra.

Systematisk informationssäkerhet

Informationssäkerhetsarbetet har även under 2024 drabbats av personalomsättningar och har inte kunnat bedrivas så som avsetts fullt ut. Sex system har klassats under året, däribland säkra meddelanden som nu kan börja användas av verksamheterna. De lokala tillämpningsanvisningarna har uppdaterats och rutiner för avslut av behörigheter har tagits fram. Delegationsordningen har uppdaterats i syfte att få en tydligare koppling till tillämpningsanvisningarna. Utbildningsinsatser inom informationssäkerhet har hållits för medarbetare och chefer.

Inköp och upphandling

Även vid 2024 har nämnden tillämpat gällande regelverk som innebär att den upphandlande myndigheten utesluter anbudsgivare från att delta i upphandling om myndigheten får kännedom att anbudsgivaren enligt lagakraftvunnen dom är dömd för brott. Beställaren begär att anbudsgivaren lämnar utdrag ur brottsregister eller likvärdiga handlingar. I praktiken innebär detta att anbudsgivaren ska redovisa att hen själv eller medlem i ledningen uppfyller de krav som ställs på social -och ekonomisk hållbarhet.

I nya upphandlingar ställts det krav på särskilda arbetsrättsliga kontraktsvillkor. Här har staden tagit fram för ändamålet anpassade mallar. I korthet innebär kraven att entreprenören ska anställa och ansvara för personal i egenskap av arbetsgivare med beaktande vid var tid gällande lagar och avtal. Entreprenören förbinder sig således att inte anlita s.k. svart arbetskraft. Entreprenören svarar för löner, arbetsgivaravgifter och andra avtalsenliga och lagstadgade kostnader för sig och sin personal. Entreprenören ska i sin verksamhet följa gällande antidiskrimineringslagstiftning och ställa samma krav på sina underentreprenörer. I entreprenadavtalen ställs också krav om legitimationsplikt och närvaroredovisning. Avtalens villkor följs upp under avtalstiden i samband med avtalsuppföljning som fastställs vid avtalstecknandet i upphandlingsdokumenten. För de avtalsparter som inte följt avtalade villkor har vite ställts. I samband med detta så kartläggs arbetet med avtalsuppföljning på förvaltningen med perspektivet förebygga välfärdsbrott. I och med det genomför berörda funktioner en utbildning i välfärdsbrott inom inköp och upphandling.

Nämnden har arbetat kontinuerligt med att öka andelen elektroniska inköp under 2024. Detta genom månatliga uppföljningar av systemnyttjanderapporten som skickas och genom att utbilda och erbjuda stöd för de verksamheter som behöver det.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	51,88 %			48,58 %	50 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2024
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	81 %	81 %	2024
  Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %				100 %	100 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva fortsatt kunskaps- och förmågeuppbyggnad inom måltidsberedskap	2024-01-01	2024-12-31	
  Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja viss drift av centralt beredskapslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2024-01-01	2024-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen enskilt eller i samverkan öva aktivering av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Stadsdelsnämnden har en hög beredskap för oväntade händelser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens kris-, kontinuitets- och beredskapsarbete är samordnat så att de hänger ihop, är effektivt och känt för de som berörs. Stadsdelsnämnden ökar sin förmåga inom civil beredskap genom att uppdatera och ytterligare arbeta med Risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) samt genom att arbeta för att stärka de kritiska beroenden/resurser som de samhällsviktiga verksamheterna behöver för att de ska kunna upprätthållas och stärkas.

Stadsdelsnämnden kommer under 2024 att tillsammans med de övriga stadsdelsnämnderna i söderort, Skarpnäck, Farsta och Enskede-Årsta-Vantör genomföra en gemensam övning för aktivering och kommunikation av och mellan trygghetspunkter.

Målet nås vidare genom att stadsdelsnämnden uppdaterar sin krisledningsplan samt övar, utbildar och utvecklar krisledningsorganisationen utifrån lärdomar och erfarenheter för att bli ännu bättre på att hantera oväntade händelser. Dessutom kommer stadsdelsnämndens krigsorganisation att övas i samband med STADSÖ 2024. Arbetet med krisstödsorganisationen fortsätter att utvecklas, i syfte att ge stadsdelsområdets invånare stöd vid kriser.

I arbetet med informationssäkerhet kommer prioriterade aktiviteter för 2024 att vara behörighetshantering, implementering av lokal anvisning inklusive PM3, incidenthantering, informationsklassning och informationssäkerhet inom upphandlingsförfarandet. Dessa prioriteringar kommer fortsättningsvis att ingå i internkontrollplanen även kommande tre år.

Förväntat resultat

- Risk- och sårbarhetsanalysen är genomarbetad, dynamisk och välkänd för relevanta funktioner och dess åtgärder genomförs för att stärka stadsdelsnämndens beredskap.
- Stadsdelsnämnden har tre permanenta trygghetspunkter.
- Nödändig information om dataskydd och informationssäkerhet har nått samtliga medarbetare.

Analys

Nämnden bedömer att målet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts och att merparten av aktiviteterna har genomförts.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsnämnden ska genomföra normerande klassningar inom nationell informationssäkerhet (NIS)	2024-01-01	2024-12-31	
⚠	Stadsdelsnämnden ska ta fram en checklista för att ställa rätt krav på informationssäkerhet vid en anskaffning eller utveckling av varor eller tjänster	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte kunnat genomföras på grund av personalomsättning och har flyttats till 2025.				
✓	Stadsdelsnämnden ska ta fram en rutin/anvisning för tilldelning, ändring, borttagning och uppföljning av medarbetarnas samt externa personers (konsulter, utförare mm) behörigheter så att detta sker på ett kontrollerat, säkert och spårbart sätt	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Stadsdelsnämnden ska utreda möjligheten att kunna erbjuda äldre invånare som inte annars har insatser från äldreomsorgen svalka under värmeböljor	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Stadsdelsnämndens krigsorganisation ska stärkas genom övning	2024-01-01	2024-12-31	
⚠	Verksamheter som berörs av NIS-direktivet ska genomföra en utbildning inom NIS 1 och NIS 2	2024-01-01	2024-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte kunnat genomföras eftersom NIS2-direktivet inte har införts i svensk lagstiftning ännu. Förvaltningen inväntar instruktioner från stadsledningskontoret kring hur NIS2-direktivet ska hanteras i organisationen.				

Nämndmål: Stadsdelsnämnden har en stark rådighet med en hållbar utveckling över samhällsviktiga funktioner och välfärdsverksamheter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Grunden till en hög rådighet är en ekonomi i balans som möjliggör effektiva och hållbara lösningar. Stadsdelsnämnden ska öka sin rådighet genom att ge verksamheten förutsättningar till en hållbar utveckling med hög beredskap och stark rådighet. Det kan exempelvis ske genom ändamålsenliga lokaler, en bra balans mellan verksamheter i egen respektive privat regi eller adekvat avtalsuppföljning.

Målet nås genom att stadsdelsnämnden beställer annonserade upphandlingar från stadens servicenämnd. Verksamheterna tar fram förfrågningsunderlag och upphandlingssamordnaren administrerar upphandlingarna i enlighet med stadens regelverk samt nämndens plan för upphandlingar. I förfrågningsunderlagen framgår att upphandlingen ska bidra till en hållbar ekonomisk, social och ekologisk utveckling. Utifrån revisionens genomförda granskning rekommenderas nämnden att säkerställa en systematisk planering avseende uppföljningen av entreprenörens arbete bl.a. genom tydliga rutiner för uppföljning samt stickprovskontroller och dokumentation av dessa. Genom att använda stadens gemensamma system för e-handel ökar förutsättningarna för att minska klimatpåverkan, göra medvetna inköp, öka avtalstroheten samt ett förenklande av den systematiska uppföljningen.

Vidare nås målet genom att stadsdelsnämnden arbetar för att ha verksamheter i egen regi inom samtliga områden som nämnden ansvarar för. En ny stadsmiljöenhet har bildats och under 2024 kommer arbetet med att förbereda för övertagande av park- och naturskötsel i egen regi intensifieras för att sedan träda i kraft under 2025. En miljon kronor har omfördelats till Avdelningen för samhälle och service för att påbörja arbetet. Nämnden har även möjlighet att från 2024 ansöka om extra investeringsmedel för inköp av maskiner och inventarier under införandet av park- och naturskötsel i egen regi. Nämnden kommer även att utreda möjligheten att ta över lokalvård i egen regi.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden ställer tydliga krav i förfrågningsunderlag och avtal.
- Stadsdelsnämnden genomför systematiska avtalsuppföljningar för att säkerställa att avtal efterlevs samt förebygga otillåten påverkan, jäv och välfärdsbrott.
- Stadsdelsnämndens upphandlingar är ekonomiskt socialt och ekologiskt hållbara.
- Stadsdelsnämndens verksamheter ökar andelen elektroniska inköp.

Analys

Nämnden bedömer att målet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten med tillhörande indikator har uppnåtts och att aktiviteten har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska utreda möjligheterna till att ta över lokalvård i egen regi	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås. Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på förväntat resultat på underliggande nämndmål och att målen i kommunfullmäktiges indikatorer uppnåtts. I bedömningen har även vägts in att kommunfullmäktiges och nämndens aktiviteter genomförts under året.

Samverkan med polismyndigheten

Lokala BOB-råd (barn och unga i organiserad brottslighet) håller på att införas i staden där lokalpolisen är sammankallande. Syftet med BOB är att stärka arbetet mot att barn och unga hamnar i grov kriminalitet och återfinns på även på regional och nationell nivå.

Under året har 21 ungdomar och vuxna varit aktuella för Trefas. I syfte att stärka samarbetet kring unga i riskzon för kriminalitet har socialsekreterare hos polis och ungdomskoordinatör, tillsammans med fältverksamheten, genomfört workshop baserad på Trefas-metoden.

Förstärkt kunskapsbaserat socialt arbete för att förhindra kriminalitet bland barn, ungdomar och vuxna

Under året har nämnden prioriterat insatser avseende målgruppen unga kriminella. Nämnden har deltagit i Socialstyrelsens satsning "Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott". Sex medarbetare har erhållit utbildning i funktionell familjeterapi (FFT), vilket höjt förmågan att hantera familjer med komplexa relationsmönster. Familjestödsenheten har dessutom börjat arbeta med rePulse, en metod, som medför mer strukturerade samtal och ökad möjlighet till beteendeförändring hos unga med utåtagerande beteende. Flertalet gemensamma "krimdagar" har arrangerats tillsammans med Skärholmens stadsdelsförvaltning. Dessa dagar ingår i en pågående samproduktion mellan stadsdelarna, med fokus på kunskapshöjande insatser och ett stärkt informationsutbyte mellan olika aktörer.

Under året integrerades ungdomskoordinatorns roll i sociala insatsgrupper (SIG), vilka varit i en uppstartsfas under hösten. Inom SIG-ungdom arbetar tre personer och utöver det rekryterat socialsekreterare som särskilt är riktade mot målgruppen. Tillsammans har de erbjudit stöd till 14 ungdomar. Detta har resulterat i att verksamhetsområde barn, unga och familj kan ge ett individuellt anpassat stöd och möjliggör snabbare reaktioner på förändringar i ungdomars situation. De nya insatserna, stärker den samlade kompetensen och ökar möjligheten att möta ungdomars och familjers komplexa behov på ett evidensbaserat sätt. På längre sikt förväntas detta leda till minskad brottslighet bland unga, färre återkommande insatser och en mer hållbar, kostnadseffektiv verksamhet.

Stöd till avhoppare och vuxna med kriminell livsstil

Enligt rutin för hur personer eller anhöriga till personer som vill hoppa av en kriminell eller våldsbejakande miljö eller drabbats av våldsvågen, ska en första kontakt med socialtjänsten inom 24 timmar. Rutinen har spridits internt. *Under tertialet har dock ingen vuxen person eller anhörig hört av sig.*

Nämndens stöd till vuxna med kriminell livsstil/avhoppare från kriminella nätverk har utvecklats. Metoder som Repulse och Kriminalitet som livsstil erbjuds. Särskilda socialsekreterare och behandlare har utsetts för att bygga upp och upprätthålla spetskompetens och tre medarbetare har fått uppdrag att vara SIG-samordnare.

Arbetet mot välfärdsbrott

Staden har, inom ramen för uppdraget att stärka och utveckla arbetet mot välfärdsbrott, identifierat ett antal riskområden. För att hantera dessa riskområden har arbetsgrupper bildats, där varje arbetsgrupp samordnas av en ansvarig facknämnd. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har deltagit i arbetsgruppen som är kopplad till riskområdet hemtjänst. Syftet med arbetsgruppen är att utveckla en gemensam struktur för att upptäcka avvikelser inom hemtjänsten, att utarbeta stödmaterial, att dela goda exempel samt att på ett strukturerat sätt genomföra fördjupade avtalsuppföljningar genom riktade kontroller. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har etablerat en lokal arbetsgrupp för att ytterligare stärka de interna insatserna mot välfärdsbrott inom hemtjänsten. Inom äldreomsorgen genomförs dessutom kontroller av utförd tid och vem som utfört insatserna genom tidrapporter och avvikelserapporter varje månad. Syftet är att identifiera när tiden avviker från kundernas beviljade insatser. Vid avvikelser har beställarenheten möjlighet att sätta in Tryggt mottagande för att bedöma kundernas behov. Om oegentligheter uppmärksammas hos privata utförare samverkar äldreomsorgen med äldreomsorgen med äldreomsorgen, som är avtalsägare för privata utförare. Verksamhetsuppföljning sker regelbundet av verksamhetsuppföljare, både för utförare i egen regi och i privat regi.

Ett pilotprojekt tillsammans med polisen har inletts vid misstanke om felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Dessutom är ytterligare ett samarbete, kopplat till samverkansöverenskommelsen, under utveckling för att tillsammans med polisen arbeta mot den kriminella ekonomin. Stadsdelsnämnden har inlett en granskning av lokalvårdsavtal, vilket är ett annat identifierat riskområde. En gemensam struktur för kontinuerlig uppföljning av lokalvårdsavtalen håller på att utarbetas. En FUT-grupp har bildats för att motverka felaktiga utbetalningar inom personlig assistans. Här har både utförare och beställare träffats och gjort insatser. Nya riktlinjer för att motverka felaktiga utbetalningar inom personlig assistans har beslutats av kommunfullmäktige, där biståndshandläggare och chefer deltagit i utbildningar för att öka kunskaperna och förbättra sina arbetssätt. Gruppens arbete har bland annat inneburit en mer strukturerad granskning av tidrapporter, vilket har minskat felaktig fakturering. De verksamheter som hanterar fakturor granskar underlag, tidrapporter och närvarolistor vid fakturering och utbetalning av ersättningar, arvoden och föreningsbidrag. Exempelvis genomförs kontroller för att säkerställa att fakturerade belopp överensstämmer med beslut och insatser som genomförs, och att tidrapporter överensstämmer med faktiskt utförd tid. Flera medarbetare har under året påbörjat en utbildning med fokus på avtalsuppföljning och välfärdsbrott, för att stärka förmågan att identifiera risker i ett tidigt

skede. En särskild avtalssamordnare har anställts på ungdomsenheten. Tillstånd kontrolleras genom Inspektionen för vård och omsorg (IVO) inför varje placering av unga inom individ- och familjeomsorgen. Seriositetskontroller har införts på alla nya och gamla leverantörer av jourhem och HVB-hem. Avtal med leverantörer av placeringar går igenom, och i flera fall omförhandlas priset per dygn. Brister i ramavtal lyfts till den centrala upphandlingsenheten.

Platssamverkan

Plats- och föreningssamverkan - Fantastisk sommar

Under hela sommaren bedrevs ett pilotprojekt i samverkan med RF-SISU, med syftet att erbjuda barn och unga mellan 10-19 år meningsfulla föreningsdrivna fritidsaktiviteter. Projektet startades upp med festivalen Street pep i samarbete med Fryshuset. De platser som aktiverades var Apelsinparken, parkleken Kristallen, Älvsjö IP, Fruängens BP, parkleken Lugnet, Solbrännans skatepark och Hägerstensbadet. Olika typer av idrotts- och kulturaktiviteter erbjöds. Föreningen Förening 129 koordinerade uppdraget. Fantastisk sommar avslutades med ett öppet hus på Ungdomens Hus i Älvsjö där verksamheter inom förvaltningen, föreningar, kyrkan, polis, ungdomar och vårdnadshavare deltog.

Liljeholmen

Stadsdelsnämnd, polis, ordningsvakter, centrumägare, fastighetsägare, vårdcentral, SHIS med fler har samverkat om och genomfört insatser mot missbruksproblematik vilka haft effekt på en begränsad geografisk plats. Dessvärre flyttar ofta problematiken till annan närliggande plats.

Inför skolavslutningarna 2024 har stadsdelsnämnden tillsammans med närliggande gymnasieskolor, polisen, ordningsvakter samt centrumägare samverkat och koordinerat insatser kring skolavslutning. Information har även lämnats till Trafikkontoret. Samverkan ledde till mindre ordningsstörning och minskad nedskräpning.

Under v. 26-27 arrangerade stadsdelsnämnden Sommar på torget i samarbete med företagarföreningen, centrumägare och andra lokala aktörer. Stadsdelsnämnden medverkade även på julmarknad på Liljeholmstorget för att informera om det trygghetsskapande arbetet samt vilka insatser och verksamheter nämnden kan erbjuda för invånare.

Fruängen/Västertorp/Hägerstensåsen

Stadsdelsnämnden har i samverkan med Trafiknämnden genomfört ett projekt där feriearbetande ungdomar fått måla om två gångtunnlar i Fruängen centrum i syfte att öka tryggheten på platsen. Vidare har nämnden deltagit i evenemang på Mälarhöjdens IP och Fruängens marknad med aktiviteter och information om nämndens trygghetsskapande arbete.

Älvsjö/Solberga

Stadsdelsnämnden har tillsammans med polis, skolor och föreningar samverkat om barn och unga i kriminalitet eller risk för rekrytering. Arbetet görs genom att samtliga parter delar kontinuerlig lägesbild samt genomför insatser på grupp- och individnivå.

Stadsdelsnämnden har tillsammans med polis, ordningsvakter, centrumägare, fastighetsägare, vårdcentral, SHIS med fler även samverkat om och genomfört insatser mot missbruksproblematik. Insatserna har haft effekt på en begränsad geografiskt plats. Dessvärre flyttar ofta problematiken till annan närliggande plats.

Som en del i platssamverkan Älvsjö/Solberga har stadsdelsnämnden, Älvsjö AIK, Södra Folkparken och Nattvandring.nu från och med september 2024 ingått en IOP-överenskommelse för den riktade nattvandringen i området. Syftet med den riktade nattvandringen är att öka närvaron av trygga vuxna på platser där det samlas unga - för att öka tryggheten och förebygga brott, samt stärka det förebyggande och preventiva arbetet i området.

På Älvsjö torg arrangerade nämnden Sommartorg under två veckor, i samarbete med företagarföreningen, fastighetsägare och andra lokala aktörer. Stadsdelsnämnden medverkade även på Solbergafestivalen och julmarknad i Kristallparken för att informera om det trygghetsskapande arbetet samt vilka insatser och verksamheter nämnden kan erbjuda för invånare.

Trygghet och renhållning i stadsmiljön

De senaste årens arbete med uppföljning av entreprenaderna för renhållning och skötsel av park- och naturmiljö har gett goda resultat. I medborgarundersökningen för 2024 har nöjdhet med renhållning och städning ökat markant. Nämnden har även fått mer beröm samt färre klagomål från invånare jämfört med samma period föregående år. Efter sommaren 2023 installerades även nya komprimerande och konventionella skräpkorgar i flertalet parker vilket är en åtgärd nämnden ser har bidragit till den ökade nöjdheten.

I årets medborgarundersökning har andelen stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor minskat från tidigare 85 till 84 procentenheter. Utfallet för män har minskat medan det för kvinnor har ökat. Stadsdelsnämnden ser inte att en nedåtgående trend speglar Stockholms stads trygghetsmätning. Utfallet ligger även inom ramen för den statistiska felmarginalen.

Flertalet satsningar för att stärka tryggheten i stadsmiljön har genomförts under året, och de som gjorts med hjälp av trygghetsinvesteringsmedel redovisas separat i bilaga. Särskilt kan gångvägen med belysning vid Hägerstensåsens IP och utegymmet vid Mälarhöjdens IP nämnas. Båda projekten är resultaten av nämndens trygghetsvandringar, där föreningar och invånare lämnat synpunkter och önskemål kring platserna. Inom driften har det gjorts satsningar på exempelvis naturmarksröjning längs vägar för att förbättra siktlinjer. Under hösten genomfördes fyra trygghetsvandringar i stadsdelsområdet, då platser för trygghetsskapande insatser inventerades.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	84 %	81 %	86 %	85 %	85 %	79 %	2024
Analys Periodens utfall ligger i nivå med årsmålet. Stadsdelsnämnden arbetar kontinuerligt med att stärka tryggheten							
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	76 %	72 %	79 %	68 %	73 %	73 %	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	75 %	69 %	82 %	70 %	73 %	73 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och barnnämnden och samtliga stadsdelsnämnder, fortsätta utvecklingen av en nämndövergripande struktur i arbetet mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller genom tillämpning av riskprofiler och en ökad grad av dokumentation och informationsdelning	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Det socialt förebyggande arbetet bidrar till att stadsdelsområdet är tryggt att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens samordnade funktioner särskilt säkerställer en god samverkan i det förebyggande arbetet. Arbetet med lokala operativa samverkansforum vidareutvecklas. Arbetet utgår från beskrivna insatser i den lokala handlingsplanen för att förebygga och motverka att unga blir kriminella. Insatser och samverkan för att förebygga att unga dras in i kriminalitet stärks. Socialtjänstens samarbete med förskolor och skolor ska vidareutvecklas. Genom en effektiv samverkan och ett kunskapsbaserat socialt förebyggande arbete, blir stadsdelsområdet tryggare att bo, vistas och verka i.

Förväntat resultat

- Fler ungdomar känner sig trygga sent på kvällen i sitt bostadsområde
- Ökat antal ungdomar får stöd av fältassistent eller fritidsledare att påbörja en fritidsaktivitet
- Andelen elever i årskurs 9 som uppger att de är trygga ökar och deras utsatthet för hot och våld minskar

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts under året. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts under året, att aktiviteterna har genomförts samt att tillhörande indikatorer uppnått målen.

Nämndmål: Stadsmiljön upplevs som trygg att vistas och verka i

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom ett fortsatt arbete med platssamverkan, trygghetsvandringar, platsaktivering, trygghetsupprustningar och kontinuerligt arbete med att hålla stadsmiljön städad, välbelyst och attraktiv. Arbetet utifrån platssamverkan fortsätter i flera av stadsdelsområdets lokala centrum, och samverkan som initierats på utsatta platser kommer att utökas utifrån de lägesbilder som tas fram tillsammans med polisen.

Förväntat resultat

- Den upplevda tryggheten i stadsmiljön bland stadsdelsområdets invånare är hög.
- Invånarnas nöjdhet med städning och skötsel av parker ökar.
- Samverkan med polis och det lokala näringslivet är fortsatt god och utvecklas.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts under året. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts under året och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämnden ska utveckla samverkan med föreningslivet för ökad delaktighet i det trygghetsskapande arbetet	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Stöd erbjuds till unga och vuxna som vill lämna en kriminell livsstil

● Uppfylls helt

Beskrivning

Invånare som har en kriminell livsstil och är brottsligt aktiva erbjuds stöd för att lämna en kriminell miljö. Medarbetare ska ha goda kunskaper om kriminalitet och dess konsekvenser samt erbjuda stöd. Metoder och arbetssätt ska vara kända hos berörda i stadsdelsnämnden och hos samarbetsaktörer. Nämnden samverkar med polis och kriminalvård genom metoden Trefas, ett arbetssätt kring enskilda individer.

Informationsutbyte mellan socialtjänst, polis och andra relevanta myndigheter fungerar väl med syfte att barn och ungdomar får rätt stöd i rätt tid. Stadsdelsnämnden och samverkansaktörer har god kännedom om orosanmälningar och hur sekretess/informationsutbyte kan ske. Kompetensutveckling erbjuds samarbetsaktörer vad gäller orosanmälningar.

Förväntat resultat

- Fler barn och ungdomar som är brottsligt aktiva, får stöd och hjälp.
- Fler vuxna är motiverade till att lämna ett liv med kriminalitet.

- Stadsdelsnämnden och samverkansaktörer ökar sin kunskap om sekretessbrytande bestämmelser vilket leder till ett bättre informationsutbyte för målgruppen.
- Anhöriga till kriminella personer erbjuds socialt stöd

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts under året. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts under året, att aktiviteterna har genomförts samt att flertalet tillhörande indikatorer uppnått målen.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Stadsdelsnämnden ska förstärka och förbättra insatserna till unga som är brottsligt aktiva, med eller utan biståndsbeslut, som ges i egen regi.	2023-01-01	2024-12-31	
	Stadsdelsnämnden ska implementera metoder och arbetssätt för vuxna som vill lämna en kriminell livsstil	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att nämndmålet förväntade resultat har uppnåtts och att nämndens aktivitet har genomförts. Nämnden har dock inte nått målet i kommunfullmäktiges indikator rörande andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor. Nämnden noterar att resultatet ligger tre procentenheter under mål. Vid en sammantagen bedömning, där nämnden viktat indikatorns utfall mot övriga uppnådda resultat och insatser som gjorts i verksamhetsområdet, uppnås målet helt.

Stadsdelsnämndens arbete med att öka tilliten och förtroendet för staden

Nämndens arbete för att öka tilliten och förtroendet för staden sker på olika sätt och parallellt inom olika områden. För att skapa ökad trivsel för invånarna arbetar nämnden med trygghet. Arbetet genomförs bland annat genom olika mätningar och dialoger där stadsdelsnämnden fångar upp frågor och behov, men även genom trygghetsvandringar tillsammans med aktörer från civilsamhället. Nämndens verksamheter arbetar även långsiktigt med trygghet genom att förstärka samverkan mellan socialtjänst, skolan och polis för att bland annat förebygga att barn och unga begår brott. Nämnden deltar också regelbundet på evenemang och marknader för att träffa invånare och genom det öka förtroendet för verksamheterna.

Demokrati och delaktighet i stadsmiljön

Nämnden har genomfört ett flertal medborgardialoger för att öka invånarnas demokratiska inflytande över närmiljön. Bland annat har dialoger genomförts i samband med inkomna medborgarförslag, men även för att samla in önskemål och synpunkter för utvecklingen av Herrbackens lekplats och Långbro parks lekplats.

Nämnden har under året genomfört två tidigare inkomna medborgarförslag, att sätta upp rörliga pollare i Apelsinparken och anlägga äng längs Vantörsvägen. Även upprustningen av bollplanen på Nybohovsbacken har genomförts efter flertalet inkomna önskemål från invånarna.

Medborgarkontoret

Medborgarkontoret i Älvsjö bidrar till att öka förtroende och tillit för staden genom att vara tillgängligt för invånare som har behov av stöd, service och samhällsvägledning. En särskilt prioriterad målgrupp är nyanlända.

Under perioden februari-september tog medborgarkontoret emot 3 529 besökare varav 2 490 har efterfrågat samhällsvägledning och 1 011 har varit i behov av stöd för att kunna utföra sitt ärende på verksamhetens publika datorer. Till Medborgarkontoret kommer även besökare som utför sina ärenden utan behov av hjälp eller stöd. Dessa besökare finns inte med i statistiken.

På grund av ombyggnation av Medborgarkontorets lokal i Älvsjö har stadsdelsnämnden under perioden oktober-december erbjudit bokade besök med samhällsvägledare på Telefonplan samt över mail och telefon. Vidare har ett samarbete initierats med medborgarkontoren i Rågsved och i Skärholmen för att säkerställa att alla invånare i behov av samhällsvägledning får det.

Medborgarförslag

Under 2024 har nämnden beslutat om reviderad rutin för hantering av medborgarförslag. Samtliga rubricerade medborgarförslag sammanställs månadsvis till nämnden med förslag till beslut om förvaltningens hantering. Förslagen är om det ska beredas av förvaltningen, översändas till annan nämnd för svar eller besvaras direkt av förvaltningen. Under året har totalt 49 medborgarförslag inkommit till nämnden varav 20 hanterades enligt den gamla rutinen och 29 enligt den nya. Flera av förslagen kommer att genomföras under 2025, bland annat att placera ut pingisbord i parker, ökat skydd till grodor runt Trekanten och att anlägga en basketplan på Nybohov.

Medel för demokrati och mänskliga rättigheter

Tolkstöd för föräldrastödsprogram

Stadsdelsnämnden har haft flera föräldrar i kö för ABC barn som efterfrågat möjlighet att kunna få delta på arabiska, swahili, dari och mban då de haft svårigheter att tillgodogöra sig innehållet på lätt svenska. Åtgärdens syfte var därför att tillgängliggöra ABC barn för fler vårdnadshavare som är i behov av att gå föräldrastödsprogram. Under 2024 har stadsdelsnämnden erbjudit utbildning med tolkstöd samt översatt befintligt kommunikationsmaterial på tidigare nämnda språk. Majoriteten av föräldrarna som deltagit i utbildningen uppger att den bidragit till en förbättrad relation med barnet samt stärkt självförtroendet som förälder.

Hbtqi-certifiering

Stadsdelsnämnden beviljades medel för att genomföra tre hbtqi-utbildningar för ett normmedvetet bemötande för enheterna medborgarservice, familjerätten sydväst och beställarenheten funktionsnedsättning. Åtgärdens syfte har varit att öka kunskapen om hbtqi för att kunna tillgodose ett respektfullt och inkluderande bemötande gentemot invånare, besökare och brukare.

Enheten för medborgarservice har påbörjat utbildningen men var tvungen att flytta fram slutdatumet till 2025 då Medborgarkontorets lokaler är under ombyggnation.

Fritidsbibliotek

Stadsdelsnämnden beviljades medel för att genomföra medborgardialoger i Liljeholmens och Älvsjö centrum kring invånares behov och förväntningar på ett fritidsbibliotek. Resultatet av dialogerna visar att många var positivt inställda. Under sommaren erbjöd nämnden ett fritidsbibliotek i "pop up"-format med ett mindre utbud av fritidsmaterial i olika kategorier såsom sport, kultur, sällskapsspel och leksaker. Sedan september finns fritidsbiblioteket i parklek i provisoriska lokaler och har öppet fem dagar per vecka, fyra timmar per dag. Det bemannas av fritidsassistenter som även deltar i aktiviteter med besökare. Under 2025 kommer nämnden permanenta och utveckla fritidsbiblioteket ytterligare.

Medborgarbudget stadsmiljö

En medborgarbudget har under året startats för utveckling lekplatsen Lugnet. Projektet inleddes med en dialog i parken, där invånare och andra som använder platsen fick tycka till om utvecklingen. Därefter togs två förslag fram och invånarna fick rösta på vilket förslag de tyckte var bäst. Vann gjorde förslaget med temat "Byn". Ombyggnationen av lekplatsen startar under 2025.

Medborgardialoger och medborgarbudget mötesplatser, parklekar, fritidsaktiviteter

Mötesplatserna har bedrivit ett arbete kring medborgarbudget under hösten där flertalet dialoger genomförts med unga på mötesplatsen och i skolan kring hur en mysig och inspirerande fritidsgård ska se ut. Tillsammans med White arkitekter och deltagare i mötesplatsernas verksamhet har planskiss tagits fram vilket lett till att material och möbler köpts in. Nyinköp har genomförts men mycket kommer även att återanvändas och göras om. Genomförande av förändringarna fortsätter tillsammans med deltagare i mötesplatsernas verksamhet under 2025.

Parklekarna har arbetat systematiskt med implementeringen av gårdsråd där barnen en gång i månaden bjuds in till dialog kring hur verksamheten fungerar och kan bli bättre. Medborgarbudgetarbetet har utgått från denna plattform och haft fokus på "önskelov", lovaktiviteter som sker i parken och är en del av parklekens långsiktiga utveckling.

Medborgardialoger och fritidsaktiviteter har genomförts för särskilt utsatta ungdomar. Förenafestivalen har erbjudits under höst- och jullov för att stärka upp meningsfulla fritidsaktiviteter och sammanhang på universellt preventiv nivå, framförallt som tidigt förebyggande insats för barn 7-12 år.

Sammanfattning av nämndens arbete med mänskliga rättigheter

Nämnden har under året sammanfattningsvis arbetat aktivt med att tillgodose invånarnas mänskliga rättigheter vilket inkluderar arbete för ökad jämställdhet, barns rättigheter och rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt rättigheter för nationella minoriteter och arbete mot rasism. Arbetet har främst skett inom verksamheterna. Nämnden har sökt och beviljats medel för att hbtqi-certifiera tre enheter. Syftet har varit att öka kunskapen om hbtqi för att kunna tillgodose ett respektfullt och inkluderande bemötande gentemot invånare, besökare och brukare.

Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för barnens förståelse för olika språk och kulturer, inklusive de nationella minoriteternas språk och kulturer. Inom stadsdelsområdets kommunala förskolor arbetar man till exempel aktivt med mångkulturella almanackan, och förskolorna har även tillgång till digitala tjänster som gör det möjligt att ta del av böcker på både barnens hemspråk och på de nationella minoriteternas språk. Utöver detta så erbjuds varje termin fortbildningsinsatsen ”Flerspråkighet i förskolan” till både förskollärare och barnskötare i stadsdelsområdets förskolor. Denna kurs ger bland annat ökade kunskaper om våra nationella minoritetsspråk. Inom stadsdelsnämnden finns det också en förskola som erbjuder utbildning på finska.

Under 2024 har ett forskningssamarbete med Södertörns högskola initierats för att följa upp och analysera de insatser som riktats gentemot romska familjer med förskolebarn under 2022 och 2023. Samarbetet, som syftade till att utveckla vidgad förståelse för hur genomförda insatser upplevts av mottagargruppen, har av finansiella orsaker blivit framskjutet och förhoppningen är att det ska kunna genomföras under kommande år. Det har under året också blivit tydligt att nämnden behöver utveckla metoder som gör det möjligt att få en förståelse för vilka barn i stadsdelsområdet som tillhör någon av landets nationella minoriteter.

För barn och unga med funktionsnedsättning har nämnden haft riktad fritidsverksamhet och för vuxna personer har nämnden haft ett projekt för att öka delaktigheten, vilket fallit väl ut.

Inom äldreomsorgen har nämnden arbetat aktivt för att tillgodose nationella minoriteters rättigheter, bland annat genom information och att högtidsdagar uppmärksammas.

Äldreomsorgen har erbjudit ett antal aktiviteter för att främja minoriteters rättigheter till exempel finsk litteratur och konst, samisk lunch samt finsk karaoke varje vecka.

Agenda 2030

Nämndens sammanfattning av det strategiska arbetet som görs inom ramen för Agenda 2030 bedöms stödja och bidra till stadens övergripande perspektiv att ingen ska lämnas utanför. Nämnden har särskilt prioriterat hållbarhetsmålen jämställdhet (5), minskad ojämlikhet (10) och ett hållbart och inkluderade samhälle (11).

I urval har bland annat skolsocionomerna bidrar särskilt till mål 4, god utbildning för alla, genom att arbeta med ungdomar med hög skolfrånvaro. Skolsamordnarna för placerade barn har också bidragit till dessa Agenda 2030-mål. Flertalet elever med hög frånvaro får stödinsatser genom ungdomsstöd/familjebehandling med sociala tjänstehundar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	35	24	45		38 %	38 %	2024
Analys Utfallet ligger tre procentenheter från årsmålet. Nämnden arbetar kontinuerligt för att stärka förtroendet för stadsdelsförvaltningen							

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är öppen, jämställd och demokratisk

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målet nås genom att Agenda 2030 utgör ett stöd och genomsyrar nämndens verksamheters arbete med mänskliga rättigheter. Hur stadsdelsnämnden bidrar beskrivs under respektive verksamhetsmål. Nämndens verksamheter arbetar med de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 genom att vidareutveckla arbetet med barns rättigheter, jämställdhet, jämlikhet och nationella minoriteter. Nämnden motverkar alla former av rasism och diskriminering. Förvaltningens tjänsteutlåtanden genomförs utifrån både jämställdhets- och barnkonsekvensanalys i ärenden där detta är relevant. Arbetet med att nå klimat- och miljömålen sker systematiskt inom de verksamheter där det är möjligt och tryggheten och servicen i stadsdelsområdet stärks och utvecklas genom medborgardialoger.

Kunskap om innehållet i det reviderade programmet Tillgänglighet och delaktighet för funktionsnedsatta 2024-2029 ska vara god och leda till god kvalitet för målgruppen. Stadsdelsnämndens parker och grönområden ska i så stor utsträckning som möjligt vara tillgänglighetsanpassade.

I arbetet för en äldrevänlig stad pågår ett utvecklingsarbete för samverkan med föreningar och andra aktörer för dialog, informations-, erfarenhets-, och idéutbyte med fokus på det gemensamma arbetet med att tillgodose äldre medborgares behov av socialt innehåll, kultur, hälsa, fritid, vardagsmotion, social delaktighet och samvaro samt medmänskligt stöd.

Medborgardialoger kommer att genomföras i syfte att stärka tilliten och den lokala demokratin. Nämnden ska under mandatperioden i det fall det är möjligt genomföra medborgarbudget som ett sätt att utveckla det demokratiska inflytandet. Ambitionen är att bidra till ett öppnare och mer inkluderande samtal och möten med stadsdelsområdets invånare.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden ges genom dialoger och inbjudan till deltagande om stadsdelsområdets utveckling tydligare kunskap om invånarnas önskemål och behov.
- Stadsdelsnämnden genomför jämställdhetsanalyser på olika nivåer för att bidra till att nämndens verksamheter erbjuder likvärdig service, bemötande och fördelning av resurser för kvinnor och män respektive flickor och pojkar.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppnåtts helt. Bedömningen grundar sig på att de förväntade resultaten har uppnåtts och att aktiviteten genomförts. I bedömningen har vägts in att kommunfullmäktiges indikator delvis uppnår målet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska genomföra medborgardialoger i syfte att stärka tilliten och den lokala demokratin	2024-01-01	2024-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	3 153,4	3 118,1	35,3	3 052,5	-57,2
Kostnader (+)	3 644,6	3 709,6	-65,0	3 623,7	-214,3
Intäkter (-)	-491,2	-591,5	100,3	-571,2	157,1
Avvikelse före resultatdispositioner			35,3		-57,2
Resultatenheternas överskott från 2023 (+)			40,0		82,6
Resultatenheternas överskott till 2025 (-)			-57,6		-40,1
Avvikelse efter resultatdispositioner			17,8		-14,7

Sammantaget beräknas ett överskott om 35,3 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott om 17,8 mnkr efter resultatöverföringar. Avvikelsen efter resultatöverföringar motsvarar 0,56 procent av nämndens nettobudget. Prognosavvikelsen jämfört med tertialrapport 2 beror till stor del på lägre kostnader under hösten än beräknat efter vidtagna åtgärder.

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2024 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2023 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	76,9	-0,9	76,0	74,7	74,7	1,3	3,7
Individ- och familjeomsorg	368,1	-36,2	331,9	365,6	365,6	-33,7	-65,3
<i>varav barn och ungdom</i>	217,3	-16,2	201,1	233,2	233,2	-32,1	-53,8
<i>varav vuxen</i>	60,1	-5,8	54,3	66,8	66,8	-12,5	-12,1
<i>varav socialpsykiatri</i>	87,1	-10,6	76,5	74,0	74,0	2,5	-8,3
<i>varav nyanlända</i>	0,0	0,0	0,0	-8,6	-8,6	8,6	8,9
Stadsmiljöverksamhet	33,7	0,0	33,7	33,2	33,2	0,5	-0,8
<i>avskrivningar</i>	28,2	0,0	28,2	28,1	28,1	0,1	2,2
<i>internräntor</i>	6,3	0,0	6,3	6,1	6,1	0,2	0,2
Förskoleverksamhet	974,5	-99,5	875,0	867,0	878,4	-3,4	20,0
Äldreomsorg	1 225,7	-225,0	1 000,7	933,5	933,5	67,2	35,5

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	738,6	-120,9	617,7	620,4	626,5	-8,8	-13,6
Barn, kultur och fritid	50,4	-3,1	47,3	43,3	43,3	4,0	-0,1
Arbetsmarknadsåtgärder	21,0	-2,6	18,4	16,6	16,6	1,8	5,6
Ekonomiskt bistånd	121,2	-3,0	118,2	129,5	129,5	-11,3	-7,1
varav handläggare	35,5	0,0	35,5	34,6	34,6	0,9	1,6
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0
Totalt	3 644,6	-491,2	3 153,4	3 118,1	3 135,6	17,8	-14,7

Tabellen innehåller avrundningsdifferenser

Stadsdelsnämnden redovisar ett överskott om 35,3 mnkr mot budget före resultatöverföring och ett överskott om 17,8 mnkr efter insättningar i resultatenheternas fonder.

Resultatenheterna hade vid årets början en ingående fond med 40,0 mnkr. Skillnaden mellan den ingående och utgående resultatfonden är ökade fonder inom social omsorg med 6,1 mnkr och 11,4 mnkr inom förskolornas fonder. Sammantaget har fonderna ökat med 17,5 mnkr. Förvaltningen överför en resultatfond om 57,6 mnkr till 2025.

Utfall jämfört med budget per verksamhetsområde

Nämnd och administration

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2023
Netto	76,0	74,7	1,3	3,7

Utfallet för den gemensamma administrationen visar ett överskott på 1,3 mnkr. Detta beror främst på ökade intäkter för bl.a. ersättning från externa utförare för ParaInn-konton, ränteintäkter på kundfordringar och återvunna tidigare avskrivna kundfordringar.

Individ- och familjeomsorg

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2023
Netto	331,9	365,6	-33,7	-65,3

Utfallet för individ- och familjeomsorg (insatser för barn- och ungdom, beroendevård, socialpsykiatri och nyanlända) visar ett sammantaget underskott med 33,7 mnkr.

Barn- och ungdomsomsorgen visar ett underskott med 32,1 mnkr. Underskottet består av ett högt inflöde av orosanmälningar vilket lett till ökade och höga kostnader för konsulttjänster,

bemannings och placeringar jämfört med budget. Den samverkan som fortsatt utvecklats i stadsdelen mellan socialtjänsten, stadsdelens skolor och lokalpolis har lett till en ökad kännedom om barn och ungdomars utsatthet och utmaningar. Detta i sig har lett till ett ökat antal orosanmälningar och utredningar inom den sociala omsorgen och är en förklaring till fler placeringar och att kostnaderna ökat för öppenvård och placeringar för barn och unga. Förvaltningens satsningar på samverkan har även lett till ett aktivare arbete, en ökad medvetenhet och upptäckt av barn och ungdomar, ofta dessutom med en komplex problematik, där många har omfattande och sammansatta behov. Det handlar både om en kombination av flera delar som skolfrånvaro och bristande skolgång, missbruk, funktionsnedsättning, psykisk ohälsa och kriminalitet. Detta har i sin tur krävt placeringar utanför hemmet med höga dygnskostnader på institution i form av HVB-hem eller SIS.

Vuxenomsorgen visar ett underskott med 12,5 mnkr. Underskottet beror bland annat på högre kostnad än budgeterat för främst placeringar på stöd-/omvårdnadsboende samt härbärgen. Kostnader för olika boendeformer är en betydande andel av kostnaden för enheten. Underskottet beror även på ökade kostnader med 0,4 mnkr jämfört med budget för relationsvårdsteamet/relationsvårdcentrum som förvaltningen har gemensamt med Skärholmens sdf,

Utfallet för socialpsykiatrien visar ett överskott med 2,5 mnkr jämfört med budget.

Nyanlända visar ett överskott med 8,6 mnkr. Överskottet är delar av statsbidrag som har erhållits från Migrationsverket.

Stadsmiljö

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2023
Netto	33,7	33,2	0,5	-0,8

Utfallet för stadsmiljö visar ett överskott med 0,5 mnkr exklusive kapitalkostnader. Överskottet beror dels på lägre kostnader för vinterväghållning än budgeterat och dels på lägre personalkostnader.

Kapitalkostnader för parkinvesteringar

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2023
Avskrivningar	28,2	28,1	0,1	2,2
Internräntor	6,3	6,1	0,2	0,2
Netto	34,5	34,2	0,3	2,5

Under posterna avskrivningar och internräntor ingår kapitalkostnader enbart för stadsmiljö. Förvaltningens totala kostnad för avskrivningar och internräntor uppgår till 28,1 respektive 6,1 mnkr vilket innebär att kapitalkostnader för avskrivningar och ränta är 0,3 mnkr lägre än budget.

Förskola

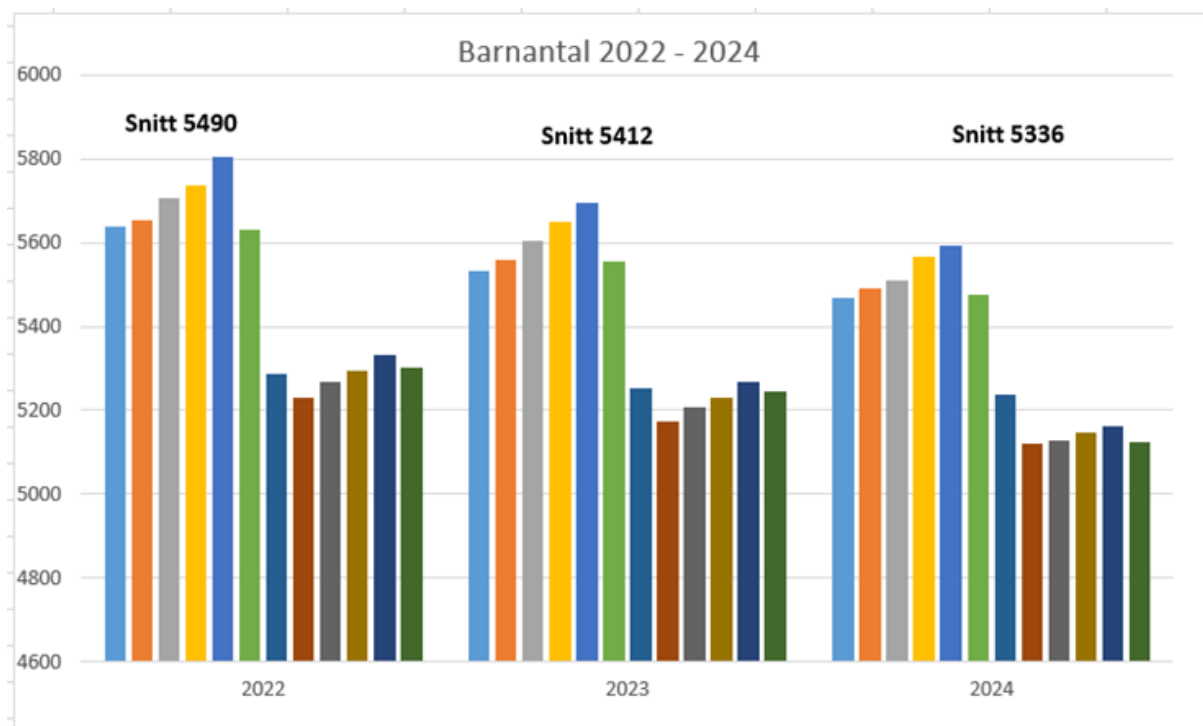
Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2023	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2023
Netto	875,0	867,0	8,0	-13,1
Resultatöverföring från 2023			25,9	
Resultatöverföring till 2025			-37,4	
Netto efter resultatdispositioner			-3,4	3,0

Utfallet för förskoleverksamheten visar ett överskott om 8,0 mnkr i avvikelse mot budget före resultatöverföringar. Efter resultatöverföringar redovisas ett underskott på 3,4 mnkr.

Överskottet innan återfinns i förskoleenheterna där nio av tolv resultatenheter visar överskott. Detta jämfört med 2023 då elva av tolv resultatenheter visade ett underskott.

Underskottet återfinns inom de anslagsfinansierade delarna av verksamhetsområdet och beror främst på att lokalkostnadernas andel av de totala kostnaderna ökat samt ett fortsatt barntapp som lett till minskade intäkter.

Nedan tabell visar barnantalet 2022-2024

Den nedåtgående trenden med minskat barnantal syntes redan 2020 (6015 barn i snitt) och har sedan dess fortsatt. Även under 2024 fortsatte detta tapp, om än i en mindre takt, och barnantalet slutade på 5336 barn i snitt för året.

Tabellen nedan visar barnförändringen mot tilldelad budget inom respektive ålderskategori och förskoleform.

Antal barn	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2023
1-3 år	2 300	2506	206	250
4-5 år	3 305	2830	-475	-782
Allmän förskola	0	0	0	0
Familjedaghem	0	0	0	0
Totalt antal barn	5 605	5336	-269	-532

Förskolans tolv resultatenheter för till år 2025 över ett sammantaget överskott på 37,4 mnkr. Av de tolv resultatenheter som definierades i verksamhetsplanen för 2024 har elva resultatenheter ett överskott i fonderna och en resultatenhet ett underskott. Denna enheter har enligt regler för ekonomisk förvaltning två år på sig att täcka detta underskott. Om inte detta sker ska resultatenheten upplösas.

Äldreomsorg

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2023
Netto	1 000,7	933,5	67,2	35,5

Utfallet för äldreomsorgen visar ett överskott med 67,2 mnkr jämfört med budget.

Överskottet återfinns inom den anslagsfinansierade verksamheten och beror främst på reserverade medel för underskottstäckning inom utförardelen. Utöver det visar beställarenheten ett överskott då prognostiserad efterfrågan på placeringar blev lägre än beräknat.

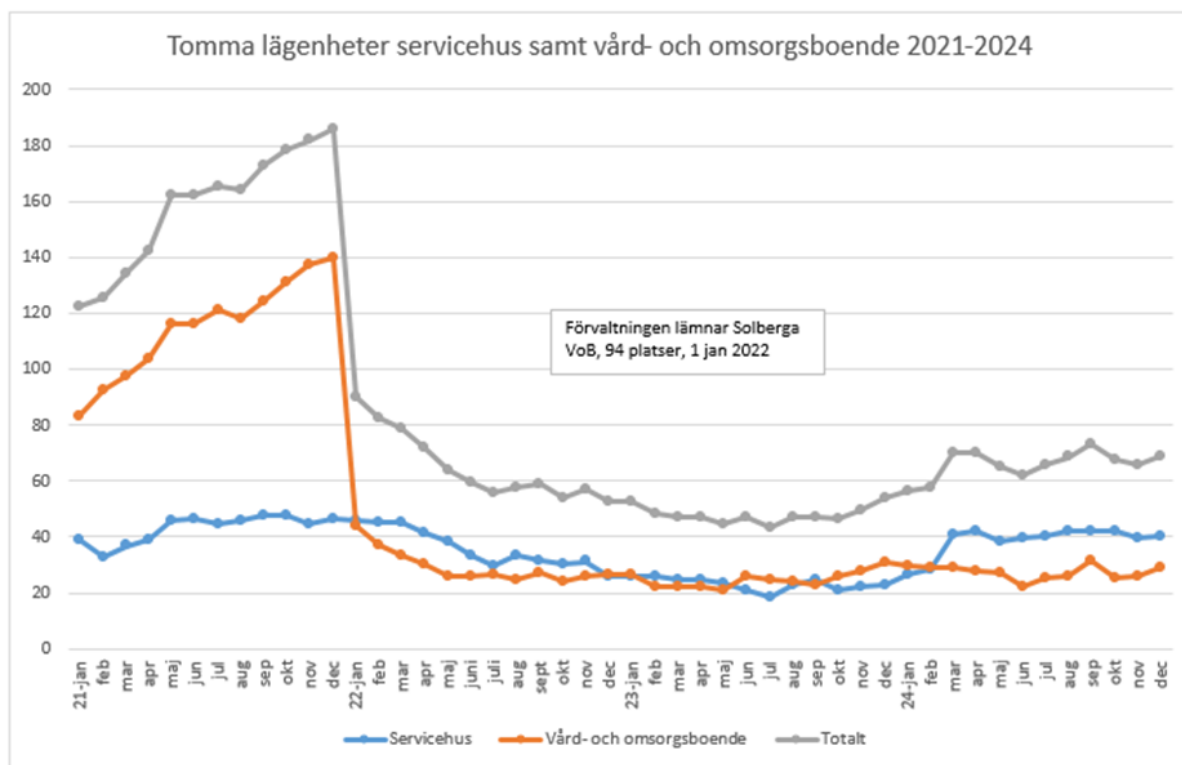
Utförardelen som är intäktsfinansierad uppvisar ett sammantaget underskott om 25,6 mnkr. Enheternas underskott beror främst på höga personalkostnader och generella kostnadsnivåer till följd av inflation. Under 2024 såg utförarenheterna över sina scheman, vilket har gett en positiv effekt på enheternas resultat. Jämfört med 2023 har enheternas underskott på 52,1 mnkr minskat med 26,5 mnkr till 25,6 mnkr 2024.

Nedanstående tabell visar antal helmånadsplaceringar hos beställarenheten för 2024 jämfört med 2021-2023.

Antal placeringar inom beställarenheten	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Medel
Månadsplatser 2021	540	533	528	531	534	541	550	561	560	565	567	568	548
Månadsplatser 2022	565	577	582	577	581	579	587	593	608	619	617	620	592
Månadsplatser 2023	618	627	637	640	650	657	664	656	659	659	660	653	648
Månadsplatser 2024	651	654	649	644	654	657	648	649	642	649	656	661	651

Äldreomsorgens överskott beror även på positiva ekonomiska effekter för förvaltningens egna vård- och omsorgsboenden efter avvecklingen av Solberga vård- och omsorgsboende. Avvecklingen av boendet i slutet av 2021 har lett till ökad beläggning på förvaltningens boenden i egen regi samt ökade hyresintäkter för äldreomsorgens bostäder.

Nedanstående diagram visar antal tomma lägenheter hos förvaltningens vård- och omsorgsboenden samt servicehus mellan 2021 och 2024.

Förändringen av antal tomma lägenheter i januari 2022 jämfört med december 2021 beror på avvecklingen av Solberga vård- och omsorgsboende. Förvaltningens vård- och

omsorgsboenden är tillbaka på samma nivå som innan Covid-19 i mars 2020. Sedan 2022 har antalet tomma lägenheter minskat under 2022 och 2023. 2024 visar en ökning av tomma lägenheter och det avser i första hand servicehusen. Förvaltningen erhåller inga hyresintäkter för tomma lägenheter vilket betyder att ekonomin påverkas negativt av tomma platser.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2023
Netto	617,7	620,4	-2,7	-23,0
Resultatöverföring från 2023			14,1	
Resultatöverföring till 2025			-20,2	
Netto efter resultatdispositioner			-8,8	-13,6

Utfallet för stöd och service till personer med funktionsnedsättning visar ett underskott med 2,7 mnkr jämfört med budget före resultatöverföring och ett underskott med 8,8 mnkr jämfört med budget efter resultatöverföring. För beställarenheten redovisas ett överskott om 2,0 mnkr. Ledning och stab visar ett överskott på 0,1 mnkr. Resultatenheterna visar ett överskott på 8,7 mnkr innan resultatöverföring och ett överskott på 2,6 mnkr efter resultatöverföring.

Underskottet återfinns hos utförarverksamheterna som inte är resultatenheter. De visar sammantaget ett underskott om 13,5 mnkr. Underskottet återfinns främst inom enheten Personligt stöd och beror främst på höga personalkostnader i förhållande till enhetens intäkter.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2023
Netto	47,3	43,3	4,0	-0,1

Utfallet för barn, kultur- och fritidsverksamhet visar ett överskott med 4,0 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror på lägre personalkostnader än budgeterat och ökade intäkter. År 2024 har kostnaderna till kolloleverantörerna ökat med 1,2 mnkr jämfört med 2023. Under året nyttjade 1042 barn kollo (647 flickor och 395 pojkar) jämfört mot 1070 barn år 2023 (656 flickor och 414 pojkar).

I verksamheten för barn, kultur- och fritid ingår verksamheter för barn- och ungdom (avdelningen för social omsorg), kolloverksamhet (förskoleavdelningen), föreningsbidrag (avdelningen för ekonomi och upphandling) samt medborgarkontor, konsumentrådgivning och kulturfrågor (avdelningen för samhällsplanering).

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2023
Netto	18,4	16,6	1,8	5,6

Arbetsmarknadsåtgärder redovisar ett överskott om 1,8 mnkr. Av detta är merparten, 1,3 mnkr, inom feriejobb och beror på ett erhållt statsbidrag om 1,9 mnkr. Överskottet beror

även på färre aspiranter inom offentligt skyddat arbete (OSA) än budgeterat vilket i sin tur beror på svårighet att hitta och matcha lämpliga kandidater för dessa insatser.

Ekonomiskt bistånd

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2023
Netto	118,2	129,5	-11,3	-7,1

Utfallet för ekonomiskt bistånd visar ett underskott med 11,3 mnkr jämfört med budget. Andelen vuxna med ekonomiskt bistånd i relation till befolkningen låg under år 2024 på 0,8 procent. I november 2024 var 730 hushåll aktuella för ekonomiskt bistånd. Det kan jämföras med 700 hushåll under samma månad föregående år, d.v.s. en ökning med 30 hushåll. Medelbidraget per hushåll och månad har ökat från 10 580 kr år 2023 till 11 679 kr under år 2024. Nettokostnaden för utbetalt ekonomiskt bistånd har ökat från 7,3 miljoner kronor i snitt per månad år 2023 till 8,3 miljoner kronor i snitt per månad år 2024.

Övrig verksamhet

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse bokslut 2023
Netto	0,0	0,0	0,0	5,0

I VP 2024 avsattes ingen budget på övrig verksamhet och det finns ej heller något bokfört på verksamheten.

Budgetavvikelse per verksamhetsområde i jämförelse med tidigare prognoser

(-) = underskott

Verksamhet (mnkr)	Bokslut	T2	T1
Nämnd och administration	1,3	1,0	1,0
Individ- och familjeomsorg	-33,7	-36,1	-27,0
Stadsmiljö	0,5	0,0	0,0
Kapitalkostnader	0,3	0,0	0,0
Förskola	-3,4	17,9	10,0
Äldreomsorg	67,2	40,0	25,0
Funktionsnedsättning	-8,8	-8,8	0,0
Barn, kultur och fritid	4,0	0,0	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	1,8	1,0	1,0
Ekonomiskt bistånd	-11,3	-15,0	-10,0
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0
Slutligt resultat	17,8	0,0	0,0

Budgetavvikelsen i bokslut 2024 visar ett förbättrat resultat med 17,8 mnkr jämfört med såväl tertialrapport 1 som tertialrapport 2.

Månatliga ekonomiska avstämningar har gjorts på enhetsnivå för att noggrant följa den ekonomiska utvecklingen. Eventuella avvikelser från budget har analyserats och åtgärder vidtagits. Vissa verksamheter har en större prognososäkerhet än andra beroende på verksamhetens art vilket är en viktig parameter att ta hänsyn till. Arbetet med att förbättra prognossäkerheten pågår ständigt och ekonomiavdelningen kommer att fortsätta att informera och följa rutinen för prognosarbete för att skapa en mer tillförlitlig redovisning och mer träffsäkra månadsprognoser. Utbildningar och information ges kontinuerligt under året i syfte att förbättra enheternas kunskap om ekonomisystem och prognosarbete.

Nämnd och administration

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat med 0,3 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och tertialrapport 2.

Individ- och familjeomsorg

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdena barn och ungdom, vuxenomsorg och nyanlända ett försämrat resultat med 6,7 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och ett förbättrat resultat med 2,4 jämför med prognosen i tertialrapport 2. Försämringen beror bl.a. på att behovet av konsulter inte avtog i den omfattning som beräknats medan förbättringen bl.a. beror på tilldelning av ytterligare medel från Socialförvaltningen skedde i bokslutet.

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för socialpsykiatri ett förbättrat resultat med 2,5 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 och tertialrapport 2.

Stadsmiljö

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat med 0,5 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och tertialrapport 2. Det förbättrade resultatet beror främst på lägre kostnader för vinterväghållning under årets två sista månader.

Förskola

I förhållande till tidigare lämnade prognoser (efter resultatöverföringar) visar bokslutet för verksamhetsområdet ett försämrat resultat med 13,4 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och 21,3 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Prognosavvikelsen beror dels på ett större barntapp än prognostiserat samt högre personalkostnader än beräknat.

Äldreomsorg

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat med 42,2 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och 27,2 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Det förbättrade resultatet beror främst på överskottet inom den anslagsfinansierade verksamheten samt att efterfrågan på placeringar vid vård- och omsorgsboenden och hemtjänstinsatser har varit lägre än prognostiserat. Efter tertialrapport 2 fick förvaltningen ersättning för att minska antalet timanställda på särskilda boenden samt kompetensutvecklingsmedel, vilket även det förbättrade resultatet jämfört med tidigare prognos.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett försämrat resultat med 8,8 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 och ett oförändrat resultat jämfört med prognosen i tertialrapport 2. Avvikelsen mot tidigare prognoser beror bland annat på att det tillkommit flera nya ärenden inom personlig assistans vilket har lett till ökade kostnader. Det har även varit högre personalkostnader än vad som prognostiserats i tertialrapport 1.

Verksamhet för barn, kultur- och fritid

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet ett förbättrat resultat med 4,0 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 och tertialrapport 2. Förbättringen beror på att personalkostnaderna har minskat.

Arbetsmarknadsåtgärder

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet ett förbättrat resultat med 0,8 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 och tertialrapport 2. Differensen mellan prognos och utfall beror till en del på färre aspiranter inom offentligt skyddat arbete (OSA) än budgeterat. Dessutom erhöles ett statsbidrag för feriearbete på 0,2 mnkr mer än beräknat.

Ekonomiskt bistånd

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet ett försämrat resultat med 1,3 mnkr jämfört med prognos i tertialrapport 1 men förbättrat resultat med 3,7 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Skillnaden mellan prognos i tertialrapport 1 och bokslutet beror främst på en ökning av utbetalt ekonomiskt bistånd som speglas i att fler hushåll är berättigade till ekonomiskt bistånd samt i ett högre medelbidrag per hushåll och månad än tidigare. Det förbättrade resultatet i bokslutet jämfört med prognos i tertialrapport 2 beror främst på erhållna medel från Migrationsverket motsvarande 3,0 mnkr.

Kostnads- och intäktsutveckling per verksamhetsområde

(-) = minskade nettokostnader

Verksamhet (mnkr)	Kostnader 2023	Intäkter 2023	Kostnader 2024	Intäkter 2024	Nettoförändring
Nämnd och administration	76,2	-5,3	76,7	-2,0	3,8
Individ och familjeomsorg	404,5	-44,5	421,8	-47,6	14,2
varav socialpsykiatri	90,3	-9,7	84,3	-10,3	-6,6
Nyanlända	8,8	-16,0	5,8	-14,4	-1,4
Stadsmiljö	33,7	-0,7	33,6	-0,4	0,2
avskrivningar och räntor	32,6	0,0	34,2	0,0	1,6
Förskola	990,3	-120,2	977,2	-110,2	-3,1
Äldreomsorg	1173,9	-256,3	1211,7	-278,2	15,9

Verksamhet (mnkr)	Kostnader 2023	Intäkter 2023	Kostnader 2024	Intäkter 2024	Nettoförändring
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	713,1	-109,5	736,7	-116,3	16,8
Barn, kultur och fritid	45,7	-4,0	49,9	-6,6	1,6
Arbetsmarknadsåtgärder	19,8	-7,5	22,6	-6,0	4,3
Ekonomiskt bistånd	125,1	-7,2	139,3	-9,8	11,6
varav handläggning	32,1	-0,4	34,7	-0,1	2,9
Övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt drift	3 623,7	-571,2	3 709,5	-591,5	65,5

Nettokostnaderna 2024 har ökat med 65,5 mnkr jämfört med 2023. Kostnaderna har ökat med 85,8mnkr och intäkterna har ökat med 20,3 mnkr.

Nämnd och administration

Kostnaderna har ökat med 0,5 mnkr och intäkterna har minskat med 3,3 mnkr jämfört med 2023. Ökningen av kostnaderna gäller främst IT-kostnader. Minskningen av intäkter beror främst på att 2023 erhöles statsbidrag för tillfälligt stöd med anledning av kriget i Ukraina, något motsvarande statsbidrag har inte erhållits 2024.

Individ- och familjeomsorg

Kostnaderna har ökat med 17,3 mnkr och intäkterna har ökat med 3,1 mnkr jämfört med 2023. Kostnadsökningen beror främst på ökade placeringskostnader och köp av inhyrd personal. Ökningen av intäkterna beror främst på erhållna medel från Socialförvaltningen avseende förstärkt föräldraskapsstöd.

Nyanlända

Kostnaderna har minskat med 3,0 mnkr och intäkterna har minskat med 1,6 mnkr jämfört med 2023. Kostnadsminskningen beror på att det är färre nyanlända och med det färre som behöver någon placering. Minskningen av intäkterna beror på minskade intäkter gällande den s.k. generalschablonen från Migrationsverket.

Stadsmiljö

Kostnaderna har minskat med 0,1 mnkr och intäkterna har minskat med 0,3 mnkr jämfört med 2023. Minskning av intäkterna beror på lägre intäkter för vite än 2023.

Förskola

Kostnaderna har minskat med 13,1 mnkr och intäkterna har ökat med 10,0 mnkr jämfört med 2023. Det kostnadsslag som har minskat mest är personalkostnader. Det kostnadsslag som ökat mest är kostnader för lokaler.

Intäkterna har ökat med 10,0 mnkr och beror främst på ökade intäkter för interkommunala barn samt hyresintäkter.

Äldreomsorg

Kostnaderna har ökat med 103,1 mnkr och intäkterna har ökat med 55,5 mnkr jämfört med 2023. De ökade kostnaderna beror främst på att efterfrågan på placeringar vid vård- och omsorgsboenden har ökat jämfört med 2023, ökade personalkostnader samt på generella kostnadsökningar. De ökade intäkterna beror främst på högre beläggning på förvaltningens egna boenden under året samt höjd ersättning för placeringar.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Kostnaderna har ökat med 23,4 mnkr och intäkterna har ökat med 6,8 mnkr jämfört med 2023. De ökade kostnaderna beror främst på köpt verksamhet och ökade personalkostnader. De ökade intäkterna beror främst på den årliga uppräkningsnivån.

Verksamhet för barn, kultur- och fritid

Kostnaderna har ökat med 4,2 mnkr och intäkterna har ökat med 2,6 mnkr jämfört med 2023. Medel för sommarlovsaktiviteter ökade med 0,6 mnkr, vilket ökar på kostnaderna jämfört med 2023. Enheten Ung fritid erhöll och förbrukade 1,0 mnkr från Utbildningsförvaltningen för uppdraget Meningsfull fritid. Medborgarservice ökade sina intäkter med 1,5 mnkr då de erhöll medel från den s.k. generalschablonen från Migrationsverket, för sin verksamhet. Kostnaderna till kolloleverantörerna har ökat med 1,2 mnkr jämfört med 2023.

Arbetsmarknadsåtgärder

Kostnaderna har ökat med 2,8 mnkr medan intäkterna har minskat med 1,5 mnkr jämfört med 2023. Ökningen av kostnaderna beror på att fler feriearbetare har erbjudits och erhållit arbete. Minskning av intäkter beror på att ansvaret för arbete med Stockholmsjobb flyttats till Arbetsmarknadsnämnden.

Ekonomiskt bistånd

Kostnaderna har ökat med 14,2 mnkr och intäkterna har ökat med 2,6 mnkr jämfört med 2023. Kostnadsökningen är relaterad till utbetalt försörjningsstöd. Ökning av intäkterna beror på högre intäkter från Migrationsverket.

Personalkostnadsutveckling

(-)=minskade kostnader

Verksamhet (mnkr)	Utfall 2023	Utfall 2024	Förändring 2023-2024
Nämnd och administration	47,8	49,7	1,9
Individ och familjeomsorg	183,3	183,1	-0,2
Stadsmiljö	3,1	3,8	0,7
Förskola	676,3	663,0	-13,3
Äldreomsorg	444,3	441,0	-3,3
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	302,8	312,7	9,9
Barn, kultur och fritid	19,4	21,4	2,0
Arbetsmarknadsåtgärder	18,4	21,4	3,0
Ekonomiskt bistånd	25,1	28,3	3,2
Övrigt	0,0	0,0	0,0
Summa stadsdelsnämnd	1 720,5	1 724,4	3,9

Personalkostnaderna har ökat med 3,9 mnkr jämfört med 2023. Ökningen motsvarar ca 2,2 procent och består främst av lönerevisionen.

Inom förvaltningsadministrationen har personalkostnaderna ökat med 1,9 mnkr jämfört med 2023.

Inom individ- och familjeomsorg har personalkostnaderna inom barn och ungdom ökat med 5,8 mnkr. Även inom vuxen har personalkostnader ökat med 2,4 mnkr.

Inom stadsmiljö har personalkostnader ökat med 0,7 mnkr.

Inom förskoleverksamheten har personalkostnaderna minskat med 13,3 mnkr mellan 2023 och 2024. Förändringen beror på att personaltätheten har anpassats utifrån ett minskat barnantal.

Inom äldreomsorgen har personalkostnaderna minskat med 3,3 mnkr jämfört med 2023. Förändringen beror främst på översyn av personalbehov samt schemaläggning 2024.

Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning har personalkostnaderna ökat med 9,9 mnkr jämfört med 2023. Den ökade personalkostnaden beror på effekter av lönerörelsen och volymförändringar.

Inom barn, kultur och fritid har personalkostnaderna ökat med 2,0 jämfört med 2023.

Inom arbetsmarknad har personalkostnaderna ökat med 3,0 mnkr. Fler personer inom ungdomsinsatser-feriejobb har kunnat erbjudas arbete.

Inom ekonomiskt bistånd har personalkostnader ökat med 3,2 mnkr. Ökningen beror på lönerörelsen samt nya anställningar som har tillkommit.

Särskilda satsningar

Individ- och familjeomsorg

Arbetet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggare har fortsatt.

Utveckla förebyggande och riktade insatser till ungdomar på väg in i kriminalitet.

Myndighetsutövningen inom ekonomiskt bistånd har stärkts, bland annat i syfte att förebygga felaktiga utbetalningar och välfärdsbrott.

Insatser kring avtalsuppföljning har förbättrats.

Förskola

Schablonökningen 2024 var 4,0 procent och den peng förskolorna erhåller motsvarade 81 procent av schablonen.

Mellan år 2023 och 2024 har andelen inköpta ekologiska livsmedel ökat med ca 3,7 procentenheter till ca 65 procent och mellan åren 2022 och 2024 har ökningen varit ca 21 procentenheter. Ökningen av andel ekologisk mat har därmed avtagit, men på en högre nivå, jämfört med ökningen på 11 procentenheter mellan åren 2021 och 2023.

Äldreomsorg

Höjningen av ersättningsnivåerna för hemtjänst, boenden och dagverksamhet har använts till pris- och löneökningar.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Den höjda schablonen för vuxen- och barnboende, daglig verksamhet och korttidshem har använts till pris- och löneökningar. Likaså gäller för den höjda ersättningen på personlig assistans.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultat- enhetens bruttobudget 2024	Resultatöver- föring från 2023 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2024 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat- överföring till 2025 Överskott (+) Underskott (-)
Hägerstensåsens förskolor	65 493	-1 866	-34	1 900
Fruängens förskolor	52 814	-1 571	223	1 348
Västertorp och Mälarhöjdens förskolor	67 388	1 596	-1 201	-395
Telefonplans förskolor	63 563	-816	-2 456	3 272
Årstadals förskolor	71 412	-340	400	-60
Årstabergs förskolor	72 270	-4 852	-1 552	6 404
Aspuddens förskolor	68 631	319	-1 252	933
Gröndals förskolor	83 797	-7 940	-2 382	8 379
Midsommarkransens förskolor	61 529	-3 480	-2 544	6 024
Herrängen/Älvsjöskogens förskolor	56 868	-711	-1 100	1 811
Långbro/Solbergaskogens förskolor	54 539	-2 695	425	2 270
Solberga/Sjöängens förskolor	68 477	-3 569	-1 898	5 467
Grupp- och servicebostad Hägersten- Älvsjö	192 777	-9 964	-5 490	15 454
Liljeholmens dagliga verksamhet	44 349	-1 477	31	1 446
Glasade gångens dagliga verksamhet	33 072	-2 683	-3 509	3 307
Summa resultatenheter	1 056 979	-40 049	-22 339	57 560

Tabellen innehåller avrundningsdifferenser.

Inom stadsdelsnämnden fanns år 2024 15 resultatenheter, tolv inom förskolan och tre inom social omsorg. Ett sammantaget överskott om 40,0 mnkr fördes över från 2023. För 2024 visar enheterna ett sammantaget underskott om 22,3 mnkr. Detta tillsammans med begränsningar om hur stora uttagen får vara i förhållande till enhetens bruttobudget gör att totalt 57,6 mnkr förs över till 2025.

Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott, till följande år. Överföringen får som mest motsvara 5 procent av bruttobudgeten innevarande år. Resultatfondens ackumulerade överskott får maximalt motsvara 10 procent av bruttobudgeten. En förutsättning är att resultatenheten har uppfyllt sina åtaganden. Överskott får ackumuleras och föras över under flera år. Underskott ska i normalfallet täckas senast under nästkommande år, annars ska nämnden upplösa resultatenheten i samband med bokslutet. Sedan 2023 har tillfälliga regler beslutats som gör att en enhet med underskott i fond ska täcka underskottet inom två år istället för ett år innan resultatenheten upplöses.

Förskolans tolv resultatenheter visar ett sammantaget överskott om 13,4 mnkr på årets resultat. Tre av tolv resultatenheter uppvisar underskott som varierar mellan 0,2 till 0,4 mnkr. Det överskott som uppvisas i resultatenheterna varierar mellan 0,0 mnkr och 2,5 mnkr.

Sammantaget görs en insättning fonderna om 13,4 mnkr så att den ackumulerade fonden uppgår till 37,4 mnkr Elva av tolv enheter för med sig ett överskott i fonderna till nästa år. För den enhet som har underskott i fonderna ska underskottet täckas inom nästkommande år för att klara regeln om att underskottet ska täckas inom två år.

Social omsorgs resultatenheter förde över ett ackumulerat överskott med 14,1 mnkr från 2023. För 2024 redovisar resultatenheterna ett överskott med 8,7 mnkr. I enlighet med regler för ekonomisk förvaltning får 6,1 mnkr föras in i resultatfonderna. Ett ackumulerat överskott i fonderna om 20,2 mnkr förs över till 2025.

Investeringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2024 tilldelats 41,1 mnkr för investeringar, varav 28,0 mnkr för investeringsprojekt inom stadsmiljö och 13,1 mnkr för maskiner och inventarier. Utfallet för investeringar visar ett överskott om 2,7 mnkr varav 1,0 mnkr avser maskiner och inventarier. Utfallet för stadsmiljöinvesteringsprojekten visar ett överskott om 1,7 mnkr.

Investeringsmedlen fördelas enligt nedan:

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2024
Parkinvesteringar	2,4	2,3	0,1	0,1
Reinvesteringar	1,0	1,0	0,0	0,0
Nycklade medel Stadsmiljö	10,3	10,2	0,1	0,1
Klimatinvesteringar	3,5	3,0	0,5	0,5
Trygghetsinvesteringar	5,0	4,4	0,6	0,6
Övriga investeringsmedel	5,8	5,4	0,4	0,4
Maskiner & inventarier	13,1	12,1	1,0	1,0
Totalt investeringar	41,1	38,4	2,7	2,7

Nämnden tilldelades 28,0 mnkr i parkinvesteringsmedel 2024. Av de tilldelade medlen har 2,0 mnkr gått till att slutföra upprustningen av Kerstin Hesselgrens park. Av övriga medel har 1,6 mnkr använts för att rusta upp Elektraparkens lekplats och 0,8 mnkr till att påbörja upprustningen av Lugnets Parklek efter den genomförda medborgarbudgeten. Investeringar har också gjorts för att bland annat rusta upp spontanidrottsplatser och lekplatser.

Nämnden har fått och nyttjat 5,0 mnkr i trygghetsmedel under 2024. Trygghetsmedel har gått till utegym vid Trekantsparken och trygghetsupprustning av naturmark vid Mälarhöjdens IP. Det har även genomförts trygghetsskapande åtgärder vid Årsta ängs väg och vid Älvsjö IP.

Medel från Stockholm vid vattnet har använts för upprustning av solbryggan vid Sjövikskajen samt badplatsen vid Herrängen och Vinterviken.

Klimatinvesteringar har använts för att plantera träd på olika platser inom stadsdelen m.m. Medel för biologisk mångfald har använts till att hyra kor för att beta på Sjöängen, friställa

ek- och tallmiljöer samt restaurera naturmark och bygga benjeshäckar på olika platser och ersätta de gamla odlingslådorna i Viktoriaparken.

Maskiner och inventarier

Stadsdelsnämndens budget för inventarier och maskiner var 13,1 mnkr varav 12,1 mnkr har förbrukats, vilket innebär ett överskott med 1,0 mnkr. Investeringsbudgeten har främst använts till inköp av sängar och taklyftar till äldreboenden, upprustning av förskolor, renovering av vissa gruppbestäder samt telefonhytter, bordsskärmar, larm och brandskydd till förvaltningshuset. För alla investeringar av maskiner och inventarier får stadsdelsnämnden betala kapitalkostnader i form av driftkostnader för ränta och avskrivningar.

Klimatinvesteringar har använts till torkskåp i förskolor och cyklar till hemtjänsten.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ej aktuellt.

Ombudgeteringar

Nämnden begär inga ombudgeteringar.

Medel för lokaländamål

För 2024 erhöles ett bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgick med 80 procent av den del av hyran mellan 2 054 kr - 2 500 kr/kvm och 40 procent för den del av hyran mellan 2 500 – 3 000 kr/kvm. Bidraget fördelades via budgetjustering och Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd har under 2024 erhållit 12,4 mnkr i bidrag för höga hyror inom förskolan.

Analys av balansräkning

Tillgångar (mnkr)	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Skulder och kommunkapital (mnkr)	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	245,9	240,8	Kommunkapital	-200,7	-210,7
Maskiner och inventarier	48,1	62,7	Långfristiga skulder	-0,5	-8,8
Kundfordringar	53,1	55,8	Diverse kortfristiga skulder	-0,4	-0,3
Kortfristiga fordringar	8,5	8,1	Leverantörsskulder	-175,6	-141,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	100,0	87,8	Övriga kortfristiga skulder	-7,2	-6,2
Likvida medel	0,2	0,2	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-71,4	-88,3
Summa	455,8	455,4	Summa	-455,8	-455,4

Balansomslutningen har ökat med 0,4 mnkr från den ingående balansen till 455,8 mnkr i årets utgående balans.

Tillgångar

Det bokförda värdet på stadsdelsnämndens anläggningstillgångar har minskat med 9,5 mnkr. Minskningen avser främst ombyggnation Liljeholmens ungdomsmottagning där vi aktiverat pågående projektkostnader 2023 då lokalen togs i bruk, men hela investeringen har flyttats till Fastighetsnämnden 2024. Anläggningar i stadsmiljö har ökat främst inom pågående investeringsprojekt då dessa ej är färdigställda.

Kundfordringar har minskat med 2,7 mnkr där minskningen främst beror på interna fordringar som minskat med 5,3 mnkr, då vi 2023 hade en faktura ställd till SLK på 8,3 mnkr och en till Socialförvaltningen på 2,8 mnkr, där motsvarande faktureringar inte finns i år.

Kortfristiga fordringar har ökat med 0,4 mnkr. Förändringen beror på fler anställningar och ersättningar att vänta genom Arbetsförmedlingen.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 12,3 mnkr, där största skillnaden härrör till upplupna intäkter för KUS-medel och hyresintäkter en förskola samt barn i behov av särskilt stöd mot andra förvaltningar.

Skulder

Långfristiga skulder har minskat med 8,3 mnkr vilket avser investeringsbidrag för ombyggnation Liljeholmens ungdomsmottagning som flyttats till fastighetsnämnden

Kortfristiga skulder har ökat totalt med 18,8 mnkr. Ökningen av leverantörsskulder med 34,5

mnkr beror på att antalet fakturor som ligger i leverantörsreskontran är fler då Tieto inte hann läsa in alla fakturor 2023, samt att hyresfakturan på 7,2 ligger med 2024 men motsvarande var redan betald innan årsskiftet 2023.

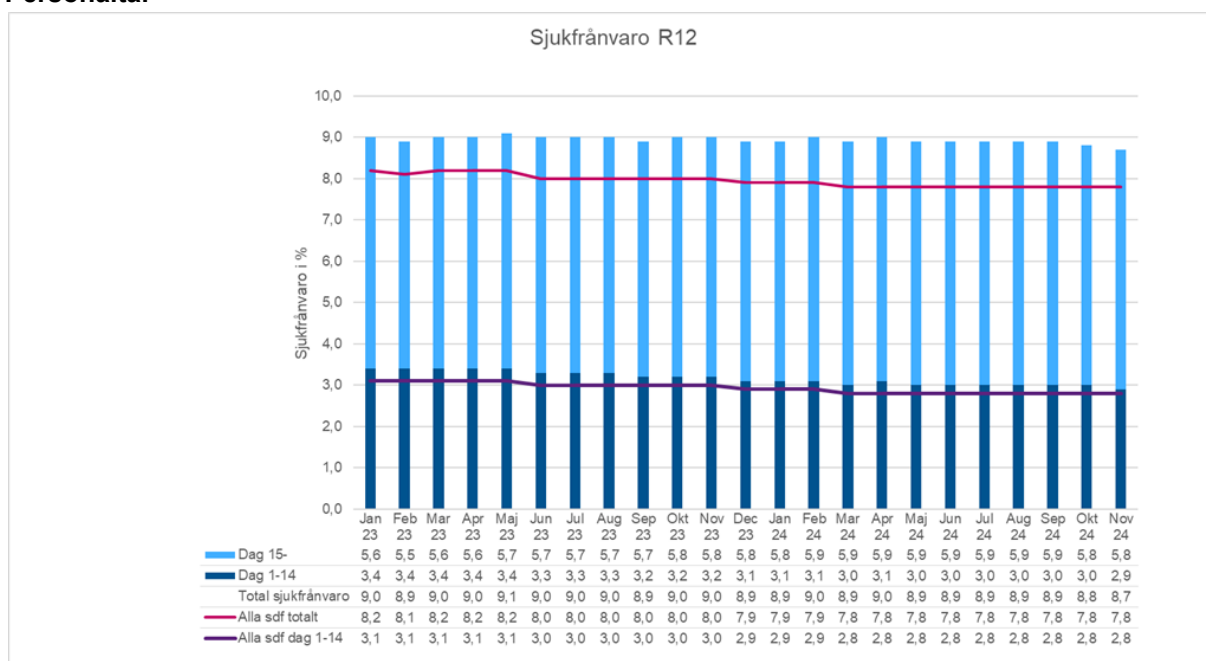
Övriga kortfristiga skulder har ökat med 1,2 mnkr då vi saknade kostnader för LASS 2023, samt en kostnad mot Kammarrätten 2024.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har totalt minskat med 17,1 mnkr. Förutbetalda intäkter har ökat med 1,6 mnkr, främst projektintäkter. Upplupna kostnader har minskat med 14,6 mnkr som till största delen beror på att vi fått med leverantörsfakturor avseende våra beställarenheter Äldreomsorg och Funktion.

Stadsdelsnämndens beviljade limit för underförskottskassor är 0,4 mnkr.

Övrigt

Personaltal

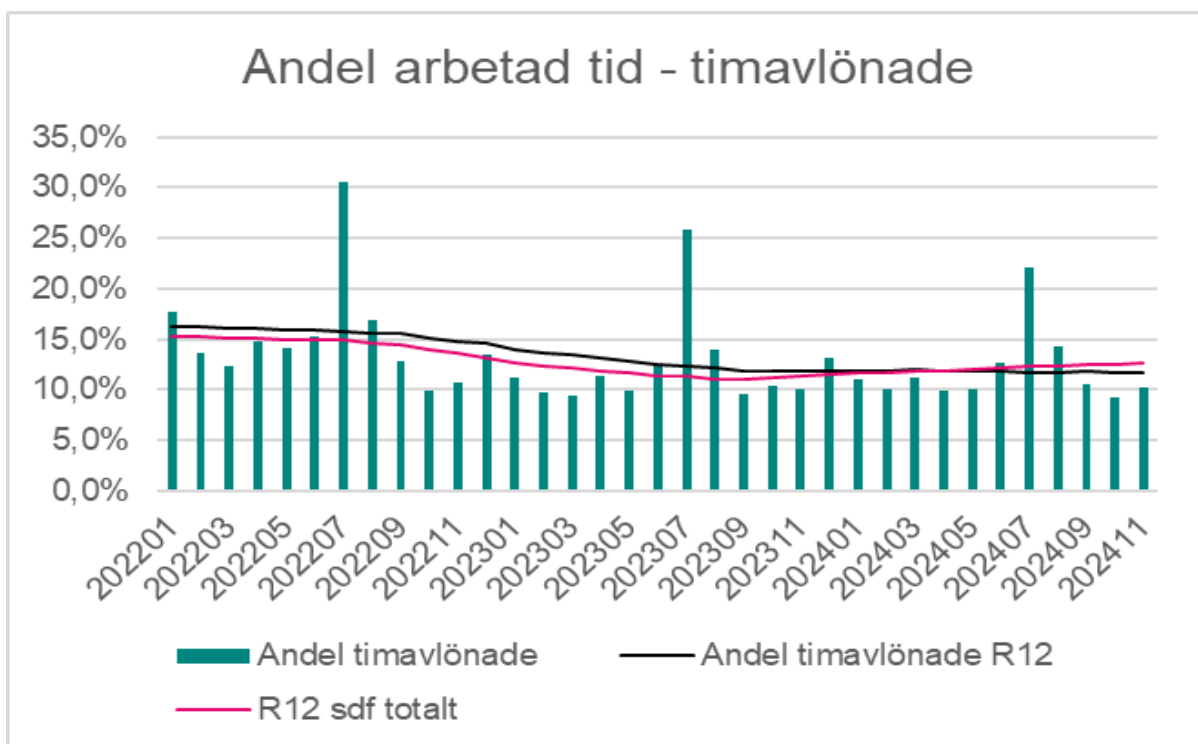
Sjukfrånvaron har sjunkit till en ny lägsta nivå för rullande 12 månaders sjukfrånvaro på totalen (8,8 procent). Korttidsfrånvaron ligger kvar på 3,0 procent. Den totala sjukfrånvaron i staden som helhet ligger kvar på 6,5 procent och motsvarande värde för alla stadsdelar är fortsatt 7,8 procent. Korttidsfrånvaron (dag 1-14) är högre än staden som helhet; 3,0 procent jämfört med staden totalt 2,5 procent (2,8 procent totalt för stadsdelsförvaltningarna).

Personalomsättning i procent	T1	T2	VB
2022	i.u.	i.u.	4,88
2023	1,6	3,3	4,45
2024	1,2	2,5	3,2

Personalomsättning i procent	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2023	i.u.	i.u.	i.u.	1,62	1,98	2,20	2,24	3,27	3,63	3,93	4,26	4,45
2024	0,59	0,9	1,07	1,18	1,29	1,70	1,85	2,48	2,70	2,90	3,04	3,2

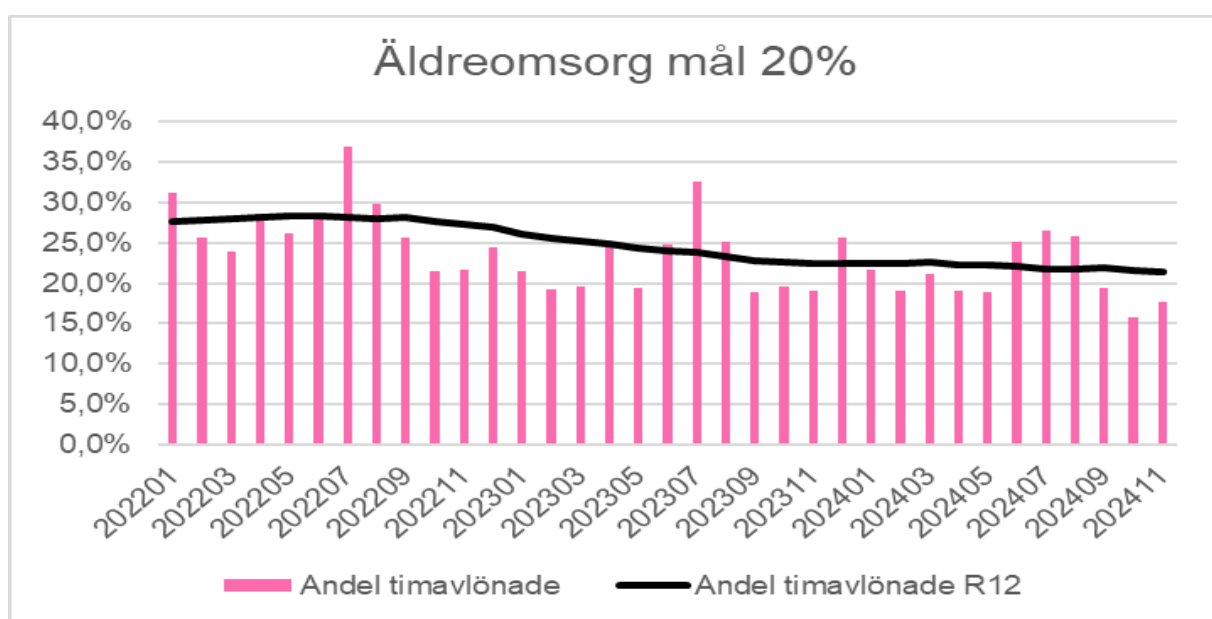
*ackumuerat till och med perioden

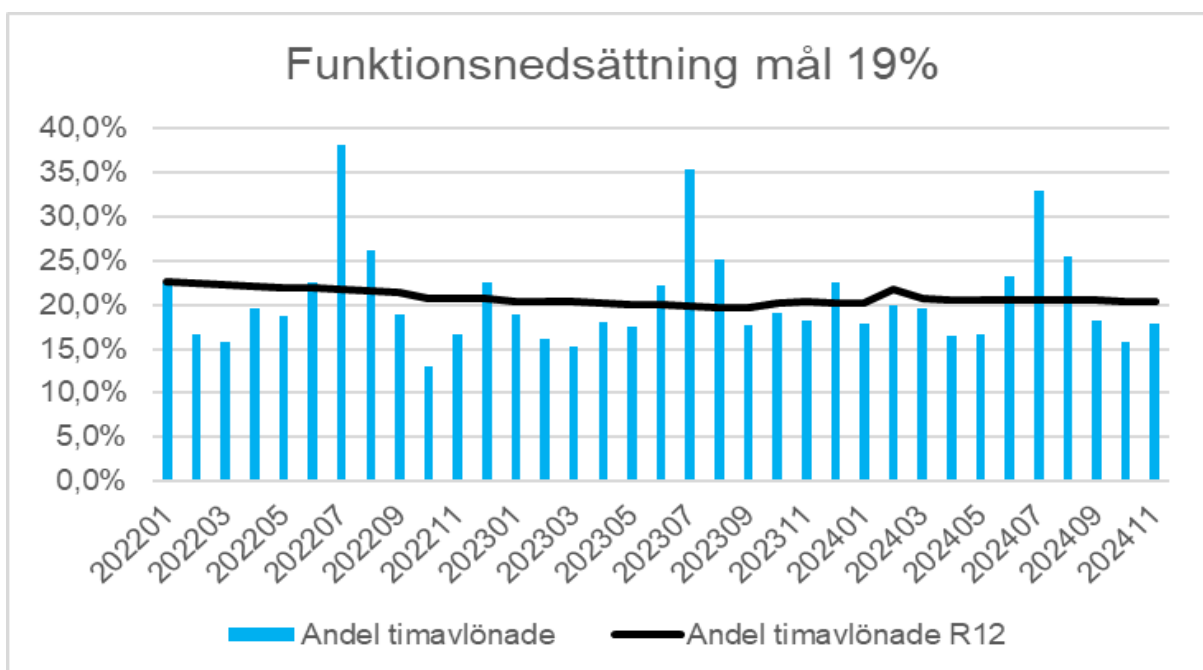
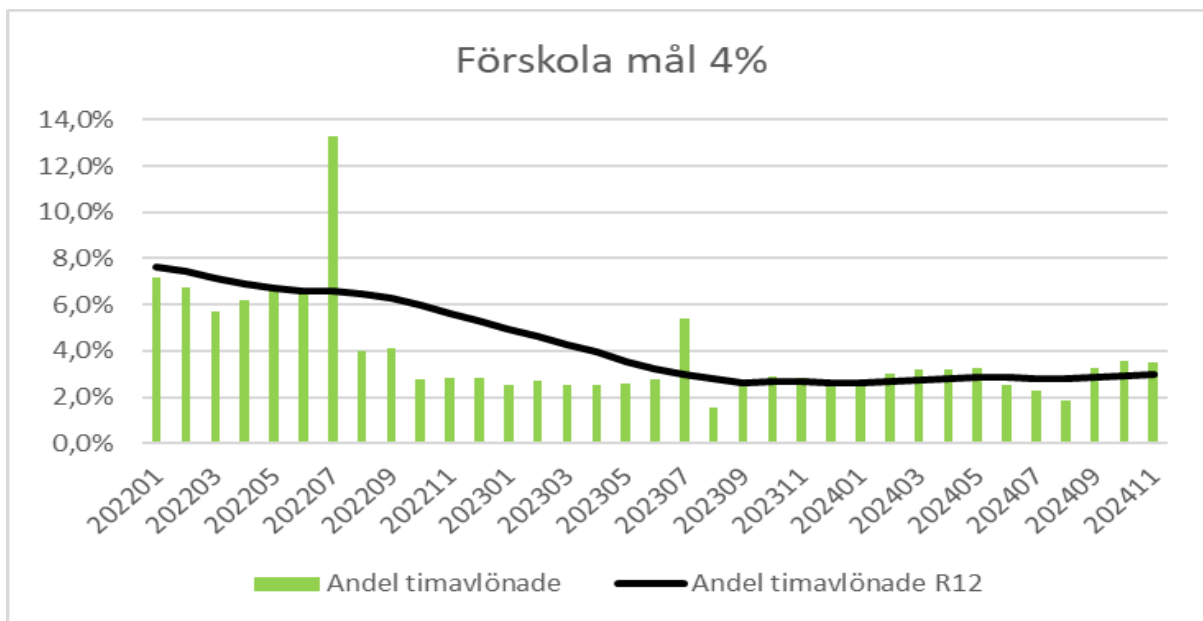
Personalomsättning beräknas enligt: Det lägsta talet av avgångar eller rekryteringar av tillsvidareanställningar under året ställs mot det genomsnittliga antalet tillsvidareanställningar per befattning under året. Gäller anställningar som har rekryterats från annan arbetsgivare och anställningar som har avslutats i staden. Värdet som visas ackumuleras under året. Värdet för november är 3,04 procent (jämfört med november 2023 då värdet var 4,26 procent). Personalomsättningen i staden som helhet var år 2022 5,8 procent och 2023 5,9 procent.

De verksamheter där andel arbetad tid – timavlönade beräknas inom är: förskola, äldreomsorg samt social omsorg (funktionsnedsättning). Andelen timavlönade totalt för rullande 12 månader är per oktober 11,7 procent, vilket är en liten minskning. Motsvarande värde för alla stadsdelsförvaltningar under samma period är 12,5 procent.

Från och med januari 2024 redovisas värdena även för indikatorerna i verksamhetsplanen, dvs. ett värde för vart och ett av områdena; äldreomsorg, förskola respektive social omsorg (funktionsnedsättning). Äldreomsorgen har ett målvärde på 20 procent och ligger i oktober på 21,6 procent. Förskolan har ett målvärde på 4 procent och ligger i oktober på 2,9 procent. Social omsorg (funktionsnedsättning) har ett målvärde på 19 procent och ligger i oktober på 20,3 procent. Alla verksamhetsområden tar steg i rätt riktning i förhållande till uppsatt mål.

Särskilda redovisningar

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under 2024 har varit tillräcklig.

Nämndens uppföljning av den interna kontrollen bygger dels på det arbete som följs upp inom ramen för väsentlighets- och riskanalys (VoR) och plan för intern kontroll. Planen för intern kontroll är upprättad utifrån väsentlighets- och riskanalysen. Nämndens arbete med intern kontroll är integrerat i verksamheternas löpande arbete, uppföljning genomförs på enhets- och nämndnivå. Avdelningschefen har ansvar för den löpande interna kontrollen över sin verksamhet. Enhetschefen ansvarar för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig inom sitt verksamhetsområde.

Den sammanfattande bedömningen är att de granskade verksamheterna/enheterna i huvudsak uppfyller krav på kontroll och uppföljning av gällande riktlinjer och rutiner på ett tillfredsställande sätt. Nämnden har efter avslutad uppföljning noterat avvikelser och förbättringsåtgärder avseende processen "Inköp och avtalstrohet". Under 2025 fortsätter arbetet genom utbildning och riktade åtgärder för att öka systemutnyttjandegraden i inköpssystemet.

Systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete

Stadsdelsnämnden har bedrivit ett systematiskt kvalitetsarbete för att utveckla och säkra verksamheternas kvalitet genom väsentlighets- och riskanalyser, verksamhetsuppföljningar, egenkontroller, avvikelshantering samt genom att ta emot och utreda klagomål och synpunkter. Införandet av processkartläggningsverktyget 2C8 har fortsatt under året.

Stockholm stads kvalitetsprogram

Kvalitetsprogrammets sex förhållningssätt; stockholmarnas fokus, helhetssyn, hållbarhet, handlingsutrymme, lärande och öppenhet har genomsyrat stadsdelsnämndens arbete. Under året har nämndens verksamheter haft ett särskilt uppdrag att systematiskt arbeta med kvalitetsprogrammets förhållningssätt i syfte att förbättra kvaliteten för stadsdelsområdets invånare och brukare. Uppföljningen visar att kvalitetsprogrammets förhållningssätt praktiskt används av verksamheterna och att brukarna och invånarna varit i fokus för deras behov i syfte att utveckla verksamheternas kvalitet. Vidare visar uppföljningen att medarbetarna tagit initiativ till kvalitetsutveckling och att medarbetarna tagit hjälp av varandra i syfte att utveckla verksamheterna. Generellt har också synen på kvalitetsarbetet utvidgats till att verksamheterna i högre utsträckning visar att de tar in synpunkter och klagomål och egenkontroller i sitt kvalitetsarbete. En särskild uppföljning och kontroll har vidare gjorts av

enheternas enhetsmål och förväntade resultat i syfte att få en tydlig målkedja från kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål via nämndmål till enhetsmål i enlighet med stadens målstruktur, så kallade "SMARTa mål". Metoden har gett en kvalitativ förbättring av enheternas mål och riktning mot högre måluppfyllelse.

I arbetet med ständiga förbättringar har nämnden förändrat sitt arbetssätt i framtagandet av verksamhetsplanen i syfte att effektivisera och fördjupa samverkan mellan avdelningarnas ansvarsområden. Det nya arbetssättet har bland annat gett nämnden tydligare riktning och målstyrning inom de områden som arbetssättet användes. Arbetet kommer fortsätta under 2025.

Under året har en särskild satsning påbörjats för att främja innovationskulturen med syftet att stärka nämndens innovationskapacitet. Inom ramen för satsningen arbetar nämnden exempelvis med att utveckla process- och metodstöd inom användardriven innovation samt att skapa förvaltningsövergripande nätverk för att utbyta idéer, dela goda exempel, omvärldsbevakning m.m. Stadsdelsnämnden har under året även påbörjat ett arbete för att implementera tjänstedesign i organisationen och har erbjudit utbildning för medarbetare i egen regi enligt SKR:s metod.

Under året har nämndens chefer vidare stärkt sina kunskaper inom innovation- och förändringsledning genom workshops och föreläsningar.

Stadsdelsnämnden har deltagit i stadens kvalitetsutmärkelse genom bland annat nya examinatorer och lagledare. Gröndals förskolor, Glasade Gången, Beställarenheten funktionsnedsättning samt Relationsvårdscentrum Sydväst har deltagit. Nämnden har genom sitt deltagande fått ökad kunskap, inspiration och idéer för att utveckla den egna verksamheten.

Digitalisering

En digital fritidsgård utvecklats och testats i dialog med unga, med syfte att bidra till att fler tar del av den öppna fritidsverksamheten. Genom den digitala fritidsgården möjliggörs en fortsatt dialog för särskilt utsatta ungdomar från bland annat underrepresenterade grupper såsom unga med funktionsnedsättning och personer som identifierar sig som hbtqi.

För att stärka kvaliteten i handläggning och utförande av insatser inom socialtjänstens verksamheter har stadsdelsnämnden beslutat att införa det digitala kvalitetsledningssystemet 2c8. Införandet av verktyget förväntas bidra till en ökad digitalisering, rättssäkerhet och likställighet i arbetsprocesserna. Under året har införandet av verktyget fortflöpt, workshops har anordnats för att skapa möjligheter att tillsammans kartlägga enheternas processer. Verksamhetsprocesser har under året kartlagts och många verksamheter är i full gång med att granska befintliga rutiner och dokument. Vissa enheter har under år publicerat sina process och aktiviteter med tillhörande rutiner och dokument för enheternas medarbetare.

Äldreomsorgen har erbjudit IT-stöd till seniorer i syfte att öka kunskapen av digitalteknik för att främja självständighet och delaktighet i samhället. Exempel på genomförda aktiviteter är Information om det digitala samhället, i samverkan med feriearbetande ungdomar har utbildningstillfällen i hur att hantera din smartphone genomförts. Tillsammans med äldreförvaltningen och socialförvaltningen har en inspirationsdag genomförts för de

medarbetare som på något sätt arbetar med digital inkludering i Stockholms stad

Stadsdelsnämnden har under året genomfört AI-labb med syfte att öka kunskap inom AI i organisationen. Vid fyra tillfällen fick medarbetare möjlighet att testa verktyg, dela erfarenheter och bolla idéer för hur man kan använda språkmodeller i sitt arbete.

Verksamhetsuppföljning

Äldreomsorgen har under året genomfört 23 verksamhetsuppföljningar. Årets verksamhetsuppföljningar har i huvudsak omfattat insatstyperna servicehus samt hemtjänst. Uppföljningen är en del i att kvalitetssäkra insatserna till den enskilde och säkerställa att stadsdelsförvaltningen har den äldres fokus. Genom uppföljningen har förvaltningen och verksamheterna identifierat utvecklingsområden, styrkor och svagheter. Utifrån resultatet har verksamheterna vidtagit samt planerat för åtgärder.

Inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri har fyra enheter i egen regi följts upp och en enhet på entreprenad. Utöver detta har förvaltningens beställarenheter för funktionsnedsättning genomfört individuppföljningar samt uppföljning av direktupphandlade individavtal inom LSS. Förvaltningen har utöver stadens modell för uppföljning även genomfört entreprenadavtalsuppföljningar. Utförarna följer sammantaget kraven i avtal, lagar och föreskrifter och har därigenom de förutsättningar som krävs för en god och säker verksamhet.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Checklista för årlig uppföljning

Förbättringsområden - analys av utfall

Den årliga uppföljningen görs av enhetschefer och rektorer tillsammans med skyddsombud. Uppföljningen visar att arbetsmiljöarbetet fungerar väl i förvaltningen. Nämnden ser dock att det finns vissa delar av arbetet som behöver utvecklas.

Nämnden saknar samordning av att sätta mål för det organisatoriska och sociala arbetsmiljön, OSA-mål. Under 2025 kommer nämnden att utveckla tydliga mål för förvaltningen, samt att ge stöd till enhetschefer och rektorer rörande arbetet med mål för OSA på enhetsnivå.

Flertalet av enheterna har inte samverkansgrupper tillika arbetsmiljökommittéer på enhetsnivå. För de enheterna sker samverkan på avdelningsnivå. För att underlätta samverkan inom arbetsmiljöområdet kommer nämnden att utöka antalet samverkansgrupper på enhetsnivå under 2025.

Nämnden ser att det finns många incidenter som skulle ha rapporterats till Försäkringskassan, men att det inte är gjort. Under 2025 kommer nämnden därför att fortsätta arbetet med att säkerställa att detta görs.

På vissa enheter har medarbetarna inte klart för sig vad syftet är med rapportering av incidenter i IA-systemet. På dessa enheter kommer ansvariga chefer ha en dialog med medarbetarna och visa på exempel på vad som åtgärdats under året.

Fördelningen av arbetsmiljöuppgifter behöver uppdateras i samband med att en ny chefsstruktur införs under 2025.

Nämnden kommer ta fram en kompletterande arbetsmiljöutbildning till den digitala utbildning som Personalstrategiska avdelningen tagit fram. Den utbildningen kommer att rikta sig till chefer med fördelade arbetsmiljöuppgifter samt till skyddsombud och huvudskyddsombud.

Tidigare var de tre arbetsmiljöronderna samt den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM, samlats i ett och samma dokument. 2024 är det första året som förvaltningen använder ILS för det systematiska arbetsmiljöarbetet. I ILS ska cheferna använda sig av fyra olika dokument för att göra ronder och årlig uppföljning. Detta har inneburit en stor omställning för chefer och skyddsombud. Många har inte haft möjlighet att följa tidsplanen för detta arbete. Det finns därför behov av att se över om tidsplanen bör justeras för 2025 samt att utveckla arbetssätt, checklistor och kommunikationskanaler.

Framgångsfaktorer-analys av utfall

En god samverkan, samt att några enheter har infört arbetsmiljöforum, har bidragit till att arbetsmiljöarbetet fungerar bra i nämndens verksamheter.

Nämnden arbetar aktivt med att ge alla nyanställda medarbetare en introduktion som omfattar arbetsmiljörelaterade frågor. Detta bidrar till att arbetsmiljöarbetet fungerar bra och att medarbetarna har kunskaper rörande arbetsmiljö.

Hälsoperspektivet är centralt för att nämndens verksamheter ska kunna säkerställa en god arbetsmiljö. Nämnden arbetar därför för att friskfaktorer ska vara en naturlig del i hur förvaltningen organiserar arbetet. Exempelvis ingår även det som fungerar bra, och åtgärder för att förstärka och/eller se till att förvaltningen behåller det som fungerar väl i handlingsplanen, som varje enhet tar fram när medarbetarna svarat på medarbetarenkäten.

Under året har en rehabiliteringssamordnare från företagshälsovården funnits på plats i förvaltningen för att ge stöd till förvaltningens chefer i rehabiliteringsärenden samt för att förebygga sjukskrivningar. Ett flertal enheter har även ordnat ett riktat stöd av rehabiliteringssamordnaren, speciellt för chefer och medarbetare inom aktuell enhet.

Nämnden har tagit fram material med information och reflektionsövningar för de olika delarna som berör vad som ska tas upp under året på arbetsplatsträffarna, APT. Detta bidrar till att information om olika arbetsmiljörelaterade frågor tas upp i medarbetargrupperna. Detta stödmaterial utvecklas och anpassas kontinuerlig.

Under året har förvaltningens chefer gått igenom oavslutade incidenter i IA-systemet. De har då kunnat handlägga klart och avsluta många inrapporterade händelser enligt gällande rutin.

Nämnden har tagit fram nya rutiner för hur arbetsmiljöronderna och den årliga uppföljningen görs med stöd av ILS-systemet. Rutinerna finns tillgängliga skriftligen. Dessutom har två utbildningstillfällen hållits som riktat sig till chefer, men även skyddsombud kunde delta för att få förståelse för det nya arbetssättet med stöd av ILS.

Nämnden har valt att göra förändringar i årshjulet från och med 2025. I årshjulet framgår vad som ska tas upp i de olika samverkansformerna under året. Några punkter kommer att tas upp

vartannat år, medan andra punkter lyfts ur årshjulet och kommer tas upp i andra sammanhang i fortsättningen. Syftet med förändringen är att detta ska leda till ökad dialog under APT och mer utrymme för att ta upp verksamhetsnära aktuella ämnen.

Föregående års aktiviteter från årlig uppföljning-analys av utfall

Nämnden har arbetat med att förbättra introduktionen av nyanställda och där tydliggöra hur arbetsmiljöarbetet bedrivs på förvaltningen. Flera enheter har tagit fram eget introduktionsmaterial.

Nämnden har förbättrat det material som finns som stöd till cheferna för att kommunicera vad som ska rapporteras som arbetsmiljöincident i IA-systemet. Enheterna har även anpassat kommunikationen till medarbetarna utifrån behov. Många enheter har gått igenom alla rapporterade incidenter på APT. Detta arbete behöver fortsätta även under 2025. Det kan bli ett bra tillfälle att informera extra om vad och hur incidenter ska rapporteras om det planerade system-bytet före incidentrapportering sker under året.

Övrigt

Avvikelser, synpunkter och klagomål

Stadens invånare ska känna sig väl bemötta i sina kontakter med nämndens verksamheter och veta att stadsdelsnämnden säkerställer att fel och brister rättas till. Nämndens verksamheter arbetar kontinuerligt med avvikelser, lex Sarah, lex Maria, inkomna synpunkter och klagomål. Stadsdelsnämnden har övergripande rutiner för hur förvaltningen hanterar inkomna synpunkter och klagomål samt identifierade avvikelser. Hantering av inkomna synpunkter och klagomål samt avvikelser är viktigt för förvaltningens utvecklings- och förbättringsarbete. Inkomna synpunkter och klagomål har under året besvarats och fel och brister har rättats till så fort som möjligt.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen har under året registrerat 78 avvikelser enligt SoL samt 10 lex Sarah-rapporter i egen regi, vilket är några fler registrerade lex Sarah-rapporter än år 2023 då äldreomsorgen registrerade 8 lex Sarah-rapporter. 6 lex Sarah-rapporter har registrerats från enskilda verksamheter, vilket är fler registrerade rapporter än år 2023. Rapporterna har framförallt handlat om brister i utförande av insats och brister i rättssäkerheten vid handläggning och genomförande. Under året har avdelningen fortsatt arbeta aktivt med att kommunicera och informera äldreomsorgens verksamheter om hanteringen av avvikelser samt om skyldigheten att rapportera missförhållanden eller risk för missförhållanden.

Äldreomsorgen har även registrerat avvikelser enligt HSL i avsett verksamhetssystem och redovisar resultat, sammanställning och analys i verksamheternas respektive patientsäkerhetsberättelse.

Äldreomsorgen har i år sammanlagt registrerat 181 synpunkter och klagomål, vilket är en ökning i jämförelse med år 2023 (163). Det har främst handlat om brister i rutiner/utförande av insatser, bemanning och utebliven eller försenad insats. Verksamheterna har under året fått 190 stycken beröm, vilken är en ökning från 2023 (55).

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen har under året registrerat 10 avvikelser enligt SoL samt 6 lex Sarah-rapporter, vilket är en minskning lex Sarah-rapporter än år 2023 då avdelningen registrerade 14 lex Sarah-rapporter. Rapporterna har framförallt handlat om brister i rättssäkerhet och handläggning och behov av åtgärder i form av förbättrade rutiner har identifierats.

Individ- och familjeomsorgen har i år sammanlagt registrerat 34 synpunkter och klagomål, vilket är en minskning i jämförelse med 2023 (49). Det har främst handlat om brister i rutiner/utförande av insatser, tillgänglighet och IT-relaterade frågor. Verksamheterna har under året fått 18 stycken beröm.

Avdelningen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Avdelningen har under året registrerat 63 avvikelser enligt SoL samt 20 lex Sarah-rapporter i egen regi, vilket är något färre lex-Sarah rapporter än 2023 då avdelningen registrerade 29 lex Sarah-rapporter. Rapporterna har framförallt handlat om brister i utförande av insatser.

Avdelningen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri har sammanlagt registrerat 15 synpunkter och klagomål, vilket är en minskning i jämförelse med 2023 (32). Det har främst handlat om bemötande samt kompetens.

Förskola

Synpunkter och klagomål har under året hanterats enligt stadsdelsnämndens fastställda rutiner. Under 2024 har förskolan sammanlagt tagit emot 83 beröm och drygt 302 synpunkter och klagomål. Det är drygt 50 stycken fler synpunkter och klagomål i jämförelse med 2023. Det är främst vårdnadshavare som inkommer med klagomål och synpunkter till förskolorna. De står för 83 procent av ärendena, och de synpunkter och klagomål som fått flest i de kategorier som finns handlar om missnöje och bemanning.

Samhälle och service

Under 2024 har totalt 7 025 ärenden registrerats i stadens ärendehanteringssystem, ”Tyck till” appen, det är 48 stycken fler än 2023 (6 977). Av dessa avsåg 57 beröm, 677 förslag och frågor samt 221 klagomål och 5 902 felanmälningar. 178 rörde ordningsstörning. Stadsdelsnämnden ger återkoppling i samtliga ärenden.

Enheten för Medborgarservice har fått 5 beröm och 5 klagomål. Återkoppling har lämnats i samtliga ärenden.

Redovisning av synpunkter och klagomål

Uppdelning	Klagomål/synpunkter/kategorier	Utfall T1	Utfall T2	Utfall VB	Totalt ack. Utfall	Sammanfattning och planerade åtgärder
Antal rapporter som bedömts som allvarligt missförhållande eller påtaglig risk för missförhållande och anmälts till IVO	Lex Maria	0		0	0 st	
	Lex Sarah	0	0	3	3 st	
Avvikelseberättelser enligt SoL - Vem har identifierat avvikelserna?	Extern samverkanspart/annan verksamhet	2	9	7	18 st	
	Medarbetare	27	37	69	133 st	
Beröm	Antal beröm	86	107	103	296 st	
Från vem har klagomål eller synpunkt inkommit?	Annan (t.ex. okänd)	1	15		16 st	
	Brukare/patient	27	14	41	82 st	
	Invånare	2	1	1	4 st	
	Medarbetare/verksamhet inom förvaltningen	43	31	33	107 st	
	Närstående (anhörig, god man, etc.)	15	12	20	47 st	
	Patientnämnden					
	Samverkanspart (ex annan förvaltning, Region Stockholm, Polis)	1	3	12	16 st	
	Senior	3	2	10	15 st	
	Skolinspektionen	0		0	0 st	
	Ungdom					
Vårdnadshavare	89	80	81	250 st		
Rapportering av lex Sarah och lex Maria	Lex Maria	0		0	0 st	
	Lex Sarah	5	4	27	36 st	
Stadsmiljö	Antal beröm			57	57 st	
	Felanmälan			5 902	5 902 st	
	Fråga			390	390 st	
	Idé			277	277 st	
	Klagomål			221	221 st	
	Ordningsstörning			178	178 st	
Vad gällde klagomålet eller synpunkten?	Annat (ange vad i rapporteringsvyn)	18	43	27	88 st	
	Bemanning (Kontinuitet, vikarieanskaffning)	13	18	14	45 st	
	Bemötande	28	12	29	69 st	

Uppdelning	Klagomål/synpunkter/kategorier	Utfall T1	Utfall T2	Utfall VB	Totalt ack. Utfall	Sammanfattning och planerade åtgärder
	Beslut (missnöje, avsaknad av beslut, ej kommunicerat etc.)	9	22	27	58 st	
	Brister i information (utebliven info, obegriplig info, etc.)	16	7	14	37 st	
	Brister i rutiner/utförande av insats eller verksamhet	25	13	33	71 st	
	Fråga/idé	0		7	7 st	
	Fysisk inne- eller utemiljö (ej städad, avsaknad av material etc.)	11	3	9	23 st	
	Hantering av personuppgifter	3		1	4 st	
	Klagomål som gäller hälso- och sjukvård	1			1 st	
	Kompetens			6	6 st	
	Mat och måltider	13	3	4	20 st	
	Teknik, verksamhetssystem och IT-relaterade frågor	1		9	10 st	
	Tillgänglighet (öppettider, telefontider, fysisk miljö)	3	3	14	20 st	
	Utebliven/försenad insats eller aktivitet	31	24	31	86 st	
Vad har avvikelser berört?	Annat	1	1	47	49 st	
	Bemötande	1	6	3	10 st	
	Brister i rättssäkerhet vid handläggning och utförande	2	14	5	21 st	
	Brister i utförande av insats	24	24	20	68 st	
	Fysisk miljö, utrustning och teknik		2	2	4 st	
Vem avser avvikelser?	Annan verksamhet	7	9	8	24 st	
	Den egna verksamheten	26	38	70	134 st	
Återkoppling	Antal klagomål där återkoppling har lämnats	140	139	152	431 st	
Åtgärder	Antal klagomål där åtgärder vidtagits	112	110	140	362 st	

Lars Wennberg
tf stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning

Alex Baena
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lars Wennberg, tf stadsdelsdirektör	2025-02-03
Alex Baena, avdelningschef	2025-02-03